

"וצריך לידע שאין לילך עם הדור יהיה מי שיהיה, מפני
שצריך להביט רק על האמת מה שהתורה הקדושה אמרה,
והאמת תתגלה, והם יכולין לומר מה שרוצים, אבל האמת
היא אמת והאמת תתגלה, דהאמת היא רק מי שקרא ושנה
מה שלימדו אביו, מה שמקובל לנו מאבותינו ורבותינו
הקדושים". (חידושי תורה תשי"ז, עמ' רע"ו)

כָּל הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה בְּזָכוֹת וּלְמַעַן אוֹתָם יַחֲדִים שְׂלֵא יִבִּיטוּ עַל
הַסּוֹכְבִּים אוֹתָם. (הגר"י לוינשטיין זצ"ל)

הסכמת הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א

יצחק רעזבי ♦ ITZCHAK RETZABI

ראש ביהמ"ד בית הוראה ומכון פעולת צדיק

וראש מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

מח"ס שלחן ערוך המקוצר ח"ח

פסקי מהרי"ץ ו-ת, שו"ת נאולת יצחק ג"ת, ועוד

לקי"י פ' חמ"ט. יסוד וקצ' סק"ז. ב' אצ"ה חמ"ט. חמ"ט.

[illegible]

מִן הַמִּשְׁרָתִים בְּקוֹדֶשׁ

בני ברק

רח' בירנבוים 13 בני ברק 51647, טלפון 03-6741445 13 BIRNBAUM ST. BNEI BRAK 51647 TEL. קבלת קהל ושאלות בטלפון בין השעות 2:00-2:30 בצהריים (כולל יום ששי) ו-10:00-10:30 בערב - בל"ג

יצחק רצאבי ♦ ITZHAK RETZABI

ראש ביהמ"ד בית הוראה ומכון פעולת צדיק

וראש מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק

מח"ס שלחן ערוך המספור ח"ח

פסקי מהרי"ץ רח" שו"ת עולת יצחק כ"ח, ועוד

לפי יום חמישי לסדר ויקהל פקודי כ"א אדר התשע"ב בשכ"ג

ראה ראיתי את החוברת הנכבדה **בת ישראל**, הכוללת מאמרים נחוצים חשובים ונפלאים מאד, בנושאים העומדים ברומו של עולמנו הרוחני, ואשר בעוה"ר ישנם המזלזלים בכך מחוסר יראת-שמים מקוצר הידיעה ומקלות הדעת, כגון כל כבודה בת מלך פנימה, קול באשה ערוה, מלבושים ותכשיטים בחוץ ובבית, יציאות החוצה, רדיד ושאל, וכדומה. השתדלתי להגיהם ולהעיר בכל אשר ימצא שם בדק כאשר סייעוני והורוני מן השמים. ומצוה רבה לחלקה ביעקב ולהפיצה בישראל.

כיום הנסיונות גדולים ועצומים מאד לעומת הדורות שעברו, ואפילו חכמי התלמוד פחדו מאד מחבלו של-משיח, עד שאמרו בסנהדרין דף צ"ח ע"ב ייתי ולא אחמיניה. ובנפלאות מתורתך פרשת שלח על פסוק ואחרי עיניכם דף של"ט, העליתי בס"ד ביאור נפלא השייך לזה יעו"ש.

על כן חזקו ונתחזקה לגדור כל הפרצות, חזקו ויאמץ לבבכם כל המייחלים לה'. והבא ליטהר מסייעים אותו, והשכינה תשרה בביתו.

ויהי רצון שיתקיים בנו בקרוב, בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל, והרי בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, וידוע שהגאולה האחרונה תהיה מעין הגאולה הראשונה. שפע ברכות ממעון ברכותיו יתב', יגיעו ויאתיו לכל העוסקים במלאכה במס"נ, זכות הרבים תלויה בהם, ירבו כמותם בישראל, כן ירבה וכן יפרוץ אכ"ר.

כעתירת הצב"י יצחק בכמהר"נ רצאבי יצ"ו

מכתב לארגון בת ישראל-הרבנית קוק תחי'

אשריהן ואשרי חלקן של נשות ארגון "בת ישראל" הפועלות לזכות הרבים ללכת בדרך אימותינו הקדושות להחזיר עטרה ליושנה. במלבושי צניעות כבדורות עברו למען השכינה הקדושה ולמען השם יתברך. (המכתב נכתב בכסלו תשע"ב)

לאה גולן

חתימה

בעזרת ה' ל. קוק

מכתב עידוד לבנות ישראל מאת הרבנית קוק תחי'

אשריהן ואשרי חלקן של נשים צדקניות ההולכות בדרך אימותינו הקדושות להחזיר עטרה ליושנה בלבישת השאל או הרדיד ושאר מלבושים ועיטופים של קדושה כבדורות עברו לכבוד השכינה הקדושה ולכבוד ה' יתברך

בעזרת ה' ל. קוק

לאה גולן

אעופה אשכונה / ר' יצחק אביחצירה

אֶעֱוֹפָה אֲשִׁכּוֹנָה. וְאַרְחִיקָה נֶדֶד. בְּמִדְבָּר אֶלִינָה. וְאוֹלִי אֶמְצֵא דוֹד:

נֶשֶׁק אֶהָבְתוּ. בְּלִבִּי בּוֹעֶרָה. מִיּוֹם פְּרִדְתּוֹ. נִפְשִׁי עָלִי מָרָה:

יָדִיד מִנִּי בָרַח. הֵלֶךְ עֲזָבִנִי. אִיזוֹ דֶּרֶךְ אֲרַח. וְאַלְכָה גַם אֲנִי:

יִצְאָתִי לְבִקֵּשׁ. דוֹדִי בֵּין חֲבֵרִים. נִלְכַּדְתִּי בְּמוֹקֵשׁ. הַכּוֹנִי הַשּׁוֹמְרִים:

צִפִּיתִי לְדוֹדִי. מִתִּי יָבוֹא אֵלַי. יִלְבִּישְׁנִי עֲדִי. וְיִרְחֵם עָלַי:

חֲשָׁף זְרוֹעֶךָ. לְקַבֵּץ פְּזוּרִים. גִּלְהָה קֶץ יִשְׁעֶךָ. וְדִגְלָךְ הָרִים:

קוֹמִי יְחִידָתִי. וְשׁוּבִי בְּתִשׁוּבָה. אַחֲוֹתִי רַעֲיָתִי. הִנֵּה גּוֹאֲלֶךָ בָּא:

חֲמוּדָה יִקְרָה. רַבַּת הַמַּעֲלוֹת. גַּם מִפֹּז נִבְחָרָה. אֲצִי נָא בְּמַחֲלוֹת:

זְכַרְתִּי לְךָ חֶסֶד. אֶהָבְתָּ נְעוּרִים. הֵיכָלְךָ אֵיסֵד. בְּאַבְנֵי סַפִּירִים:

קוֹל דוֹדִי הִנֵּה בָּא. מְדַלֵּג עַל הָהָרִים. קוֹמִי לֶךְ אֶהוּבָה. כִּי בָּא

קֶץ דְּרוֹרִים:

בסיעתא דישימיא

חוברת זו נכתבה ע"י ארגון בת-ישראל במטרה לקרב את הלבבות, ולהסיר המחיצות, ולחבר את כולנו להשם לילך בדרך אמותינו הקדושות.

תודה לבורא עולם על הזכות לזכות ולכל המסייעים שטרחו ועמלו ימים כלילות להוצאת החוברת, למקלידות המסורות שטרחו על הגהות אינסופיות, ועבודת הגרפיקה שנעשתה במסירות.
תודה לבני משפחתנו שבזכות תמיכתם ועידודם התאפשרה כתיבת חוברת זו.

החוברת נכתבה בשיתוף עם ארגון 'לכבוד בורא עולם' – צפת

להארות, הערות ותרומות:
בני ברק 03-6787440 י-ם 052-7142065

ניתן להשיג חוברת זו וחומרים נוספים במחיר עלות.
הנחות משמעותיות למפיצים.

מצווה לצלם ולהפיץ למטרת זכוי הרבים בלבד, ובתנאי שאין לשנות להוסיף או להשמיט דבר, אפילו קטן מן הכתוב, ולהעתיק פרקים שלמים.

התמונות שבחוברת נלקחו מהמאה האחרונה, לאחר שנפרצו הגדרות בעניין צבע הבגדים ולכן אין לפסוק מכך להלכה.

עיצוב גרפי ועימוד - אפקטיב דיזיין : 052-6555479

מפתח העניינים

8	הקדמה.....
10	בעקבי הצאן-המסורת שאבדה.....
16	מצוות כיסוי הראש.....
20	ציטוטים מצדיקים מהדורות הקודמים וצדיקים מדורנו.....
32	דעי לך היפה בנשים-מצוות ההתקשטות.....
36	חן אשה על בעלה.....
44	כל כבודה בת מלך פנימה.....
48	קול באשה-מהות רוחנית.....

מאמרים עיוניים:

50	הרב יצחק רצאבי שליט"א.....
63	הרב אברהם ארבל שליט"א.....
64	הרב מאיר בראנדסארפער זצ"ל.....
66	שומרי החומות.....
72	חכמת נשים.....
76	"ואני תפילה"-פרק תפילות לבת ישראל.....

נספחים:

84	הליכה כהלכה.....
86	סכנת המחשב בדורנו.....
90	נגע הסרטים.....
95	קריאות קודש.....

הקדמה

"אם לא תדעי לך היפה בנשים, צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדויותיך על משכנות הרועים..." (שיר השירים א' ח')

רש"י: "התבונני בדרכי אבותיך הראשונים שקבלו תורתו ושמרו משמרתי ומצוותי" בחוברת זו נצא בעקבותיהן של אמותינו הקדושות ונבדוק את הנהגות הצניעות שהן יסודו של כל בית יהודי בישראל. הנהגות שבזכותן עמ"י חי וקיים עד היום, הנהגות שבזכותן יצאנו מעבדות ובזכותן בע"ה נצא מזו הגלות.

בשנת 4995 לבריאת העולם (לפני כ-800 שנה) התרחשה רעידת אדמה קשה, שגרמה לנזקים כבדים. אסון זה עורר את הלבבות, והיהודים באותם אזורים החלו לפשפש במעשיהם ולעשות תשובה - על מה ולמה באה צרה זו עליהם.

מספר שנים לפני כן בספרד החלה פרצה בנושא הנחת תפילין, מתוך סברה שדי לו לאדם להניח תפילין בגיל בר מצווה ואין צורך להניח תפילין יום ביומו.

הסמ"ג, מחבר "ספר מצוות גדול" שחי בספרד באותה תקופה עקר ממקום מושבו, ובמסירות נפש נדד ממקום למקום כדי לעורר את היהודים לחזור ולהניח תפילין. התופעה התפשטה מספרד לארצות אחרות, ובמשך שנים היה הוא מהבודדים בדורו שזעקו על כך שנזנחה מצוות התפילין, אך ללא הועיל.

ידוע, כשהקב"ה מזעזע את עולמו, אין זה אלא כדי לעורר את בניו האהובים שישבו אליו.

זעקותיו של הסמ"ג הקדוש סוף סוף נכנסו ללבבות רק בעקבות הרעידת האדמה הקשה.

נשים יקרות, בדורנו מצוות הצניעות נזנחה ונשכחה, יצר הרע בידעו את מעלותיה והשלכותיה, משתמש בתחבולות אינספור להילחם בה ביתר שאת. הוא מצליח לעורר ספקות ובלבולים גם אצל יראים ושלמים, המדקדקים במצוות וחפצים בצניעות. פעולתו נעשית במסווה של קדושה.

ואכן, הקב"ה מטלטל ומזעזע את עולמו - רעידות אדמה, מהפכות, צונאמי, כדור הארץ סטה ממסלולו, ובמישור האישי מקים סערות בתוך נפשו של האדם - בתיים הרוסים, התפשטות נוראה של המחלה הארורה, דלות ועניות. על מה ולמה?

הקב"ה מעורר אותנו לחזור לדרך אמותינו הקדושות "צאי לך בעקבי הצאן" - איבדנו את הדרך, ונשארו לנו רק עקבות הצעדים של אמותינו הקדושות שענן שכינה הגן עליהן, בזכות בגדי הצניעות בהן התעטפו.

כשרצה יעקב אבינו לקבל את הבכורה לקח את בגדי עשיו הרשע, היתכן שבגד של רשע יביא את הבכורה? אלא, שאף על פי שהיו בגדים אלו בחזקת הרשע, לא היו שייכים לו. אלא רק מוחזקים בידו. בגד זה היה שייך לאדם הראשון, וריח גן עדן לא פסק ממנו.

עד היום ישנם מבני אומות העולם המחזיקים בבגד לא שלהם, אלא של אבותינו הקדושים, ועלינו הצאצאים שלהם מוטל התפקיד להחזיר לעצמנו את בגדי הבכורה, המוחזקים, בעוונותינו הרבים אצלם.

הרבי מסאטמר כשהגיע לארץ לפני כ-80 שנה שלח את העוזר שלו וביקש לבדוק מה הלבוש שלובשים הישמעאלים, "הם לא שינו את בגדיהם כ-2000 שנה. הבגד שהם לובשים זהו הבגד של אברהם אבינו וכזה בגד ברצוני שיתפרו לי" (בעל הייטב לב, פרשת תצווה).

מכאן מובן, שכדי שאנו הנשים נזכה לגאולה שלימה ברחמים, עלינו להחזיר לבוש אמותינו הקדושות ולתקן את הקלקול הרמז בשיר השירים (ה' ז'): "הכוני פצעוני נשאו רידי מעלי" ובזכות כך יתקיים בנו הפסוק "שובו אלי ואשובה אליכם" (מלאכי ג' ז').

יהודיה יקרה, בחוברת זו תמצאי מקורות אמתיים ותובנות לצניעות האמתית של בת ישראל.

אם לא תדעי לך היפה בנשים...

חוברת זו עבורך.

"אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן"

בחוברת זו נאספו מקורות מדברי צדיקים ממאות השנים האחרונות, יחד עם דברי השקפה וחיזוק לגבי הנהגות של בנות ישראל כפי שנשתמרו בכל הדורות, חלק מהנהגות, נחלשה עשייתן וחלק נשכחו לחלוטין. ממטרות החוברת, לעורר את הרצון ואת המודעות כדי לשמור לעשות ולקיים ואז יתקיים הפסוק "מה תעוררי את האהבה עד שתחפץ". נתחיל בסקירה הסטורית קצרה על מסורת אמותינו בדורות אחרונים.

בעקבי הצאן - המסורת שאבדה

מצוות הצניעות היא יסוד היהדות וראשיתה אצל אמותינו הקדושות. הגאון מוילנא קרא למצווה זו תורת האשה ועליה מסרו נפשן בנות ישראל לאורך כל הדורות. מצוות הצניעות מונה מספר לא מבוטל של מצוות עשה ולא תעשה ופרטי הלכותיה

הטמונים בש"ס ובפוסקים, מובאים בשולחן ערוך בצורה מפוזרת במספר מקומות שונים. דבר זה מקשה מאוד על ליכונן עד להלכה למעשה בימינו והיא הועברה במשך השנים במסורת מאם לביתה ללא עיבוד ההלכות לשפה המותאמת לנשים.

ע"כ בכה החפץ חיים זצ"ל בסוף ימיו על שלא כתב ספר הלכות צניעות כמו ספרו על שמירת הלשון.

מלחמתו של היצר הרע ונסיונותיו לפגוע בחומת הצניעות החלו עוד מראשית בריאת העולם. הוא ידע שהשראת השכינה בעם ישראל תלויה רק במצווה זו: "כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערוות דבר ושם מאחריך" (דברים כ"ג ט"ו)

בלק, צורר ישראל מושבע בעל כוחות טומאה עצומים לא יכל להוציא קללה מפיו נגד רצון ה' ובמקום לקלל את עם ישראל – הוא ברך אותם ברכות לרוב. בלעם, שהבין את הסיבה לכך – מצא פתרון מחוכם ביותר: "אלוקיהם של אלו שונא זימה" (רש"י כ"ד י"ד) הוא יעץ להחטיאם באיסורי עריות, הרהורים, ראיות אסורות וכו'. הוא קיווה, שכך תוסר השגחת ה' מאיתם ויוכל לקללם ולהשמידם. תוכניתם החלה לפעול, ומיד "ויחר אף ה' בישראל" רש"י: "שלח בהם מגפה". מגפה שגבתה 24 אלף קורבנות תוך שעות ספורות.

המן הרשע שידע אף הוא סוד זה, יעץ לאחשורוש: "אלוקיהם של אלו שונא זימה, העמד להם פרוצות, ועשה להם משהתה וגזר עליהם שיבואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם..." (אסתר רבה י"ח)

הגויים הבינו דבר מאוד יסודי. שום מלחמה גשמית לא תועיל נגד עם ה' – בניו של הקדוש ברוך הוא. עם זה מוגן על ידי בורא עולם בעצמו. הפתרון היחיד הוא לחבל בחומת ההגנה המושלמת שלהם – הצניעות, וכך ח"ו יסיר הקב"ה את השמירה וההגנה האלוקית מעליהם.

בכל דור ודור קם צר אחר על ישראל – פעם בדמותו של מכשף בעל כוחות טומאה, ופעם בדמות איש צבא המפעיל מלחמה גשמית.

בדורנו זה, דור עקבתא דמשיחא. עליו נאמר בסוף מסכת סוטה "וסר מרע משתולל" – יצר הרע מגביר כוחותיו ותחבולותיו ונלחם בגישה שונה לחלוטין 'נחמדה משהו' – שמה אפנה (אותיות נאף). בערמומיות מתוחכמת, מנסה לערטל אותנו אויבנו משכבר הימים מבגדי תפארתנו מימי קדם, שכבות על גבי שכבות של בגדים רחבים וארוכים ביותר בצבעים חלקים וכהים המצניעים את האשה מכף רגל עד ראש. אט אט, באצטלה של קדמה תוך שימוש במניפולציות אין סופיות הוא נעזר בכלי התקשורת השונים ושכבה אחר שכבה מוסרת. אויב וצורר העם היהודי של היום הוא לא מחבל או איש מלחמה, אויב העם היהודי

היום הוא "מעצב האופנה" אותו גוי ערל בעל מחשבות זימה. פעם חגר כלי מלחמה- היום חגור בחגורה אפנתית המאיימת להיצמד על צווארנו, ומציג תועבותיו תחת "הכשר" רבנים שונים.

כתבים שונים מכל הדורות המתארים את לבוש האשה היהודיה בארץ ישראל ובתפוצות, מהווים עדות היסטורית למסורת הלבוש שננטשה אך בדורות האחרונים ומוכיחים בכך שאותם לבושי תפארת נהגו ללבוש לא רק בימי התנ"ך והתלמוד. אותם רדידים, סדינים ורעלות, ליוו אותנו במהלך כל הדורות עד לפני כ-100 שנה לערך שאז נתקיים בנו בעוונותינו הפסוק "נשאו רדידי מעלי שומרי החומות" (שיר השירים ה' ז')

כותב מחברת הערוך לר' שלמה פרחון דף נ"ז לפני כ-600 שנה (המאה ה-15 למנינם): "מנהג ארץ ישראל ובבל ואספמיה, כל הנשים מכסין פניהן בסדין, ושכורכין אותו על פניהן, מניחין דרך שפת הסדין חור אחד כנגד עין אחת להסתכל בו, כי אסור להסתכל בנשים וכו'. ובארץ אדום בלבד, נשים מגולות פניהן". בשנת ר"פ (המאה ה-16 למנינם) מעיד חכם יהודי שהגיע לארץ ישראל עם

משפחתו מאיטליה וז"ל: "הנשים הולכות בצניעות גדולה כל המלבושים עד צווארן ואינן מגלין אפילו אצבע מבשר, וכשיוצאות לחוץ הן מעוטפות כולן בסדין לכן ובגד שחור על פניה, והוא דק של משי ורואה ואינה נראית, ואפילו הבעל אינו מכיר באשתו ומכסות כל גופן. אפילו אם היתה נראית אצבע קטנה, היה גנאי גדול להן, ומלעיגים על מלבושי הנשים שלנו, והדין עמהם". גם בתקופה שלפני כ-150 שנה לא נזנחה הדת היהודית בא"י והאופנה שהחלה מתפתחת בעולם נהגה רק בקרב המשכילים.

בספר שערי ירושלים (להר"ר משה ריישר זצ"ל עמ' קס"ז) כתב: "בירושלים הולכות הנשים בסדינים לבנים מעוטפים מראשם עד רגלם כשהולכים בשוק מפני הצניעות, אפילו הבתולות וכו' עיין שם. בכל ארצנו הקדושה אין אחד הולך בבגדי דייטש (אופנה) והאפיקורסים והמינים הולכים בדייטש וכו'".

כותב האבן ספיר לר' יעקב ספיר (ח"א, פ' כ"ז דף ס') אשר ביקר לפני כ- 150 שנה בקהילות יהודי תימן אשר זקניה שחו בפניו שמסורת בידם שמימי עזרא הסופר וגלות בית ראשון שומרים בקפידה על כל המסורות והמנהגים: "הנשים כל היום כבודן בבית פנימה וכו' צנועות במלבושיהן, שערות ראשן לא יראו החוצה, צעופות בצעיפים ורדידים עד פדחתן

ותחת צוואריהן וסרח העודף על לבביהן... בגד שחור ארוך עם בתי ידיים ארוכות ורחבות לכסות את גוויתיהנה עד למטה לארץ" (שו"ע המקוצר ס' ר"ב הע' ט') קצת לפני תקופתו של הבן איש חי זיע"א החלה פרצה של שינוי המלבוש העליון בו יצאו נשים לרשות הרבים בעיר בגדאד שבעיראק עקב חדרת תרבות מערב אירופה דרך בית ספר אליאנס ובניגוד לדעת תורה. היו נשים שהחלו לצאת "בז'בון" – מעין גלימה רחבה שהיתה פתוחה חלקית מקדימה ופעמים אף משני צידיה. וז"ל הבן איש חי כפי שמובאים בספר חתונה יהודית בבגדאד: "והוא (הז'בון) לראווה ולכלימה, כי בגד זה לא מגולל ועוטף סביב הגוף והצוואר, לא מכסה ולא מסתיר... אנו רואים בעינינו ושוקלים בדעתנו שמלבוש הצניעות יהיה בגד אשר יסתיר את האשה מכל צדדיה, ויעטפנה ויכסנה מכתפיה עד עקבי רגליה. ואני ציוויתי על משפחתי שיתרגלו בלבוש הצניעות אשר ביארנו עניינו ואף אם יגיעו למאה שנה ישארו בבגד הדאריה (מעין גלימה הסגורה מכל הצדדים) ואף אם הן נשים זקנות. וכן מנהגנו בעירנו זו, כשמהלכת אשה בסמטה מחוץ לביתה תשים כיסוי על פניה ותכסם עד אשר תשוב למקומה..."

ענף הצילום עבר פיתוח רציני בסוף המאה ה-19 והחל שכלול מצלמות המצלמות ברצף (סרטים). ומרגע זה נפרץ סכר אדיר. השחקנים והשחקניות הולבשו לפי מיטב יצרני האופנה והצופים שנהרו לצפות במקרנים הושפעו בצורה מגנטית, סוחפת והרסנית ומליוני נשים החלו לשנות מלבושיהן.

ואכן, בהשפעתה של תנועת ההשכלה, ובעידודה הנמרץ של תעשיית הקולנוע שחדרו גם למחננו הטהור ויצרו דור חדש בישראל המכונה "דור המודרנים", החלה ההתדרדרות התלולה, עליה מספר בכאב המגיד הירושלמי הגה"צ ר' בן ציון ידלר זצ"ל: "בימים מקדם חובה היתה מוטלת בירושלים על כל אשה היוצאת לשוק,

להתעטף בסדין וסיפר לי אמו"ר זצ"ל שגידל בביתו יתומה... מיד שמלאו לה 10 שנים קיבל הוראה מהרבנים שהגיע זמנה להתעטף בסדין ובלעדיו אסור לה לצאת לשוק. במרוצת השנים הוחלפו בשאלע (שאל) אשר גם הם כיסו רוב הגוף, אך כאשר באו חדשים ביטלו תלבושת זו כי נראית להם כמיותרת ואמרו די להן לנשים לכסות גופן וידיהן ורגליהן כדין ובלי השאלע והסדין. מה נעשה לבסוף וכו'..." (בטוב ירושלים ע' ע"ו-ע"ז)

וככה הגענו עד הלום: שמלות ארוכות ורחבות עד לארץ התחלפו בחצאיות בגזרות ישרות שהולכות מתקצרות משנה לשנה, כיסוי הפנים הוסר ובמקומו בא יצר הרע בתחבולת האיפור הטבעי "שאינו ניכר" שכל מטרתו ומגמתו – לחפות על כל פגם ביופיה הטבעי של האישה, ליפותה ולגלות פניה לעיני כל.

הרדיד – כתר הקדושה של האישה היהודיה הוסר ואיתו מעטה הכבושה. צעיפים פשוטים בצבעים כהים שעטפו את ראש האישה עד לקדמת פניה הוחלפו במטפחות צבעוניות ושחצניות, בעלות קשירות אחוריות מהודרות ביופין שמושכות את ליבו של המסתכל ומפארות את תואר פני האישה, ועל ידי כך נחשפת פנימיותה.

בפרוץ תנועת ההשכלה ותעשית הקולנוע החלו הפרוצות שבעם לחבוש לראשן את "כתר הטומאה" – היא הפאה הנכרית המורכבת מאוסף שערות תלושין מראשן של נכריות טמאות (שלו רוב גולחו לטובת הקרבתן למקדש ע"ז במזרח הרחוק והובלו לאחר מכן לאיטליה וארצות דומות בעולם לליטוש ועיצוב על ידי ערלים לצורך מכירתן לתעשיות הפריצות והקולנוע כאחד ותוך כך נותר אחוז קטן ביותר מסחורה משוקצת זו המיובאת בשלל תוויות לאשה היהודיה ביבוא "אירופאי כשר למהדרין" רח"ל)

הסדינים נעלמו כליל והשכמיות (שאל באידיש) נתקצרו עד שתפסו את מקומם הג'קטים והחליפות המחויטות בעלות המראה הגברי והכוחני שמעניק ליהודיה הרכה והכנועה תחושה של גבהות. "יען כי גבהו בנות ציון, ותלכנה נטויות גרון, משקרות עיניים הלוך וטפוף תלכנה וברגליהן תעכסנה" (ישעיה ג' ט"ז) ומשם הדרך למטה תלולה ומהירה: איפור, עקבים, בשמים, בגדי צבעונין שהולכים ונצמדים... הולכים ומתקצרים...

*ראוי לציין כי למרות ההתדרדרות שחלה גם אצל הגברים בעקבות אופנות הגויים

שבאה לידי ביטוי בקיצור זקן ופאות, קיצור המעיל וכו' עדיין נותרו בכיסוי נוסף על גופם לתוספת קדושה. זאת בניגוד לנשים שעורטלו ממנו לחלוטין כשדווקא עליהן מוטלת החובה מצד הדין.

המהפכה הערבית

בירושלים שלפני מאורעות תרפ"ט היה הישוב היהודי העיר העתיקה מעורב בין בתי הערבים, ובו היו מפוזרים 22 בתי כנסיות של אשכנזים וספרדים ושלוש ישיבות גדולות. בערבי שבתות בקעו קולות שירה מכל בתי היהודים.

הערבים אף פעם לא התלוננו על גזל שינה גם כששמעו אחרי חצות הלילה קולות של תפילות המלוות בככיות קורעות לב של "תיקון חצות", ילדים היו מסתובבים בכל שעות היממה עם הגמרות בידיהם, והאמהות היו רגועות ושלוות.

מהו ההסבר לכך שקולות הלימוד והניגון של הגמרא שבקע מבתי מדרשות ערב לאזני השכנים הערבים?

הצדיק ר' בן ציון ידלר זצ"ל צעק על כך שאז נתקיים בנו הפס' "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלייך ויראו ממך". הגברים והנשים בבגדי התפארת של הצניעות והקדושה החדירו בלב הערבים הערכה והערצה לעם הקדוש.

אם כן מה גרם לשינוי הפתאומי במאורעות תרפ"ט- שברגע אחד הפך האוהב לאויב והשכנים האוהבים החלו לשחוט, לבזוז, ולבסוף לגרש את כל יהודי העיר העתיקה ולהתישב בבתיהם ב"ט אייר תש"ח?

את התשובה מסכם ר' בן ציון ידלר זצ"ל: בעוונותינו הרבים, בעת שחסרנו את כל אלה, בעת שבטלו את כל הגדרים והסייגים לצניעות וקדושה שנתנו על ידי ראשונים כמלאכים – ירד מצב הדת מטה מטה. הנשים הצנועות החלו להסיר לבוש אחר לבוש, ואת מקום הרדיד היהודי המסורתי של דורי דורות תפס המראה המכובד והמחויט המשייך אותנו לגויי הארצות. אותם גויים שבכל יום ב"עלינו לשבח" אנו מודים לקב"ה על שלא עשנו כמותם.

במקביל החל שינוי פנימי בחשיבה- ספרות חיצונית וספרים ברוח גויית חדרו למחנינו, פתחו פתח לחכמות חיצוניות וזרות. והרסו כל חלקה קדושה. כל שנותר לנו הוא להמשיך להתפלל ולבקש מבורא העולם שלא יאה "חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם" מאחר ומרבית הנוער החרדי של ימינו כבר פונה להבל ולריק.

"בדור הזה שאין בו בירור הלכה וכל הדור אינו יודע איך להתנהג, אין עצה-רק לילך בעקבות אבותינו ורבותינו" (ספר "עקבתא דמשיחא")

מצות כיסוי הראש

מצאנו לנכון
להרחיב בנושא
טעמים לכיסוי
הראש, שהרי
בדורות האחרונים
נזנחה מצוות
כיסוי הראש
והפכה למנהג שנוי
במחלוקת. טעמי
המצווה נותנים את
השמחה והכוחות
לקיימה.

"כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר להתקרב לה' יתברך ע"י אותו הדבר. כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו. כמש"כ (קהלת ה'): חכמת אדם תאיר פניו" (ליקוטי מוהר"ן א').

השגת השכל שבפנימיות כל מצווה נותנת טעם וחשק בעשייתה, מקרבת אותנו לה' יתברך יותר ומדריכה אותנו בכל אחד משלבי קיום המצווה. על כן היא הכרחית ונחוצה לעבודת ה' בשלמות ובשמחה כפי כוונת רצון הבורא. גם למצות כיסוי ראש האשה ישנם טעמים ברורים, ואותם חשוב שבעתיים להשיג. מדוע? כיון שלכל חלק רוחני של האדם יש משכן מסוים בגוף, ומשכנה של הנשמה היהודית הוא המוח הנמצא בראש האדם. לפיכך, נדרשת תשומת לב מיוחדת לקדושתו של אבר זה ומכאן גם מובנת מלחמתו של היצה"ר לחבל במצווה זו, שכן הוא מהווה מעין קסדה של קדושה המגינה על אבר חיוני זה. כך זוכה הנשמה היהודית לשמירה מיוחדת ולהתעלות ביראת שמיים וכיסוי ראש אכן משפיע על יר"ש של האדם ועוזר למנוע מהחטאים כמובא במס' שבת דף קנ"ו. וכבר אמר החזו"א צ"ל ש"גודל יר"ש של אשה ניכר בכיסוי שער – כמידת דקדוקה בכיסוי הראש כן יראתה" ומובן שצניעות בראש משפיעה על צניעות כל הגוף.

ישנם שני טעמים עיקריים למצוות כיסוי ראש האשה והם דינים נפרדים ושונים זה מזה וזקוקים להבהרה: "שיער באשה ערוה" – והוא איסור מדרבנן, על האיש שאסור בדברי תורה כנגד שיער מגולה של אשה נשואה ואפילו אשתו. הטעם השני הוא איסור "פריעת ראש" שהוא מדאורייתא וחל על האשה משום פריצות דגברי.

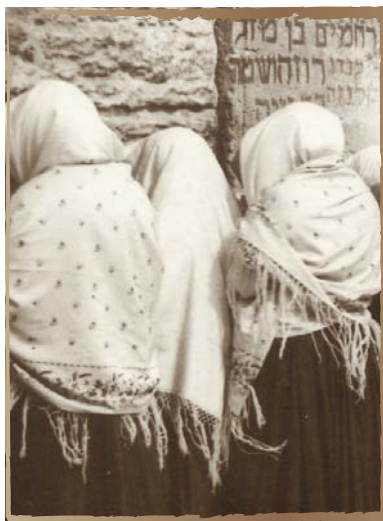
המקור למצווה זו יוצא מן הפסוק בפרשת סוטה "ופרע את ראש האשה" (במדבר ה' י"ח) ופרש"י בכתובות ע"ב: "לנוולה מידה כנגד מידה כמו שעשתה להתנאות על בועלה". ואכן לדעת כל הראשונים הדבר פשוט: כיסוי השיער נועד להסתיר את יופיה מעיני הבריות ואת תרומתו ליופי האשה. מכאן מובן לכל, שכל כיסוי שמטרתו לתרום ליופי האשה, בין אם מדובר בכובע מהודר או מקושט ובין אם מדובר במטפחת צבעונית או בעלת קשירה מהודרת, סותר את הטעם לאיסור דאורייתא

זה. המשמעות הפשוטה היא, שהוא עצמו אסור מן התורה (שלא לדבר על פא"נ שהיא חיקוי של השיער עצמו ואין בינה לבינו לענין הנ"ל אף לא "כחוט השערה"). מלבד שני טעמים הלכתיים אלו, כיסוי ראש האשה מחזק את מידת הבושה: "שאלו את ר' יהושע... מפני מה האיש יוצא ראשו מגולה (הכוונה לתואר ראשו וחלק מן השיער) והאשה ראשה מכוסה? אמר להן לאחד שעבר עבירה והוא מתבייש מבני אדם, לפיכך יוצאת וראשה מכוסה" (בראשית רבא י"ז).

מקור נוסף קדום יותר לכיסוי ראש האשה הוא מנהגה של חוה – אם כל חי. מובא במס' עירובין ק': "עשר קללות נתקללה חוה ... עטופה כאכל" פרש"י: "בושה לצאת בראשה פרוע" ופירש האדמו"ר מזוטשקא זצוק"ל: "וי"ל דראשה פרוע, מזכירה המצב שהיתה בו כשחטאה, דאז היתה פרועת ראש, ומשום זה שינתה תוארה, בכיסוי ראש, ומתביישת בתוארה הראשון, ועי"ז עטופה כאכל, שהיא אכלה, על שחטאה אז, ולא נצרה בנפשה". ובירמיה ג' מפרש המצודת דוד

שהצנועות מכסות מצחן כשארע להן דבר בושה. וע"כ כיסוי הראש צריך להיות באופן שמחזק את מידת הבושה שהיא הסוד ליר"ש וכמאמר רז"ל במס' נדרים כ': "כל אדם המתבייש לא במהרה הוא חוטא ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני".

וכתב בביאורי מהרי"פ "דטבע של כל נקבה, נמשכת אחר טבע של נקבה ראשונה, חוה, ולכן גם בזה, טבע של כל נקבה היא שמתעוררת בה, בושתה של חוה, וע"י הבושה, היא מכסה את ראשה, וכשאינה מתביישת ומתכסה, היא חצופה בטבעה, להתגלות בפריצות, מתוך הרהורים שבה." עכ"ל.

לצערנו הרב, נגע ההשכלה החדיר בנשים

תפיסה מוטעית שככל שהאשה יותר מתקדמת ונאורה כך היא צריכה להראות יותר ולבלוט ביופיה, למשוך את לב הסובבים אותה ולמצוא חן בעיניהם וע"י כך תוכל לקנות מקום בחברה. אך למשכיל להתבונן תתגלה העובדה שאשה שהיא באמת בעלת דעת ובינה לא תחפש אישור מהסביבה אלא רק מבורא העולם

שאישורו הוא האושר האמיתי שלה, (אושר – אותיות אישור). ואשרי אשה זו אותה הוא מזכיר דוד המלך במזמור א' הפותח את ספר התהילים: "אשרי האיש אשר לא הלך..." ככל שנחנה האשה ביותר דעת ובינה היא תהיה יותר איתנה לעמוד כנגד רוחות האפנה המשתנות חדשים לבקרים ותדמית האמא היהודיה המקורית לעולם לא תשתנה אצלה. אשה שהיא

**אשה בעלת דעת אמתית-
יודעת בנפשה מה התכלית,
היא זו שתשכיל להיצמד לשורשים-
ותחקור אחר דרך אבותיה הקדושים,
וככל שנחנה ביותר דעת ובינה-
תרגיש יותר בוושה - ותתעטף בלבושה**

"כעץ שתול על פלגי מים"
ששורשיה צומחים מתוך פלגי
מי התורה הרעננים תדיר,
אשה זו, "עליה לא יבול" – היא
אינה מתייחסת לעונות השנה
ולאפנות שהן מכתיבות, לכן,
"כל אשר תעשה תצליח"! יש
לה הבטחה להצלחה בכל
תחומי החיים. שלום בית,
חינוך ילדים וכו'.

ובכן, מהו אותו הכיסוי של אמותינו הקדושות הצומח מתוך פלגי מי התורה?
הרמב"ם מביאו בהלכות אישות פכ"ד: "ואי זו היא דת יהודית היא מנהג הצניעות
שנהגו בנות ישראל, ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת יהודית.
יוצאה לשוק או למבוי מפולש וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים. אע"פ
ששערה מכוסה במטפחת" השו"ע מעתיק את הרמב"ם להלכה באה"ע סימן
קט"ו והרמ"א לא חולק בענין זה. גם המשנה ברורה מביא את השו"ע להלכה
באו"ח סימן ע"ה ב"ה ד"ה וכל זה: "אבל לילך בשוק וחצר של רבים, לכולי עלמא
אף אם תלך במטפחת לבד לכסות שערך, מקרי עוברת על דת יהודית, עד שתלך
ברדיד מלמעלה ככל הנשים" כך שהרדיד נפסק לפי כולם להלכה למעשה כדת
יהודית שכידוע נקבעה לדורות ואינה משתנה*.

*יש לחלק בין דת משה לדת יהודית. הרמב"ם הל' אישות פכ"ד: "ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת
מהן עברה על דת משה. יוצאה בשוק ושיער ראשה גלוי" מכאן יש ללמוד חוב דאורייתא לאשה
לכסות שערך שלא יראה לחוץ ואילו הרדיד שעניינו מבואר למעלה מחוב מצד דת יהודית והוא
חוב מדרבנן (אך לא בכך מאמר זה עוסק כיוון שעניין כיסוי השיער הוא ברור וידוע לכל). וכתב
"הצניעות והישועה" לאדמו"ר מזוטשקא: "ובנות ישראל החמירו על עצמן וסברו וקבלו, שכשיוצאין,
יתעטפו עכ"פ ברדיד, שיעטוף את ראשן עם כתפותיהן, שלא יראו יופי תואר ראשה וצוורה
וכתפותיה, משום זהירות יתרה דצניעות, ונעשה מנהג ידוע וקבוע, וקבעוהו חכמים לחובה.

מהו הרדיד

הרדיד הוא מעין צעיף (הגהות מיימוניות על הרמב"ם שם) המונח על ראשה ומתרדד עד לכתפותיה של האשה לפחות וכך מסתיר תואר האשה וצווארה. הרמב"ם בהל' אישות פ"ג והשו"ע אה"ע ס' ע"ג פוסקים לגבי כסות שחייב אדם לספק לאשתו וקובעים ש"אם באותו מקום אין דרך לצאת אשה לשוק עד שיהיה עליה רדיד החופה את כל גופה כמו טלית (לש' הרמב"ם), נותן לה רדיד הפחות (בשו"י) שבכל הרדידין (הע' הרמ"א: ואשה לא תרגיל עצמה לצאת הרבה, שאין יופי לאשה אלא לישיב בזויות ביתה)" פירושן, שהיו מקומות שבהם נהגו אף ברדיד גדול המתרדד על כל גופה של האשה להסתיר אופן הליכתה. החילוק בד"כ היה כך שבמקומות בהם אין ריבוי עם כל כך כגון כפרים קטנים וכדו' נהגו הנשים לצאת ברדיד קטן, ובערים הגדולות ששם מצויים המון עם נהגו הנשים לצאת ברדיד גדול (ו' פרק בעקבי הצאן – המסורת שאבדה).

הרדיד שהוא כאמור דת יהודית, שייך לנו – לאמהות היהודיות המקוריות. עד היום לא נמצאה סיבה מוצדקת להעלמותו מקרב הציבור במאה האחרונה חוץ מפריצת גדרי הצניעות ע"י אותן הנסחפות בזרם ההשכלה ששטף מעלינו ע"י מימי היזיונים את הבושה שאפיינה מאז ומתמיד את האשה היהודיה. עם זאת, נגלה ונאמר כי בשנים האחרונות ירדה רוח טהרה ממרום ויותר ויותר נשים יהודיות בארץ ובעולם חוזרות למסורת אימותינו ומחזירות עטרת הקדושה ליושנה בחובשן מחדש את תר הצניעות לראשן הוא "הרדיד" שהוסר מעלינו בעוונותינו הרבים ובמקביל יותר ויותר בעלים יראי שמים מבקשים זאת לנוות ביתם.

כפי שאמרנו לעיל, אין סיבה מוצדקת להעלמות הרדיד ואחת הסיבות לכך רמוזה ב"שיר השירים" (פרק ה' פסוק ז') "... היכוני פצעוני, נשאו את רדידי מעלי שומרי החומות". מי הם שומרי החומות? על אילו חומות מדובר? על כך בפרק "שומרי החומות" שבהמשך.

ציטוטים מצדיקים מהדורות הקודמים וצדיקים מדורנו אופן יציאת הנשים לרשות הרבים בזמן חז"ל והראשונים

בפרק זה נשתדל להביא מקורות מחז"ל ומהראשונים המתארים את צורת מלבושי הנשים בזמנם. הגם שקשה היום להיות כמו בזמן חז"ל, מ"מ בידיעות הללו ניתן לקבל מושגים של גדלות בצניעות, ולהשתוקק ולהתגעגע לקדושת הדורות הקדומים, ולומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. ועל ידי זה בודאי תהיה סייעתא דשמיא להתחזק ולהתעלות מעט, ועכ"פ להינצל מירידה, התדרדרות ומכשול בנושא זה.

קדושת הרחוב היהודי בזמן חז"ל

בזמן חז"ל לא היה קיים כלל המושג "רחוב פרוץ". המקום בו היה צריך לעצום את העיניים היה רק מחוץ לעיר- במקום הכביסה ליד הנהר. כמבואר במסכת בבא בתרא (דף נז:) "עוצם עיניו מראות ברע- אמר רבי חייא בר אבא, זה שאין מסתכל על הנשים בשעה שעומדות על הכביסה [ופ' רשב"ם, שהיו הנשים עומדות בסמוך לנהר על הכביסה, ומרימות שמלותיהן מעט בגלל המים, והיו כפות רגליהן יחפות ומגלות מהשוק. ועיי"ש בגמ' דבנות ישראל לא היו מכבסות בנהר אלא בחצר, ורק הנשים הנכריות היו מכבסות בנהר מגולות שוק וזרוע לעיני כל עובר] ומבואר בגמ' שרק אם אין לו דרך אחרת מותר לו לעבור שם (דווקא אם אינו מסתכל בנשים בדרך הילוכו) ואם עוצם את עיניו נאמר עליו "עוצם עיניו מראות ברע וכו'", אבל אם יש לו דרך אחרת, אסור לעבור במקום כזה אפילו עוצם את עיניו, ואם עבר שם- נקרא רשע אפילו אם לא ראה ולא נכשל בשום פריצות. דווקא על הנהר מחוץ לעיר, היה צורך לעצום את העיניים. אבל ברחוב לא היה לזה צורך כלל, משום שברחוב היו הנשים הולכות במלבושי צניעות פשוטים שהסתירו צורתם לגמרי. והנשים הצעירות שמלותיהן היו רחבות הרבה משאר נשים, וצניעות זו היתה נוי להן (עין רש"י כתובותמח. ד"ה לפום שארה) וציין מרן הגר"ש ואזנר שליט"א בכתב ידו: "עין שבת יב. רש"י ד"ה 'אבל', דילדות רחבים הרבה, ומסיים וז"ל: 'שמעתי מאז דהיה תקנה בא"י של צדיקים גרבה בתונים, שלא יראו בליטה בנשים כלל'".

צניעות הנשים בזמן הרמב"ם

במקומו ובזמנו של הרמב"ם נהגו הנשים לצאת לרה"ר כשהן מעוטפות ברדיד

כעין סדין גדול, המכסה את גופם ואת ראשם. כמבואר ברמב"ם הלכות אישות (י"ג, י"א) ופסק הרמב"ם (בפכ"ד מאישות הל' י"ב) שאשה נשואה היצאת ללא רדיד, אע"ג שראשה מכוסה היטב במטפחת, נקראת עוברת על דת יהודית ותצא בלא כתובה, מכיוון שמנהג בנות ישראל במקומו היה להתכסות ברדיד דווקא.

תשובת הרדב"ז

כתב בשו"ת הרדב"ז (ח"ב סי' תש"ע) וז"ל "שאלת ממני, אודיעך דעתי במה שאמרו: 'אחרי הארי ולא אחרי אשה' (ברכות ס"א). אם נוהג דין בארצות הללו שהנשים הולכות מכוסות מכף רגל ועד ראש, ואין נגלה ממנה דבר שיוכל האדם להסתכל בו". – {באגרת משנת ר"פ, – לפני למעלה מארבע מאות וחמישים שנה, שנדפסה בספר 'איגרות ארץ ישראל' (נעמ' קע"ב), מובא תיאור של חכם יהודי מאיטליא על מנהג המלבושים הנוהגים בארץ ישראל, וז"ל: "הנשים הולכות בצניעות גדולה, כל המלבושים עד צווארם, ואינן מגלים אפילו אצבע מבשר, וכשיוצאות לחוץ הן מעוטפות כולן בסדין לבן, ובגד שחור על פניה והוא דק של משי ורואה ואינה נראית, ואפילו הבעל אינו מכיר באשתו, ומכסות כל גופן, אפילו אם היתה נראית אצבע קטנה היה גנאי גדול להם, ומלעגים על מלבושי הנשים שלנו (איטליא) והדין עימהם".}

תשובה – "לא נתנו רבותינו ז"ל דבריהם לשיעורים, אלא כל הנשים שוות וכל המקומות שווים. ותו דאין הטעם משום שמסתכל במקום מגולה ממנה, עיקר הטעם הוא מפני שיבוא לידי הרהור, ועל ידי הילוכה ותנועותיה אע"פ שהיא מכוסה יבוא לידי הרהור. דמי לא עסקינן דבזמן חכמי התלמוד היו הנשים הולכות מכוסות, ואפילו הכי אסרו". הרי מהרדב"ז, דזמן חז"ל לא היה שייך להיכשל בצורת המלבוש והקישוט כיון שהנשים יצאו לרה"ר בצניעות מופלאה כשהן מכוסות מכף רגל ועד ראש והמכשול היחיד שיכל להיגרם להולך אחר אשה, היה הרהור הנגרם מתנועת הילוכה ותנועותיה.

מנהגי צניעות הנשים בטורקיה וארם צובא

כן נהגו הנשים בטורקיה, שכאשר יצאו לרה"ר התכסו בשכמיה. כנזכר בספר "צוואה מחיים" להגר"ח פלגי' זצ"ל (גדול רבני טורקיה, בשנת ת"ר) וז"ל "ולא תצא אשה בלתי מאראמה (שכמיה) כנהוג, ומכוסה היטב בצעיף" עכ"ל. (השכמיה על הגוף, והצעיף על הראש). רק במאה שנים האחרונות החלו נשות טורקיה לצאת

לרה"ר ללא כסוי נוסף החופה את כל הגוף, כמובא בשו"ת סבא קדישא למהרש"א אלפנדי (ח"מ סי' לב) וז"ל: "זכורני בימי חורפי כמה שנים ששום אשה מנשי ישראל לא היתה יוצאת כלל לרה"ר, אף בעת הדחק לילך אצל חברתה היתה מתכסית בלבוש בגד שחור על כל גופה מראשה ועד רגליה, אלא לאחר כמה שנים כו', בהמשך הזמן התחיל מעט מעט הקלקלה באיזו מהן לצאת בכסוי ראשה וגופה בלבד (ללא כיסוי נוסף של שכמיה) שלא ברצון חכמים", עכ"ד.

על דרך זה היה מנהג קהילות ישראל בסוריה (חלב, ארם צובא) כמובא בשו"ת פני יצחק (אבולעפיה, נדפס בשנת תרנ"ו. ח"ו סימן ו') וז"ל "כשהן הולכין מחצר לחצר אחרת דרך רה"ר או לשווקים הן מתכסות מכף רגלן עד קודקודן ועד בכלל ברדיד גדול הנקרא צעיף, ולא נראה מהן בחוש הראות אלא רק פניהן לבד, ויש מהן הרבה נשים צנועות יותר שמכסין גם את פניהן במסווה", עכ"ל.

הרב אברהם ענתבי זצ"ל ראש רבני חלב

מספר "חכמה ומוסר" עמ' קצ"א: "אהה על דורותינו אלה שאפילו בעת שהולכות ברה"ר אינם מכסות את פניהם שאפילו מתעטפות בצעיף אינם מתעטפות יפה יפה וכל פניהם יראה וימצא לעין כל רואיהם, ורואים אותן אחד גוי ואחד ישראל, וכל רואיהם יכירום ואינם מרגישות בעצמם שהכל צופים בהם לחזות יפיים, ומזה נולד כמה תקלות נזיקין וחבלות ומביאים בני אדם לידי הרהור עבירה וחוטאים ומחטיאים את הבריות, והיה להם ללמוד ק"ו מנשי הנכרים שכולם נוהגות חוץ מהצעיף נותנות מסוה על פניהם כשהולכות ברה"ר כדי שלא יסתכל בהם שום אדם כלל, ואיך אנחנו בני ישראל לא נלך בחוקותיהם בזה הדבר מק"ו, ואיך שפחה תירש גבירתה שזאת היתה הצניעות נחלת עבדי ה' אלו נשי בני ישראל, ואיך נחלתנו נהפכה לזרים, ועל זאת ידו כל הדווים ויחרדו איש אל רעהו, ואיך לא נחריד לבכם לבטל מהם מנהג הרע הזה שהולכים ברה"ר בלתי מסוה על פניהם. וגם אני שמעתי שהגוים מדברים סרה ומלעיגים על נשי ישראל והיו לעג בפיהם ואומרים שלא כך היו נשים העבריות שאנו יודעים שהיו צנועות הרבה, ואיך עתה נהפכו מטוב לרעה, ואוי לאוזניים שכך שומעות. וגם שמעתי שבכל גלילות ישראל עד היום הזה שמנהג נשי ישראל שנותנות מסוה על פניהם מלבד הצעיף, ואפילו בביתם לא יסירו המסוה מעל פניהם, ואחד משלוחי א"י הגיד לי שנתאכסן בביתו של בעל הבית בכבל ונתעכב בביתו של בעה"ב יותר משנה תמימה, ולא אירע שום פעם שפגש באשתו של בעה"ב מבלי מסוה על פניה, ובפרט כשיש אורח בביתה אינה יוצאת אפילו לחצר כל עוד שהאורח מצוי, אלא דוקא כל

כבודה מלך פנימה".

וכך כתוב בדברי קודשו של ה"יערות דבש" ר' יונתן אייבישיץ זי"ע (ח"א דרשה ב') אשר כתב דברים מבהילים ונוראים אשר תסמרנה שערות ראשנו וזה לשון קדשו: **"הנני מתרה בכם, הסירו הדבר הרע הזה, כי אישה אשר צווארה ערום לבסוף לטבח תובל ע"י מלאך המוות ומיתה קשה וחמורה ולא תנקה מדינה של גיהנום וענשה קשה כי היא חוטאת."**

ירושלים של מעלה

בתולדות מהר"י אלגאזי הנדפסים בסוף ספרו "אמת ליעקב" מובא בשם "ספר התקנות" סי' נה, שכאשר תקפה הבצורת על תושבי ירושלים ת"ו בשנת תקי"ד (לפני למעלה ממאתיים וחמישים שנה), חכמי ירושלים קבעו שבצורת הוא סימן מן השמים לחזק הצניעות בדברים שנתרופפו מהנהוג בכל הדורות הקודמים, וע"כ תקנו תקנות בענייני צניעות לחזק את מנהגי דת יהודית וקדושת ישראל ובין השאר חזקו וחייבו לקיים את התקנה ללבוש רדיד שהיתה נהוגה כבר מזמן חז"ל, וז"ל: **"הסכמנו בכל תוקף, ברוב בנין ורוב מנין ובהסכמה עלינו, ששום בת ישראל, ואפילו הזקנות, לא תוכלנה ללכת בשוק בלי מכסה על מלבושיה ואפילו מחצר לחצר הקרוב אליו ופתחו של זה כנגד פתחו של זה, כל שדרך הרבים באמצע... ואם איזו אישה תעבור על דברינו אלה, ודאי נדעה ונרדפה למען תהיה למשל ולשנינה ולהכריזה בשווקים וברחובות, מלבד שיקנסו אותה כמשפט."**

עדות ה"בן איש חי" על מנהג ישראל בעירק

ובספר "חוקי הנשים" לבעל הבן איש חי (פרק י"ז) כתב: **"המלבושים הצנועים הוא הבגד המצניע האשה מכל צדדיה ויעטפה ויכסה מכתפיה עד עקבי רגליה. ואני צויתי לזוגתי ללכת במלבושים צנועים אשר הסברתי כאן, ואף אם גילה מאה שנים, ויישאר במלבוש השמלה העוטפת את כל הגוף ואפילו הם נשים זקנות. ועוד מנהגינו בזאת עירנו (בגדאד) כשתלך האישה חוץ לביתה תניח כסוי על פניה ותכסיה עד אשר תחזור למקומה. אבל כאשר תראה בדרכה מראה אשר ימצא חן בעיניה, תסיר כסוי פניה העליון ותשאיר הכיסוי רשת דק בעל חורים גדולים כדי שתוכל להביט בנקל."** עכ"ל

העיד המגיד מישרים דירושלים עיה"ק, רבי בן-ציון ידלר זצ"ל: בימים מקדם חובה היתה מוטלת בירושלים על כל אשה היוצאת לשוק, להתעטף בסדין, וסיפר לי אאמו"ר זצ"ל שגידל בביתו יתומה ... מיד שמלאו לה עשר שנים קיבל הוראה מהרבנים שכבר הגיע זמנה להתעטף בסדין, ובלעדיו אסור לה לצאת לשוק. במרוצת השנים הוחלפו ב"שאלע", אשר גם הם כיסו רוב הגוף, אך כאשר באו החדשים ביטלו תלבושת זו, כי נראית להם כמיותרת, ואמרו, "די להן לנשים לכסות גופן וידיהן ורגליהן כדין", וכלי "השאלע" והסדין. מה נעשה לבסוף? התחילו לקצץ בשולי הבגדים קמעא, בשרוולים קמעא... ובתחילה נהגו כן רק בתינוקות, באמרם: עדיין קטנה ופעוטה היא, וכשתגדל תתנהג בצניעות, אך הורים אלו לא שמו על לב מה שאמר הכתוב "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסיר ממנה", וכן היה בעוונותינו הרבים, ככל שנתגדלו הנערות, גדלה הפריצות עימהן, בקיצור הבגדים, וביחוד הרגלים, וגם אלו אשר עדיין מתביישות הן ללכת יחפות ממש, לובשות גרבים דקות בצבע הבשר, ולכל הפחות לרמאות את חברותיהן שתחשובנה שיחפות הנה, רח"ל. (בטוב ירושלים עמ' נ"ד).

שח אחד מנקיי הדעת בירושלים: "סבתא היתה מספרת בערגה כיצד התלבשו כל נשות ישראל בירושלים של מעלה שמלפני שמונים שנה. כולן כיסו ראשן במטפחות שחורות וצנועות, ולא היתה אישה יהודיה בעיר הקודש שהעיזה לצאת לרחוב כשאיננה עטופה בצעיף גדול ורחב המכסה את רוב הגוף. סבתא ע"ה זכרה עדיין היאך ריננו בתימהון בירושלים העתיקה על אישה אחת שעברה את כל רחוב היהודים בלי צעיף כזה..." (ספר בטוב ירושלים תשכ"ז)

מעשה באחת מנכדותיו של רבה של ירושלים הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל

הגאון רבי שמואל היה דורש בתוקף שילכו בצניעות, ובעיקר הקפיד על קרוביו ובני משפחתו. עליהם שם עיניו להוכיחם ביתר שאת, וחשש לקלקולם יותר מאשר לאחרים, זאת כדי שלא יאמרו בריות, 'בהסכמת הרב עושים כך'. מעשה באחת מנכדותיו הצעירות, שהורידה את ה"שאל" (שכמיה) שהיה נהוג בימים ההם והתחילה להתלבש כפי האופנה החדשה. קרא הרב לבנו, אביה של צעירה זו, וביקש ממנו: "אמור לבתך, שתסיר מיד את המלבוש החדש, ותלבש את ה"שאל" כמו אימה! אחרת, אצטרך לילך לכל בתי הכנסיות שבירושלים, ולהכריז שמעשה זה הוא נגד רצוני, ואף מחיתי על כך, כדי שלא יסתמכו עליה ויאמרו "נכדת הרב לובשת כך – מסתמא נעשה הדבר בהסכמתו" (בטוב ירושלים, עמוד שע"ה)

דברי מרן החזון איש זצללה"ה

כשם שהפשטות והאמת הם שמות נרדפים, כן הקיצוניות והגדלות שמות נירדפים, הקיצוניות היא ההשתלמות של הנושא. הדוגל בהבינוניות ומואס בקיצוניות, חלקו עם הזיפנים, עם חדלי תבונה. אם אין קיצוניות אין שלימות ואם אין שלימות אין התחלה.

הבינוניות שיש לה זכות הקיום היא מדת הבינונים האוהבים את הקיצוניות ושואפים אליה בכעל משאת נפשם ומחנכים את צאצאיהם לפסגת הקיצוניות. (נלקח מחובת הקיצוניות והקנאות, וחובת החינוך אליהם)

אל האדמו"ר מראחמאסטריבקא זצוק"ל נכנסה אשה אחת והזכירה את בנה שכבר הגיע לפרקו וכו' שימצא שידוך, נענה האדמו"ר שתקבל עליה התעלות בצניעות, היא הרהרה שכולה בצניעות יתירה ואין לה מה להוסיף רק "שאל", שאלה את הרבי אין לי מה להוסיף בצניעות, האם כוונתו ל"שאל", ענה האדמו"ר "כן". כמובן שתיכף קנתה ולבשה "שאל", בתוך שבועיים השתדך בנה בשידוך מצוין למזל טוב.

רבי אשר זליג מרגליות

(בספרו "דעת הקדושה" סימן ו' עמ' קכ"ה)

והיום הנשים הצנועות בפיעיה"ק ירושלים נוהגות לילך בשוק ברדיד עלי ראשה והיא קטנה שמכסית בה הראש מלבד המטפחת שלמטה עלי שערות ראשה, ורדיד עליון שמכסית בה כל גופה. (אגרת י"ד להגה"צ רבי מאיר אויערבאך ז"ל) גם הנני מודיע לכם כי מנהג זה של צניעות אשר היה מיוסד בעיר הקודש ירושלים מלפנים שהיו הולכות הנשים בשוק מעוטפות, לא מלתא דחסידותא הוא, אלא מעיקר הדין.

הרדיד בהמלצת הגדולים

לפני שלושים שנה, נחלתה הרבנית מרת מ. אמא לילדים במחלה הידועה רח"ל. היא הייתה כבר במצב קשה מאד, מיהרו ללכת להגה"ק ר' יהודה הורוויץ זצוק"ל מדז'קוב וכן להגה"ק ר' משה ארי' פריינד זצוק"ל גאב"ד ירושלים. שניהם אמרו שתלכש רדיד על ראשה ותתרפא בע"ה, וכן היה. כיום ב"ה היא סבתא של עשרות נכדים ובני נכדים ברוך השם.

"סבא מתי יבוא משיח?"

כששאלה אחת מנכדותיו של הגה"צ המופלא רבי חיים שמואלביץ זי"ע ראש ישיבת מיר את סביה הגדול (שהיה ענק שבענקים כמפורסם): **"סבא, מתי יבוא משיח?"** ענה לה במתק לשונו: **"בתי, כאשר תלכי ברחוב ותראי נשים המכוסות מכף רגל ועד ראש, תדעי כי משיח בפתח..."**

תשובת מרן הרשל"צ הרב עובדיה יוסף שליט"א

"תבורכי מפי עליון, תבורכי מפי עליון"

הרבנית בניזרי תחי' התעוררה ללכת עם מטפחת קשורה מתחת לסנטר ומעליה רדיד גדול שמכסה את רוב פניה ברשות הרבים. בעקבות הסתייגות המשפחה, נכנסו הרב והרבנית לביתו של מרן פוסק הדור הרב עובדיה יוסף שליט"א.

הרב בניזרי שאל את מרן: **"בקשר ללבוש של אשתי המשפחה מתנגדת"**

מרן: **"מה אתה מתחייס אליהם"**

הרב בניזרי: **"תראה אשתי לפני שהלכה כך, הלכה בצניעות לפי כל כללי ההלכה**

בבגדים רחבים מטפחת צנועה וכו' ..."

מרן: **"תגיד לי אתה לא יודע שככה הלכו האמהות שלנו, אתה לא יודע שבזכות הצניעות זוכים לבנים צדיקים, תדע לך השם אוהב את הצניעות מכל דבר אחר. אישה צריכה להשקיע בצניעות את כל הכוחות שלה"**

הרב בניזרי: **"זה אולי זה חילול השם ללכת כך?"**

מרן: **"זה להיפך זה קידוש השם! מצוה זה קידוש השם ! עברה זה חילול השם! ללכת בצניעות זו מצוה מדאורייתא וכמה שאישה מהדרת בצניעות היא משוכחת יותר"**

הרב בניזרי: **"אולי היא בולטת?"**

מרן: **"אבל רואים אישה צנועה היא בולטת בצניעותה, זה לא מכשיל גברים"**

הרב בניזרי: **"ככה הולכות הערביות"**

מרן: **"מאיפה הם למדו את זה? מהאמהות שלנו שרה רבקה רחל ולאה, הערביות הולכות כמו האמהות שלנו! יותר אל תדבר עם אשתך שום מילה, אתה צריך להיות שמח ומאושר!"**

ואז מרן שליט"א ברך את הרבנית ב. **"תבורכי מפי עליון, תבורכי מפי עליון!"**
הרב בניזרי שליט"א יצא מחוזק מאד מהשיחה עם מרן פוסק הדור הרב עובדיה יוסף שליט"א והיום הוא מחזק כל אישה שתלך בצניעות כמו אמותינו הקדושות

ברדיד מעל המטפחת. הרבנית בניזרי תחי' מפיצה את הצניעות בקרב בנות ישראל.

מתוך משא קודש מאת כ"ק אדמו"ר הרה"צ מפאריסוב שליט"א

בזכות ג' דברים נגאלו ממצרים שלא שינו שמם לשונם ומלבושם, מאין לקחו המלבושים? איזה מלבושים לבשו? הוי אומר מהאבות הקדושים והאמהות, וכמוהם עשו ללבוש מה שהם לבשו...

זכרתי ימים מקדם שנות נעורי, היו כל נשי ירושלים בנות ישראל הכשרות מכל העדות והחוגים, לובשים עליהם מלבוש "השאל" נהרא נהרא ופשטיה, כל עדה באופן שלה וכל קהילה בדרכה שלה, הצד השווה שבהם שכולם ממש בלי יוצא מן הכללענדו עטרה זו מעליהן והלכו במלבוש זה. והאמת שמנהג "השאל" יש לו מקור מפורש ברמב"ם ובשו"ע, ולא כאנשים הטועים לומר שזה מנהג חסידות וחומרא בעלמא, שכן הרמב"ם בכמה מקומות הביאו המחבר בשו"ע אבה"ע סי' ע"ג, ובסי' קט"ז שזה דת יהודית, וכמו"כ הביא זאת המשנ"ב באו"ח סי' ע"ה (בה"ל ד"ה ודע) הזה"ל: אף אם תלך וכו' מקרי עוברת על דת יהודית עד שתלך ברדיד מלמעלה ככל הנשים. ע"כ.

וישנם אנשים שאין הם יודעים מזה וחושבים שהעוסקים למען דבר המצווה הזאת להרבות בצניעות בקרב בנות ישראל ולזכותן ללבוש מלבוש "השאל" כאילו נוטים מההלכה הפשוטה, בעוד שההלכה הפשוטה אומרת שכך היה דרך בנות ישראל הכשרות ללבוש רדיד. הכתוב אומר: "כל כבודה בת מלך פנימה, ממשבצות זהב לבושה". כבודה ויקר תפארתה של בת המלך הוא, שתשב בביתה, הלבוש הוא ג"כ עניין של "פנימה", וכבודה של בת מלך תלוי במלבושיה. הלבוש הוא היסוד של היהדות כולה, כל מי שעניינים לו בראשו, כל אחד ואחד, יכול לפקוח עיניים ולראות, המציאות הוכיחה באופן ברור כשמש, שכל משפחה שהחלה לשנות ממלבושיהם, ולהקל במשמרת גדרי הלבוש, נתהווה קלקול בכל המשפחה כולה, וכשהשנים עוברות והעניינים נפקחות על הירידה הפלאית, הרי הם מתחרטים על מעשיהם, וצועקים ואינם נענים ואין מי שיטה אוזן לשוועתם.

ותהילה להשי"ת שבשנים האחרונות נעשה התעוררות גדולה להחזיר עטרת מלבוש השאל ליושנה, והיה כ"ק אדמו"ר זצוק"ל אומר שרואים בזה עניין שמימי, שהקב"ה רוצה להוסיף זכויות על כלל ישראל, שכמו שהגאולה ממצרים היתה בזכות נשים צדקניות, כמו"כ הגאולה העתידה תהיה בזכות נשים צדקניות... ועל כן תחזקנה ידיכן של הני גבורות חיל הנשים הצדקניות שמוסרים נפשן לחיזוק

גדרי הצניעות ולהחזרת תפארתה, ולובשות מלבושי "השאל" כבדורות העברו, ובשביל שהן ראשונות, הגם שרבות הן עדיין ראשונות נקראות, ויש להן הזכויות הגדולות לקירוב הגאולה, ויעזור השי"ת שנזכה בקרוב לגאולה שלימה אמן.

דברים נוספים נוקבים ומחזקים על חומרת המצב מאת כ"ת האדמו"ר מפאריסוב שליט"א ... ראיתי לעורר הנה מבואר בחז"ל (יומא פ"ה) כי על דברים שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, וכן נפסק בשו"ע (או"ח סי' טר"ז ס"א). היות שלאחרונה ישנם עסקנים מסויימים שיצאו במלחמה נגד נשים הלבושות רדידים שונים כאלו או כאלו והגיעו הדברים עד כדי כך שהחלו במסע של רדיפות... שמעתי כמה סיפורים של רדיפות והלבנת פנים שנעשו לא רק ע"י נשים אלא גם ע"י אנשים אשר זה מבהיל את הרעיון, לעשות מעשים כאלו, בגלל שלא מוצא חן בעיניהם מה שהולכות כך בצניעות, שהדבר כבר מובא ברש"י במס' שבת ובראשית חכמה מס' דרך ארץ והבן איש חי מביא בקהילות שלמות בישראל נהגו ללכת כך... וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין ק"ז) המלכין פני חברו ברבים אין לו חלק לעו"ה ובואו חשבון האם על הפריצות המתחולל בראש חוצות ועל הנשים שלא הולכות בצניעות כדבעי ג"כ מתנהגים כך ורק שהשני יותר פרומער כואב להם ואין הם שולטים על עצמם. ועל דבר כזה מחוייבים למחות, ועליהם לירא מאימת הדין וידעו שעל מעשים כאלו צריך להגיד שזה נגד התורה... והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית והקב"ה ישפיע דעת ורוח טהרה ממרומים על כל אחד להתנהג בדרך הישר והרצוי לפניו יתברך שמו.

יסלקנה לצדדין

כתב בשו"ת מנחת שלמה, להגרש"ז אויערבך זצ"ל (ח"א סי' צ"א, אות כ"ג): "לשון השו"ע באהע"ז סי' כ"א (סעי"א) – 'פגע' אשה בשוק. משמע דאין דרכן של נשים להיות בשווקים, ורק דרך מקרה 'פגע' ונתקל באשה בשוק. 'וזידוע דלפנים היה דרכן של נשים להיות בבית, כדכתיב כל כבודה בת מלך פנימה. ומפורסם מהחת"ס דטעמא דלא תקנו הדלקת נר חנוכה לנשים בעצמן, [כשיש איש המדליק בבית] כדי שלא תעמודנה על פתח הבית הסמוך לרה"ר. בזמנם היה אפשר להיזהר מלכת אחרי אשה, משאי אפשר בזמננו הרחוב מלא בנשים הרי אף אם יברח מאחורי אשה, ימצא תכף את עצמו אחורי אשה אחרת..." ע"כ, ועי"ש.

המעכב אותן - מחטיא את הרבים! דברים שנלקטו מתוך שיעורו של הגה"צ יבלחט"א הרב יצחק רצאבי שליט"א

הרמב"ם כתב בפרק רביעי מהלכות תשובה ה"א: "עשרים וארבעה דברים מעכבים את התשובה. ארבעה מהם עון גדול, העושה אחד מארבעתן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו. הדבר הראשון שהרמב"ם מונה הוא המחטיא את הרבים. ובכלל עון זה המעכב את הרבים מלעשות מצוה..." יש הרבה אנשים טובים שנכשלים בדבר הזה. בזמן האחרון קמו מתנגדים לעניין השאלים והרדידים וכיניהם אף רבנים ותלמידי חכמים וישנן גם רבניות המורות לנשים להוריד את השאל רדיד ונשים אלו הפכו למבוזות ומושפלות בעיני הקהל. מנהג זה שהיה עד הדור שעבר, בארץ ישראל התבטל ונעלם וכעת התקיים בנו הפסוק "הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי", ה' ירחם. ולמעשה אין לנו תירוץ טוב וברור, למה בדור שלנו הנשים אינן יוצאות עם רדיד, וכמובן שזה גורם למכשולים גדולים, אבל אף אחד לא עמד נגד זה. כעת קמו נשים צדקניות שחידשו את זה, לבוא עכשיו ולהתנגד, הדבר נראה לי חמור מאד. גם אם הרבנים אינם יכולים להנהיג זאת חזרה, אבל כבר ישנן שעושות את זה מעצמן, מרצונן. הרי הן לא מקבלות על זה כבוד, הן מקבלות רק בזיונות, צועקים להם ברחוב ערביות וכד' יש להן ממש בוש וחרפה מזה, והן מתביישות, ועושות זאת ממש בחירוף נפש לשם שמים. צריך לדעת מי שיצחק עליהן ערביות יקבל את העונש שלו. נראה שיצר הרע התלבש באותם המתנגדים בעניין זה. לפעמים יצה"ר מתלבש על אנשים צדיקים, עד שנראה שמשוהו אצלם התעוות, בעוונותינו הרבים. *בהמשך מסביר ומביא מקורות לצניעות בנות ישראל מהגמרא, הפוסקים ומרבתינו ז"ל שלבוש הרדיד הינו דת יהודית וכ"ל. (לאן הגענו שבדורנו צניעות הפכה לפריצות? איזה סילוף הוא זה?) כתוב שבבקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, יש מפרשים שאדם צריך להיות עז פנים בקדושה. לא יתבייש שצוחקים עליו. חוצפא יסגי על הצד הטוב. לא להתפעל מהמלעיגים. לא צריך לפחד מכל הרעש והדברים האלה. אדרבה, אני חושב שזה אחד מהדברים שצריך הציבור שלנו לחזור עליהם בתשובה. ובכל אופן מי שלא יכול, לפחות שלא יתנגד. הכי הרבה ישתוק. כי עד כדי כך, רח"ל, יש שמתנגדים לזה. העומק של הדברים הוא, שמתוך קנאה לא מסוגלים לסבול את זה, לראות שיש מישהו יותר מהם. אדרבה, יהי רצון שכן ירבה וכן יפרוץ, הלואי. זה אחד המכשולים הגדולים בדור שלנו. אין מי שיסביר למה בדור שלנו הולכים בלי רדיד כמו בדורות שעברו, אין תירוצים פשוטים שמתקבלים על הדעת. גם בשלחן

ערוך המקוצר מי שיראה, הבאנו תירוצים בקושי למה כבר לא הולכים עם הרדיד בדור שלנו, אבל כל התירוצים דחוקים. * בהמשך מסביר ע"ע כיסוי הפנים... ולא לחשוב שזו תרבות שבאה מהערביות, כי האמהות שלנו הלכו כך, רחל אמנו הלכה מכוסה, תמר, בזמן ישעיהו הנביא ובזמן שלמה המלך, בכל הדורות זה היה מקובל מאז ומקדם בישראל. הפוך, מסתמא הערביות למדו את הצניעות מאיתנו, אבל אצלם הצניעות היא חיצונית ואצלינו היא פנימית. אדרבה זה דבר טוב, והלוואי שנוכל לעמוד בזה, לפחות את השאל. אדרבה זו מצוה גדולה, ולהתנגד לכך ודאי שזו לא הדרך. וה' ברוך הוא יסייענו ויעזרנו על דבר כבוד שמו.

* את גרסת השיעור המורחב ניתן למצוא בעמ' 50.

הרה"ג רצאבי יצחק שליט"א:

אין קץ למתן שכרן של נשים צדקניות אשר תנהגנה בצניעות האמיתית בדרך אמותינו הקדושות מדורי דורות, ע"י לבישת רדיד המכסה את הגוף והפנים, ומצוה על בעליהן ועל כל מי שיכול לחזקו בכך. ובא לציון גואל

אכ"ר הצ' יצחק בנמהר"נ רצאבי צו'

מן קץ למתן שכרן של נשים צדקניות אשר תנהגנה בצניעות האמיתית בדרך אמותינו הקדושות מדורי דורות, ע"י לבישת רדיד המכסה את הגוף והפנים, ומצוה על בעליהן ועל כל מי שיכול לחזקו בכך. ובא לציון גואל

אכ"ר הצ' יצחק בנמהר"נ רצאבי צו'

מתוך דברי הגה"צ דתהילות ישראל

כבר דברנו כ"פ על הענין שהולך היום שיש מלחמה כנגד הצניעות אבל עכשיו אני רוצה להוסיף, הצבור כאן זוכר שאמרתי לפני כמה שבועות שאני בטוח שעוד יראו איזה גזירות קשות עתידין להיות עתה נגד כל הצניעות בכלל וכל זה מן השמים עקב המלחמה הזו, וזה דבר פשוט שהרי מרימים את קרן הפריצות בעולם, ואע"פ שאומרים שהמלחמה זה רק כנגד צניעות מוגזמת בכ"ז סו"ס

המציאות והחוש מעיד שהם גורמים על ידי מלחמתם לרומם קרן הפריצות בכלל ומורידים ומשפילים כח הצניעות בכלל בכל העולם וזה ברור, ולכן זה חטאתך וזה פריה לדכא ולהשפיל תחת רגל הסט"א את כל הצניעות בכלל, כי (בפנימיות הענין בשמים) דא ודא אחת היא וכמו שהזכרנו דברי החזו"א שמי ששונא את הקצוניות ה" באמת בלבו שונא את כל המצוה (אלא מה שאין לו ברירה הוא מקבל בעל כרחו). (נלקח מתוך דבריו בסעודת ר"ח טבת תשע"ב – ניכרים דברי אמת)

דברי הרב שלום הרוש בכנס בשנת תשע"א:

"אין ספק ששאל זה דבר מאוד עצום, מאוד מאוד, אחד הדברים שחשוב לכסות באישה, זה החלק העליון וודאי שזה מצוין, ואשרי מי שתלך כך אשרייה ואשרי חלקה. ודאי שבזרע עולם יתן לה בנים צדיקים, מיוחדים, חסידים, (מי שתלך כך) תזכה להמשיך קדושה בעם ישראל, מקדשת שם שמים ברבים, מראה שאנו מוסיפים בעולם הזה ומתדבקים בהשם יתברך. למעשה היא מכריזה בקולי-קולות: אני החסידה של בורא עולם, אני החיילת של בורא עולם, אני הולכת בלבוש של בורא עולם.

אשרייה ואשרי חלקה, בעצם זה שאשה הולכת בלבוש השאל היא מחזקת את עם-ישראל וגם מזכה את הרבים, אשריה מי שזוכה להוסיף עוד ועוד קצת צניעות, בצניעות אין קשר למגזימים, מה שאפשר להוסיף בצניעות, זה טוב! תוסיפי והשם יוסיף לכן בגשמיות ורוחניות והעיקר שתזכו לראות בנים צדיקים, בעלים שומרי עינים והברית. השם יתפאר בכם אשריכם, מקרבות את הגאולה.

דברי הרב אליעזר ברנולד שליט"א - באחד מהשיעורים בשנת תשע"א:

שכולם ילכו פה עם שאלים ואפילו עם רעלות על הפנים, זה נושא שיש בו הכי הרבה קדושה, שלא ילכו ברחובות וילכו אפילו עם אלף כיסויים. הנשים באיסטנבול, מרוב הקדושה מולידות בנים עם קדושת התנאים, כשאדם זוכה לקדושה וטהרה, הוא יוריד נשמות של תנאים. הוא פונה לבעל: תשמח! (שאתך הולכת בצניעות)

דעי לך היפה בנשים

מצוות ההתקשטות

"ויאמר ה' לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח)

מה ראה הקב"ה שלא טוב לו לאדם?

הרי היה מתהלך בגן-עדן ומלאכים משרתים אותו בכל. אלא שראה שאין האדם מצליח להתעלות ברוחניות.

האשה נבראה להיות עזר לבעלה, עזר למה?

בשביל ילדים, ניקיונות ובישולים- לוקח שפחה.

אך את האשה בקידושין לוקח שתהא לו עזר לעלות בקדושה.

ע"י שיעבוד את ה' יתברך בשמחה.

האשה נקראת עקרת הבית כי היא עיקר הבית, היא בונה אותו.

כיצד בונים בית יהודי?

בורא עולם ברא את עולמו ב- 10 מאמרות. לעומת זאת כשברא את האשה הקדיש 504 דיבורים בנושא צניעות.

על כל איבר ואיבר ציווה אותה פעמיים: "תהא אישה צנועה" "תהא אישה צנועה" (ב"ר, יח/ב)

ידוע שאין אות או מילה מיותרות אצל בורא עולם וכאן חזר כל-כך הרבה פעמים על אותו הדיבור.

אם כך רצה ללמדנו כמה חשובה הצניעות של האשה אצל בורא עולם.

ובציוויו זה אמר: זהו רצוני. אל תקלקלי ואל תפגמי.

הצניעות- מהות האשה מיום בריאתה.

את האשה שברא קישט ב 24- מיני קישוטין, בעצמו קלע הקב"ה בשערותיה צמות ושזר בהן מרגליות טובות. כך הביא אותה לאדם הראשון.

חווה הייתה האשה הראשונה עלי אדמות ולא היו לה מתחרות אם כך לשם מה היה צורך לקשט אותה ועוד בכל-כך הרבה מיני קישוטין?

הרי שפה טמון הסוד הגדול- סוד הצניעות:

כח ההתקשטות של האשה לבעלה בתוך ביתה.

דוד המלך מוסר לנו מפתח לבניית הבית ולחיים מאושרים- חיים שיש בהם שמחה ואישור לדרך הנכונה:

"דעי לך היפה בנשים..."

אחת המצוות שהינה הלכה מפורשת וזוהי מצוות ההתקשטות בבית לכבוד הבעל. ניתן ללקט מקורות על מצווה זו מהגמרא והאחרונים. חשיבותה ומעלתה של מצווה זו אין לה שיעור. מעטות מודעות לגודל החיוב לקיימה, זוהי כעין מצוות עשה של הצניעות שהועברה מאם לביתה כתורה שבע"פ.

”כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה” (בתהילים מה).
חז”ל אומרים שבגדיו של האדם הם מכבדיו - כבודו של האדם ניכר לפי הופעתו.
את יופיך: בגדים, איפור, תכשיטים ובושם הכניסי לתוך ביתך, לכבוד בעלך.
כשאת עושה את רצונו של הקב”ה תשרה הברכה במעונך ”ממשבצות זהב לבושה”

אז את זוכה לבגדי מלכות ונשמתך זוכה למלבושי קדושה. וכשכל כבודך פנימה,
את ממליכה את בעלך ולכבודו מתייפה, מרחיבה דעתו ותורמת חלקך להתעלות
הרוחנית שלו.

אנו הנשים קיבלנו מפתח שמקרב את הגאולה.

יופיך הוא לכבוד בעלך וכשהוא מלך - את מלכה!

ונכתב בקול קורא - של אסיפת הגאונים של העדה החרדית עמ' ט”ו סימן כ”ג: ”ויש
לדעת שאפילו לגבי הבעל שמותר לה להתקשט (היינו שבחוץ אסור לה להתקשט),
אין הכוונה בלי גבול אלא בשיעור שלא תתגנה עליו”.
ובהתקשטות-אין הכוונה לפריצות, דהיינו, ביגוד צר, קצר ושקוף, בגדי לייקרה,
טריקו וכו' הם אסורים ע”פ ההלכה.

דעי כי קירות ביתך יעידו עלייך וכי מלוא כל הארץ כבודו, ומה שצריכה להזהר בו
תוך ביתה-קל וחומר שתנהג בו זהירות יתרה חוץ לביתה.
**מטרתה של הצניעות, אינה לדכא את רצון האשה להתייפות, אלא להפנות את
הצורך הטבעי הזה שברא בה בהקב”ה למקום הנכון-פנימה. זוהי האחריות שלנו,
הנשים, ואחד התפקידים החשובים שלנו בבניית בית יהודי.**

בשיר השירים כתוב: ”מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ” בנות ישראל
במצרים זכו לגאולה בזכות מסירות נפש.

הן עבדו מבוקר עד לילה בעבודות פרך וכשבאו בלילה
תשושות לביתן ללא כוחות נפש וללא כוחות גוף, שטפו
פנים וידיים והתקשטו לכבוד בעליהן לעורר את האהבה
ביודען שזוהי האחריות שלהן להמשיך את קיום עם
ישראל ואת בניית שלום הבית היהודי שלהן.

הן לא חיכו שהבעלים יקנו תכשיטים הן קיבלו על
עצמן תפקיד יקר: בניית הקשר והבסיס האיתן לחיים
מאושרים.

שמות לח' ויקהל:

**”ויעש את הכיור נחושת ואת כנו נחושת במראת אשר צבאו פתח אהל מועד.”
רש”י: ”בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות ואף אותן לא**

עכבו מלהביא לנדבת המשכן. והיה מואס משה בהן, מפני שעשויים ליצר הרע. אמר לו הקב"ה: "קבל, כי אלו חביבין עלי מן הכל". שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים".

הקב"ה מפרסם את מעשה נשות ישראל במצרים ע"י כיור הנחושת במשכן, לעיני כל העולם.

במדבר פרשת נשא י"ז: "ולקח הכהן מים קדושים.. רש"י: "מים קדושים, שקידשו בכיור-שנכנסו לכיור נקדשים קדושת הגוף. ולמה לקחו מהכיור דווקא? לפי שנעשה (הכיור) מנחושת מראות הצובאות". כלומר שהייתה קדושה גדולה במעשה בנות ישראל עד כדי כך שהכהונים שכל עבודתם ומחשבתם צריכים להיות קודש, מקדשים עצמם בכיור של המראות הצובאות לפני שפונים לעבודת הקודש.

כתוב: "כי בשמחה תצאו":

כשהאשה מבינה את כח ההסתר בחוץ לעומת כח ההתקשטות שלה לבעלה בביתה שזהו תפקידה לרומם אותו ברוחניות. אז מקיימת היא את תכלית בריאתה.

קהלת ח' טו: "ושיבחתני אני את השמחה" רש"י מפרש: ואם אינו שמח בחלקו בעניין אהבת אשתו שטוף הוא להרהר אחר נשים אחרות. כששמח האיש בחלקו בעניין אהבת אשתו, אז הוא לומד תורה בשמחה. השמחה מרוממת ומעוררת ליבו להתקרב לה' יתברך. ולכן האישה צריכה להקפיד להיות שמחה בביתה ולהתקשט לבעלה כמו שמקפידה על שאר מצוות וברכות.

הקב"ה הוריד במדבר את המן, המזון הרוחני שעם-ישראל ניזון ממנו 40 שנה, ויחד עם המן הוריד את התמרוקים של האשה. **הרי שלתמרוקים יש מהות רוחנית!**

עצם מעשה ההתקשטות מעורר ומשמח את ליבה של האשה, ועם כוח ההתעוררות הזו, ביקש הקב"ה מהאשה שתרום ותשמח את לב בעלה ותיתן לו כוחות להתעלות בקדושה. בדורות האחרונים החלה רווחת הסברה שכשהילדים נשואים הבית הופך לרשות הרבים-

גיסים, גיסות ונכדים לרוב. ואכן זו השעה שלנו הנשים נעשה מסירות נפש למצוא את הזמן המתאים ואת התנאים כדי להתייפות לבעל בלבד, למרות המבקרים הרבים.

כשבעלך יקבל ממך את כל הכבוד,
הוא ירגיש מלך, וישמח ביופיך וגם בצניעותך.

תפקיד האשה- לבנות את הקשר- לקרב את הלבבות-
היופי הוא אמצעי שעוזר לחבב ולהתחבב.
בעל שמח באשתו כשמתייפה רק לכבודו, ומסתירה את יופיה מחוץ
לבתיה.

היא מראה לו מי חשוב באמת וכך תזכה להערכה עד אין קץ.

כשבעל שמח באשה- זהו סוד הגאולה.

ובנותינו היקרות- מגששות באפלה ומחפשות קצת אור וקצת שמחה
כיצד להן נאמר- אל תתקשטי, אל תתייפי, בתוך מכול אופנת הנכר?
כיצד נאסור עליהן את המותר? כל אשה ובת חייבת לדעת את עיקרי ההלכה,
יש חובת ההתקשטות לצד חובת ההסתרה.

אמר רבי חמא בר חנינא "קישטה בכ"ד תכשיטים ואח"כ הביאה לו" פירש רש"י:
כ"ד תכשיטים האמורים בספר ישעיה ג': "ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים"
יסיר- לשון בכוח: היינו אותם כ"ד תכשיטים שהיתה צריכה להתקשט בהם לכבוד
בעלה והתקשטה בהם לעיני אחרים-

אשה המתקשטת
רק בביתה לכבוד
בעלה, מבינה את
החשיבות של
תפקידה בבנייה
הרוחנית של כל
בני ביתה ובפרט
של בעלה.
עקרת הבית
היא העיקר גם
בגשמיות וגם
ברוחניות. נדבך
נוסף בבנייה
הרוחנית של בני
הבית הוא הישיבה
"בירכיתי ביתה".

יסיר השם חס ושלום בכוח- ע"י גזרות של מחלות, אלמנות,
מלחמה וכד', רחמנא ליצלן. (יש לעיין בילקוט מעם לועז ישעיהו ג')

דברי האי גאון: תבוא מארה לאשה שמתקשטת שלא בפני בעלה
(בחוץ) ותבוא מארה לאשה שלא מתקשטת בפני בעלה (תשובת
הגאונים בשערי תשובה סימן פ"ד בשם הירושלמי). הקב"ה אוהב ומפרסם
את מעשה בנות ישראל במצרים שהיו מתקשטות לבעליהן
ומעוררות את האהבה, בזכות נשים אלו נגאלו במצרים, ואותה
זכות תעמוד לנו בגאולה הקרובה.

לנו יש חובה לכוון את בנותינו לתכלית בריאתן, כך כל נערה יקרה
תחכה בסבלנות לזיווגה ותשמור את יופיה רק בשבילו, כך תוכלי
את, אמא יקרה לתת לה את הכח לשמור על צניעותה.
אשה יקרה!

"לך- לך"- אמר ה' לאברהם- לך לתוך עצמך לנשמתך.

אנא ממך התקרבי לעצמך- מצאי את כוחות הנפש שבתוךך.
זוהי הדרך וגם המטרה, להתרחק מהמחמאי ומכל מה שהאופנה מכתובה
מתנות יקרות הכניסי לביתך:

פנים מאירות, דיבור רך, מראה נעים, ומטופח- זה היופי שבך.

מי ייתן ונזכה להיות מאותן נשים שבהן יתקיים הפסוק "ותשחק ליום אחרון".

”חן אשה על בעלה”

עיקר תקוות האשה בעולמה שבעלה יאהב אותה

”חן אשה על בעלה” – חן אשה תמיד על בעלה ואפילו היא מכוערת נושאת חן בעיניו” (סוטה מז) – חן זוהי מתנת חסד מאת ה'. זה במידה וזכתה, ואם לא יחפוץ הבורא להעניק לה מתנת חסד זו לא יועילו לה רוב יופיה וקישוטיה. בכדי לזכות במתנת חסד זו מאת ה' צריך לעשות רצונו. מהו רצונו?

כשהקב”ה יצר את האשה – ברא אותה מהצלע – מקום מוצנע! כדי שתהיה צנועה. ועל כל איבר ואיבר ציוה אותה: ה” צנועה! כלומר, הצניעות – מהות האשה מיום בריאתה. כך ברא אותה השם. וזהו רצונו!

* מהי צניעות? צנוע זה מוסתר, מוחבא, מוצנע.

”אין לך יפה מן הצניעות שהיא נותנת הנאה ועונג, אורך ימים ושלוה ומנחילה עושר וכבוד לכל המתנהג בה” א. כי טוב

כה הצניעות יסוד הבית

מטרת הצניעות היא לא לדכא את טבע האשה להתקשט. אלא להפנות צורך זה למקום הנכון – לבעלה בתוך ביתה. כשיש לאדם אוצר יקר הוא מחביא אותו ומשתדל שלא כל אחד יראה את אוצרו, כי ”עין רואה והלב חומד” צניעות האשה היא מידה של מלכות: ”כל כבודה בת-מלך פנימה” (תהילים מה) כבודה של האשה בצניעותה. אשה שמתקשטת רק לבעלה, היא אוצר יקר! אוצר גדול! ומושכת אחריה ברכות עד אין סוף.

אשה שמעריכה את עצמה ומודעת לערכה, תשתדל להראות מיופיה רק בתוך ביתה, לבעלה. היא תצא רק כשצריך וכשתצא תכסה את עצמה כדי שלא יראו אותה. אז היא מקיימת רצון בוראה, ובוודאי שהשם יחון אותה במתנת חסד – חן אשה על בעלה

ברור שהצנועה בלבושיה ובמעשיה, רבות זכויותיה ורבה חינה בעיני השם ובעיני בעלה. ובכל ימיה תרווה שמחה אושר ושלוה. אולם, כשאשה יוצאת סתם ”לנשום אויר”, מטיילת ברחובות ונראית בחוץ לעיתים תכופות – יורד ערכה, אף אחד לא יאמין שאכן היא אוצר יקר – מלכות, נסיכות ואוצרות לא רואים סתם כך ברחובות.

כמובן, אשה שיוצאת מקושטת ומתייפה לעיני זרים- מרבה טומאה בעולם, ובוודאי שמדדו לה מידה כנגד מידה, להפר את שלום ביתה שלה, ובכל חייה חס ושלום תסבול מרירות, כעס וצער.

*חביבות האשה על בעלה- בצניעותה- כשהאיש רואה שהאשה מתקשטת ומתייפה רק בשבילו, מיד מתחבבת עליו אשתו- היות ובצניעותה רואה האשה את עצם השתייכותה לבית והיותה מיוחדת אליו.

הצניעות נעשית ע"י הבדלות מן החוץ וכניסה אל הפנים. ובגדי הצניעות הם שמבדילים מן החוץ ואז כשהאשה מתחילה להכנס אל הפנים אל עצמה, היא מתחילה להכיר את פנימיותה ויכולה ליצור קשר פנימי ועמוק עם בעלה.

רצונו של מלך מלכי המלכים: "ויתאו המלך יופיך" יתאו המלך ליפותיך בעולם, וימשיך עליך חוט של חסד ואין יופי בעולם כאותו חוט של חסד" (ר"י חיון, וע"י רד"ק) ואת זוכה! עם הצניעות את מקבלת מתנה נפלאה "חן אישה על בעלה" - מילים טובות, התחדשות וחיוכים. את שוב פורחת מעניינת ויפה והבעל רוצה ומחפש אותך קרובה. כך חוזרת השמחה והקדושה ביניכם כביום חתונתכם.

כח הצניעות הצלחת הבנים

עושים הרבה בשביל הילדים,

בלילות בקושי ישנים,

רוצים לתת את כל הנשמה

היא אשת חיל מי ימצא?

כל היום בכלים ובכביסה

מי יבין ומי ישמע, נפש יגעה

הרגלים עייפות והראש סחרחר,

מי ייתן שלפחות יהיו צדיקים וגדולים בתורה

אז איפה טמונה ההצלחה?

השכר על הצניעות: "תחת אבותיך יהיו בניך, תשיתמו לשרים בכל הארץ" (תהילים מה)

בנים חשובים- שרים ומושלים בכל הארץ.

אמרו חז"ל תנחומא וישלח: "כשאשה מצנעת את עצמה בתוך הבית ראוייה להנשא לכהן גדול ותעמיד כוהנים גדולים"

שרה אמנו - היא נקראת בשם יסכה, שהכל סוכים ביופיה, בזיוה, יפה מכל אדם.

וכל יופיה עשתה לכבוד ה' יתברך. ואע"פ שהיתה בת 90 שנה היתה סגורה בתוך אהלה לא נשמע קולה והקרינה מיופיה אך ורק בתוך ביתה. שאל המלאך את אברהם: "ויאמר אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל..." "וכי המלאכים לא ידעו שהיא באהל?" אמרו חז"ל: "כדי לחבבה על בעלה" - רש"י מפרש "להודיעו שהיא צנועה משאר חברותיה, שאינה נראית וצריך להשאל אחריה" (נ"מ/פז) אמר הקב"ה אף על פי שהיא בת 90 שנה, אעשה נס שתחזור לנעוריה ותלד בן, שממנו תקום האומה הישראלית (ופ"ת רע"ד) וכך התקיימה בה ההבטחה וזכתה: ליצחק וליעקב. רש"י: "ובזרעו של יצחק תקום מצות ברית מילה" ומיעקב יצאו 12 השבטים וקמה האומה הישראלית כהבטחתו של מלך מלכי המלכים. כל זה בשל צניעותה שהיתה יפה בעיני ה' יתברך, וה' יתברך היטיב לה והצליח את בניה.

כמוה רחל אמנו: "בשכר צניעות שהיתה בה ברחל, זכתה ויצא ממנה שאול, ובשכר צניעות שהיה בו בשאול זכה ויצאה ממנו אסתר" (מגילה יג) ועוד כמוהו כמובן יש עוד ועוד...

שווה, נכון?

כח הצניעות-שמירה

בנות ישראל מופיעות בפני המשעבדים במצרים, כבנות מלך, ומצליחות לשמור על "גן נעול מעין חתום" (שיר השירים) בעשרות שנים של אימה וחשיכה נשאר בנות ישראל בטהרתן ושמרו על צניעותן, לא שינו במלבושיהן ולא בלשונם ובשמותם וזכינו להגאל בזכותן. הצניעות היא מסגרת הקיום של האשה, עיקר בריאותה. האשה באה לשמור את המהות הפנימית של הבית והעם היהודי.

בגדי הצניעות הם שסוגרים ומייחדים את האשה. היבדלותה מן החוץ יוצרת בה חיים פנימיים נבדלים וזהו יחודה וכוחה.

שאין כח העומד בפניה והיא "כחומה" שאין האויב יכול לעבור דרך כח זה. בלק שלח את בלעם לקלל את ישראל - "וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטו ותהי עליו רוח אלוקים" וזה שנאמר בפסוק ותהי עליו רוח אלוקים: כשראה אותו כבוד ואותה צניעות שיש בישראל אמר: "ראויים הם שתשרה עליהם שכניה" (תר שם וע"ש)

לא יכל לקלל את ישראל ובמקום קללות יצאו לו ברכות" (במדבר כד) כשראה שאינו יכול לקלל ורק לברך, אמר לבלק: "לכה איעצך" רש"י: בוא אתן לך עצה - מה לעשות ומה היא העצה, "אלקיהם של אלו שונא זימה הוא". רש"י מפרש שרק

ע"י קלקול בצניעות אפשר לפגוע בישראל. אמר לו: לא תוכל להתגבר על אומה זו, אלא אם כן תחטיאם בזימה. שהצניעות היא "חומה" ששומרת ומגינה עלינו. וכשיש קלקול בצניעות, החומה נפרצת - עם ישראל נתון למרמס ומאבד את ייחודו כעם סגולה ואז השם מזהיר אותנו: "וראיתי בך ערוות דבר ושבתי מאחריך" אז חס ושלום, ה' מסתיר פניו מאיתנו ואז אפשר לפגוע בנו. ואת זה ידע גם בלעם הרשע.

כח הצניעות- קדושה.

אמר רבי יהודה בן פזי: "כל מקום שאת מוצא בו גדר ערוה אתה מוצא קדושה" (ויקרא רבה כד). כל מי שעושה גדר ומוסיפה צניעות על עצמה מוסיפה קדושה וברכה על עצמה על בני ביתה ועל עמה.

ה' יתברך מבקש: "תהיו קדושים כי קדוש אני" קדוש זה צנוע "ואל תחללו את שם קודשי" - כשיורדים בצניעות, זה חילול השם. וכשמחללים את שם ה', אז חס ושלום ה' מסתיר פניו ובאות הצרות. וכשבאות צרות צריך לבדוק: אולי קיצרו בחציאות? ואולי החציאות קצת צמודות? אולי הכדים דקים ואת קווי הגוף רואים? אולי יוצאות מבושמות ומאפורות? ואולי הצבעים, הקישוטים הקשירות וגם הגזרות, הם הם המביאים איתם את הגזרות?

אשה יקרה! עצרי רגע במנוחה והקשיבי לנשמה.

פתחי חלון אל תוך ליבך וזרמי עם האמת:

לא חבל על הכאב, הדאגות והצרות

והדמעות יורדות בלי סוף?

מנסה להוכיח לחברה שיש בך משהו מיוחד

כל הבטחון שאת שואבת מהשמלה שאת לובשת...

הנה, כלום לא מסתדר רק חובות ובלגן עם בעלך..

האמת מאירה לך בפנים. תתחברי לשקט הפנימי ואל תפחד! תשכחי מהחברה. הטי אוזנך והקשיבי ללחישותיו של מלך מלכי המלכים. משם תקבלי את הכוח להרים ראש ולפתוח במסע מחודש אל הקדושה, לעשות רצונו של בורא עולם. במסע אל האמת, השמחה והאושר, מסע הצניעות! מסע מוקסם לתוך פנימיות, לתוך נשמה, שמרוב אופנה כבר נשכחה ואז תגלי המון דברים חדשים על עצמך

שמעולם לא ידעת, שמעולם לא ראית. את מיוחדת! את בליגה אחרת! קרובה את לה!

ומבעלך תקבלי הרבה חיזוקים. כי הוא יהיה הראשון להתפעל! אהבה חדשה ביניכם תיווצר, אהבת אמת! אהבה זכה! אהבה שאין כמותה! מה שחלמת כל השנים עם קצת צניעות, במתנה תקבלי - כי מי שעושה לכבוד ה' לעולם לא מפסיד!

בקשר לחברות, ה' ישלח כבר אחרות שיאהבו אותך בגלל מה שאת! בגלל היופי הפנימי שממך מוקרן.

הכל נכון הכל אמת! ואת רוצה להתחזק. אבל מה עושים עם היצר הרע שמפריע להתקדש? וככה מתחילים להתלבט:

החמה אומרת שאת מוזנחת, והשכנה שואלת - מה קרה לך בצוואר שאותו את מכסה? החברות חושבות שהשמנת, ובגלל זה עברת למידה יותר גדולה

ואת... שכל כך רוצה להתחזק, עומדת בפניה נבוכה... לא נעים. מה להגיד? כולן לבושות כל כך יפה, מקושטות ורק את... רצית קצת להתחזק

ופתאום כל כך הרבה פגיעות וביזיונות! איך להתמודד? ומה להגיד...? השאלות כמו מטר של גשם על הראש, ומי יודע התשובות? ומי יודע מה נכון?

בלב בפנים, האמת צועקת והנשמה דורשת - היי צנועה! היי צנועה! היי צנועה! אל תוותר!

ובחוץ, היצר ממשיך לבלבל אותך! אולי הן צודקות? אולי באמת אני סתם מגזימה וצריכה להיות כמו כולן? אוי אבא קשה לי! באמת קשה... מה נכון? ומה האמת?

בשיר השירים נאמר: "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים" פירשו חז"ל - אם הגעת לדור שכולו מבולבל והאמת נסתרת ולא תדעי מה נכון ומה לעשות, צאי לך בעקבי הצאן - כמו שהצאן הולך אחרי הרועה שמנהיג אותו כך תלכי אחרי רועי ישראל שהם אבותינו ואמהותינו הקדושות וכך לא תטעי לעולם!

באנה נשים יקרות נבדוק אצל אבותינו ואמהותינו הקדושות, את התשובות לחלק מהשאלות, ונלמד מהם איך להתנהג כדי להתחזק:

עד כמה צריך להסתיר?

תמר - "יוראה אותה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה את פניה" פירש רש"י - מדרש רבותינו כי כסתה פניה כשהיתה בבית חמיה היתה צנועה, ולפיכך לא חשדה" (בראשית "וישב") היא חיה בתוך ביתו היתה

מכסה את פניה והוא לא ידע איך היא נראית! היתה כל כך צנועה! וזכתה שיצא ממנה דוד המלך וישעיה הנביא.

אשה שהולכת בצניעות "כמו פעם" אולי זה בולט וגורם שיסתכלו עליה יותר?

רות- היתה שונה מכל הנשים בשדה ובלטה בצניעותה כל כך שיכל בועז בקלות להצביע עליה ולשאול: "למי הנערה הזאת" ורש"י מפרש: "וכי דרכו של בועז לשאול בנשים, אלא דברי צניעות וחכמה ראה בה.." (מגילה רות) ומזכירים אותה לטובה ומהללים אותה על צניעותה למרות שהיתה בולטת ושונה מכולם ואהובה היא אצל ה' יתברך וזכתה שמלכות בית דוד תצא ממנה ומלך המשיח.

כשהאמא מתחזקת בצניעות מובטח לה שבניה יהיו יראי שמים! לעומתם: כשהאמא יורדת בצניעות במילימטר הבת יורדת קילומטר!

דוגמא ב**לאה**- שלמרות שהיתה צדקת גדולה, יצאה מאהלה פעם אחת לקראת יעקב בעלה, בתה כבר היתה מסתובבת שנאמר: "דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בכנות הארץ" רש"י מפרש: "בת לאה" על שום יציאתה נקראת בת לאה שאף היא יצאנית היתה. שנאמר ותצא לאה לקראתו. ועליה משלו משל "כאמה כבתה". הבנות הולכות אחרי האמא ומחקות אותה. כשהן רואות ובודקות מה חשוב בשבילה.

האם לא צריך להתאים עצמנו לדור?

נוח לא התאים את עצמו לדור! כל בני דורו היו רשעים אבל נוח "את האלוקים התהלך נוח" אם נוח היה מתאים את עצמו לדורו הוא לא היה ניצל מהמבול! לעומתו: היהודים בגלות רצו להתאים את עצמם לדור ההשכלה והלכו לרכוש השכלה אצל הגויים, התערבבו איתם, הושפעו מהם התלבשו במלבושיהם בכדי לא להיות שונים, כמובן שזה גרם שנפרצו גדרי הצניעות- שהביא להתבוללות "ומסורת בידינו שאם יש זנות, הרי גזרה מן השמים שימותו הצדיקים עם הרשעים יחד" (תולדות יצחק ס"ד בראשית) וכך מצאנו את עצמנו בעיצומה של השואה האכזרית והנוראית ומי זה ששואל למה? הקב"ה צעק וממשיך לצעוק- לא רוצה אתכם כמוהם! "והבדלתי אתכם מן הגויים" היו שונים! היו קדושים!

כשאשה הולכת עטופה והיא נראית כמו ערביה, האם היא לא עוברת על "ובחוקותיהם לא תלכו"?

"הסכמת הפוסקים הראשונים והאחרונים שאין איסור "ובחוקותיהם לא תלכו"

נוהג, אלא כשעושה דבר משונה שאין בו טעם כלל, אלא שהעכו"ם עושים כן, שכן משמעות לשון "חוק" בלי טעם סביר. שאז נראה ודאי, כנמשך אחריהם ומודה להם. וכן שהדבר ההוא יש בו פריצות, ויוצא מגדר הצניעות, נהגו בו העכו"ם גם זה אסור. אבל אם אין אחד מהתנאים הללו, מותר" (ילקוט יוסף תתטג)
כלומר כשאשה מכסה את עצמה כדרך הגויות, אפילו שנראית כמו ערביה, מאחר שהיא עושה את זה בשביל צניעות, אין הדבר "חוק" בלי טעם סביר:

יש בו טעם - צניעות

נהגו בו העכו"ם - אינו נכון! מפני שהערביות לקחו את מלבושיהן משרה אמנו! כך שאין זה עכו"ם, אלא נוהג ישראל! ובעצם בכך אנחנו חוזרות למנהג אמהותינו הקדושות - יוצא מכך שהדבר מותר.

בשביל מה יש תכשיטים אם אי אפשר לצאת איתם?

שאלו חכמינו במדרש תנחומא: "למדנו רבנו, מהו שתצא אשה בעיר של זהב (תכשיט פאר) בשבת? רבנו אמרו: אף בחול אסור לצאת בהן לרשות הרבים מפני שהעם מסתכלים בה, ופגם הוא לאשה. שלא נתנו תכשיטים לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן בתוך ביתה". (וישלח אות ה')

למה צריך בכלל להשתדל כל-כך בשביל הצניעות?

הגברים מצווים לשמור על העיניים שלהם ואם הם לא שומרים עליהם זו

הבעיה שלהם. אז מה נצטרך לתת דין על כך?

רבנו בחיי אומר: "ושלא תתקשט אשה אלא אם כן היא מצויה בתוך ביתה ולא כשהיא הולכת למקום אחר. ואם יש נשים האומרות: הדבר אינו עושה עלי שום רושם, ולא אכפת לי שישתכלו עלי, ידעו בבירור שהן חוטאות"
הגויים נצטוו על 7 מצוות ואחת מהן גילוי עריות, ואין הבדל בין הכשלת גוי להכשלת יהודי. כל שכן אין הבדל בין יהודי ששומר עיניים לבין יהודי שאינו שומר עיניים. "לא תתן מכשול בפני הכשר כל שכן בפני גנב" כי אם הדבר היה תלוי בשמירת הגבר על עיניו בוודאי לא היתה מצווה האשה לשמור על צניעותה.

יש אומרים שארוך זה רחוב?

כל כלה ביום החשוב בחייה, בוחרת שמלת כלה. ואיזו שמלה? ארוכה ומתרחבת! כל ילדה רוצה בפורים להיות כלה או מלכה, אז מלבישים אותה בשמלה ארוכה עם כמה שכבות ורחבה עד מאד. כלומר: שבגד ארוך ורחב זהו בגד מלכות! ויש כאלו שממשיכות: אבל בהלכה כתוב... אז קודם תבדקי אם את באמת הולכת לפי

ההלכה, ואם את הולכת לפי ההלכה ועדין שואלת, אז לצניעות אין גבול,

בצניעות הולכים על המקסימום!! צניעות זו אומנות!

בשביל להיות צנועה, צריך להפעיל את החושים הנשיים המיוחדים שלנו. צריך להיות יצירתית, להיות מיוחדת. בצניעות צריך להדר, לגדר, להוסיף ולשנות. צריך לאהוב את הצניעות.

כמו שכל אומן אוהב את מלאכתו, כך צריכה האשה לאהוב את צניעותה! צריך למצוא את הדרך הטובה והנוחה להצטנע יותר. צריך להבין את גודל המעלה, ולדעת שכשאת צנועה, את מלכה! פירוש אחד יש בצניעות: צנוע = מכוסה - שלא יראו את קווי הגוף. בלי קישוטים, בלי איפור, בלי בשמים שמריחים בחדר המדרגות, בלי נעלים ששומעים את הצעדים, בלי צעקות שכל השכנים מתעוררים. כמה שיותר מכוסה - כמה שיותר שכבות, כמה שיותר מוסתרת - כמה שפחות צבעים וקישוטים. ותמיד לחשוב על השם יתברך שכבודו מלא עולם. תהיי נאמנה לו והוא יהיה נאמן לך. ה' רוצה לקרברך ולהעניק לך בשפע ממתנותיו ובמיוחד ממתנת החדס "חן אשה על בעלה" אז היי יפה בעיניו = יפה זה צנועה. ותזכי שיקים בך הפסוק: "מנשים באוהל תבורך" כל הברכה תבוא הביתה. לך לבעלך ולילדייך-לעם ישראל ולעולם כולו. והכל בזכותך!

המעלות והסגולות
הנפלאות שיש
במצוה יקרה זו
נותנת לאשה
את הכח להגיע
לפסגה של כל
ההנהגות שהיא
הישיבה ב"רכתי
ביתה', כשכל
כוחותיה ומשאביה
מופנים לכיוון הנכון
לטפח את התא
המשפחתי.

"אשה יראת השם היא תתהלל". והלוואי ונזכה כולנו להתחזק לכבוד בורא עולם, הישר לגאולה! הכי קשה להתחזק בצניעות כי שם טמון האוצר של כל הברכות והשמירה של ישראל.

לכן אנו מאחלים לך היי חזקה בת מלך!

"כל כבודה בת מלך פנימה"

כל כבודה בת מלך - פנימה

"דרכה של אשה להיות יושבת בתוך ביתה ודרכו של איש להיות יוצא לשוק..." (בראשית רבה י"ח)

האשה היא "שרת הפנים" ובעלה "שר החוץ" ולכל אחד מהם תפקיד שונה. האשה היא עזר כנגד ותפקידה מנוגד לזה של בעלה. אשתו של אדם קרויה ביתו. ולא בכדי, שכן כל ביתו של האדם תלוי בה. אשה המצטנעת תוך ביתה יכולה בזכות כך להשפיע בו שפע ברכות ברוחניות ובגשמיות, צאצאים צדיקים, יראת שמים לבעלה, פרנסה בנקל, בריאות ושאר ברכות.

הזהר הקדוש כותב בפרשת נשא: "ר' חזקיה פתח אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך... פוריה שמוציאה ענפים לכל צד, והיכן, בירכתי ביתך, ולא לחוץ בשוק". מוסיף ר' יהודה: "זאם עושה כן, מה כתוב, בניך כשתילי זיתים, מה זית זה בין בחורף בין בקיץ לא נאבדים עליו, ותדיר נמצאת בו חשיבות יתר על שאר אילנות, כך בניה יתעלו בחשיבות על שאר בני העולם. ולא עוד אלא שבעלה מתברך בכל, בברכות שלמעלה בברכות שלמטה, בעשירות, בבנים בבני בנים..."

אמר ר' פנחס בר חמא: "בזמן שהאשה צנועה בתוך הבית, כשם שמזבח מכפר, כך היא מכפרת על בני ביתה" (תנחומא וישלח). כמה שפע, כמה ברכות, כמה טוב חלקה של האשה השמחה במקומה ובתפקידה האמיתי, ולא מחפשת להכנס לנעלי בעלה.

כמה חביבה אשה זו בעיני ה', כמה חביבה תהיה על בעלה בשל כך. ה"מעם לועז" פרשת וירא כותב שכשבאו המלאכים לאברהם אבינו ושאלו המלאך

גבריאל "איה שרה אשתך" כוונתו היתה להודיע שצנועה היתה שרה. ואף על פי שהיתה בת 90 היתה מוסתרת בתוך אוהלה ולא נשמע קולה. רש"י מפרש בפשטות נפלאה שפירוש המלים "הנה באוהל" הכוונה "לצנועה היא", כל כך ברור לרש"י שהמצאות האשה בביתה מעידה על מידת צניעותה. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש פ' תרומה: "מה השכינה היתה סתומה לפניו בבית קודש הקדשים, אף כך אשה צנועה לא יוצאת משער הבית לחוץ" הבית הוא מקומה הטבעי וגם פסגת צניעותה - מה שלא יעשו כל שכבות הלבוש יעשו קירות הבית.

יש לדעת כי האשה מצווה על הישיבה תוך ביתה עוד מזמן חטאה של חוה וזו היא אחת מהקללות שקוללה כמו שכתוב במסכת עירובין ק': "עשר קללות נתקללה חוה... וחבושה בבית האסורים" פירש"י "כל כבודה בת מלך פנימה". התנא דבי אליהו כותב על האשה המהלכת בשוק: "היא גורמת רעה לעצמה, ושיהיו בניה רעים ומתחייבת בעצמה ובבניה".

הרמב"ם בהל' אישות (פי"ג, י"א) פוסק: "גנאי הוא לאשה שתהיה יוצאה תמיד. פעם בחוץ פעם ברחובות. ויש לבעל למנוע אשתו מזה ולא יניחנה לצאת אלא כמו פעם אחת בחודש או כמו פעמיים בחודש לפי הצורך, לפי שאין יופי לאשה אלא לישב בזויות ביתה שכך כתוב כל כבודה בת מלך פנימה" המצודת דוד כותב על פסוק זה: "אשה מכובדת ובת מלך היושבת פנימה בחדרה לפי רוב כבודה" (תהילים מ"ה י"ד)

נסיכה אמיתית מקומה בארמון, ולא נראית תדיר ברחובות העיר. יהודיה היא בת של מלך מלכי המלכים וביתה הוא הארמון שלה. אותו היא מטפחת - ובה נשיותה פורחת.

הרחוב שולל מן האשה את התכונות האצילות האמורות לאפיין אותה. אשה שצריכה להתמודד עם הרחוב ועם עסקיו, טבעה הופך לגס ומחוספס יותר והיא מאבדת את אט וכמעט מבלי משים את התמימות והעדינות הנשית ופעמים אף תופסת מקומו של הגבר בבית.

כשההגה וכרטיס האשראי בידה – גם ההחלטות הופכות להיות שלה. הרגשת השליטה מתגברת – והעדינות הטבעית מתעמעמת.

”ויאמר להם אלוהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה” (בראשית א' כ"ח)

מדרש רבה אומר: ”האיש כובש את אשתו שלא תצא לשוק. שכל אשה שיוצאת סופה להיכשל. מנא לן מן דינה שנאמר (בראשית ל"ד א') ותצא דינה”

כותב המעם לועז על מעשה דינה: ”הפרשה הזו חייב אדם ללמד תמיד לאנשי ביתו כי יש בה מוסר השכל ולקח טוב לנשים שחייבות להיות בביתן ולא להתייצב על יד החלונות כשעוברים האנשים. שלא תתקשט אשה אלא אם כן היא מצויה בתוך ביתה ולא כשהיא הולכת למקום אחר. ואם יש נשים האומרות: הדבר אינו עושה עלי רושם וכ'... ידעו בבירור שהן חוטאות... מכאן מוכח שהבתולות צריכות להיות סגורות בביתן, שאיש לא יראה אותן ולא כל שכן הנשואות או הארוסות...” רבנו בחיי מוסיף על דבריו: ”והכתוב מגנה את האשה שהיא יצאנית, הוא שכתוב (משלי ז'): ”הומיה היא וסוררת בביתה לא ישכנו רגליה. פעם בחוץ (מאחורי הבית – מלבי"ם) פעם ברחובות”

הראשית חכמה כותב על האשה היצאנית: ”אין לה שם בחכמה ולא חלק לה בכינה, יצאנית ואינה מצנעת עצמה. ואינה מתבישת אפילו לעם הארץ אינה ראויה להינשא... אך אם תכבד עצמה בתוך הבית ממשבצות זהב לבושה... ראויה שתנשא לכהן גדול ותעמיד כהנים גדולים” (פ' דרך ארץ)

כשאת יושבת תוך ביתך – רוב ברכות מרעיף ה' על משפחתך ברוחניות, בגשמיות לילדיך ולבעלך – אשריך בת מלך, כל זה בזכותך! מסופר על הבבא סאלי זיע"א שהקפיד על נשות הבית שלא תצאנה ללא צורך והרבנית זצ"ל סיפרה כי לא הכירה את הרחוב שבו היו גרים כי היתה יוצאת מן הבית למקום קבוע אחד בלבד לצורך גדול מאוד וגם יציאה זו בוטלה לאחר שסידר הרב סידור הולם בתוך הבית. והבן היטב.

מעשה נוסף שהיה, שהרבנית נוכחה לדעת ביום חמישי שחסרים מעט דגים לשבת ולא יכלה לשלוח שליח לקנות. היא יצאה מן הבית בהחבא לקנותם אך מעיני רוחו של הרב הקדוש לא נסתר דבר. הוא לא אכל מן הדגים האלה בשבת והרמז הדק היה מובן (”סבא קדישא – סידנא בבא סאלי”).

ומזה ניקח מוסר ונבין כמה כל יציאה צריכה להיות שקולה ומדודה. האם הכרחית

כשאשה מבינה עד כמה היא צריכה לחסוך
ביציאות, הרי שבוודאי היא תחוש להצטנע
כמה שיותר ולשנות באופן מהותי את
הנהגותיה בבית וגם ברחוב.
אשה, גם בתוך ביתה עלולה להכשל
בדיבורים מיותרים עם גברים, בפרט
בעידן הטלפון והמחשב הניסיונות וסכנת
המכשלה של דיבורים אסורים הם יותר
תכופים.

היא? ואולי ישנה דרך אחרת לבצעה?

עלינו לדעת שכפי שיש שכר פסיעות לדבר מצווה, כך יש שכר על וויתור על יציאה
כשמדובר באשה.

בימינו ניתן להשתמש במכשיר הטלפון על מנת לחסוך אינספור יציאות ואם אכן
גובר ההכרח, מדריכה אותנו התורה כיצד לעשות זאת: "אם תצטרך לצאת מפתח
ביתה, לא יהיה הלוכה על השווקים והרחובות שהמון בנ"א מצויים שם, אלא על
המבואות שאין רגילים בני אדם להלוך בהם כל כך. ולא תצא כשהיא מבושמת,
מפני שריחה נודף ויבואו בני אדם לידי הרהור עבירה ותשתדל כשתשב בבית
החופה לישב עם הנשים הצדקניות הכשרות, ולא תהיה מרבה בדברים ויושבת
בענווה ובצניעות..." (ראשית חכמה פ' דרך ארץ)

מעם לועז פ' נח: "זזה שחוזר הכתוב ואומר: אשר יבואו בני האלוקים אל בנות
האדם וגו'. בא להודיע על הפריצות שהיו שטופים בה. כי הנשים היו הולכות לרחוב
בחירות גמורה... ומכאן אנו למדים שאסור לה לאשה לטייל ברחוב קריה וכשהיא
צריכה לצאת מן הבית בגלל איזה הכרח, תחזיק עיניה מופנות כלפי מטה ולא
תסתכל בבני אדם" עכ"ל.

ולכן אשה יקרה, לפני שתצאי מביתך - חשבי צעדיך וכל שתעשי בדרכך
הקפידו על צניעות מראך, דיבורך והילוךך - ויהי ה' עימך עד שתחזרי לביתך
זכרי כי על כל מאמץ בכך - יכפיל ה' שכרך.

קול באשה - מהות רוחנית

קול – איחוד החושים של ראייה ושמיעה.
"וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן" (שמות כ' טו). רש"י – "ראו את הנשמע". כל דיבור שיצא מפיו של הקב"ה היה נראה לעיניהם של ישראל בצורת אותיות הפורחות באויר כברקים. אותות אלו המעוצבות ע"י הבורא מהוות אותות וסימנים לכוחות רוחניים הזורמים בכל אחת מהן. גלי קול בעוצמה גבוהה הופכים לתמונה כגון: אולטרסאונד וכדו'.
הראיה היא יותר וודאית ויותר מציאותית ופועלת במימדי המקום שהם תחת שליטתנו ודרכה אנו משיגים ותופסים במבט אחד את הנמצא. לעומת זאת הקול מתפתח כמתח או זרם הממלא את החלל ומעורר את הרגשות ומשפיע עליהם. חודר עד עמקי החושים הנסתרים ומעורר ומרעיד את מערכות נפש, רוח, ונשמה.

קולה של האשה פותח פתח לפנימיות שלה.
הקול הוא ניגון המתלבש על המלים שיוצאות מהלב ומעוררות את לב השומע. קולה של האשה חושף רגשות פנימיים ולכן היא צריכה למעט בדיבור מחוץ לביתה ולהזהר מלשנות גוון קולה כדי לעורר ולמשוך את ליבם של השומעים אותה. "בכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה" (ויקרא רבה כ"ד).

לכן, את קולך היפה והמתנגן השמיעי רק בביתך,

עמ'נ' להכניס אווירה נעימה אל תוך ליבותיהם של בני משפחתך:

חמימות, אהבה, רוך... כך יקשיבו לדיבורך ויקבלו מוסרך.

הקול הוא ערוץ לרגשות ומסוגל לשכנע ולשנות את מחשבות השומע.
כשרואים תמונה היא נקלטת פנימה באופן מודע, ואנו קולטים אותה במחשבה, וכמוכן שהשפעתה של כל תמונה היא חזקה. לעומת זאת, גלי הקול מפעילים את כח הדמיון בעצמה יתרה ויוצרים ומעצימים תמונה פנימית שחודרת לתוך הנשמה.

יוצא שגלי הקול יתכן ומשפיעים עוד יותר מאשר תמונה שהעין רואה.
"הקול קול יעקב, והידים ידי עשיו" (פרשת תולדות כז, כב). יצחק "ראה" בחושיו שעשיו מולו, אך הרגיש את נוכחותו של יעקב – בזכות קולו שמגלה את פנימיותו. ידוע סיפורה של עלמה צדקנית שאביה שם אותה כמוכרת בבית משקה. לפיכך, נאלצה לטפל בלקוחות מקרוב בכל הכרוך בכך. מה עשתה אותה צדקנית? היתה את קולה מעבה ומעוותת אופן דיבורה, בנוסף היתה גוררת את רגלה. היא אף כיסתה חצי מפניה ותוך השפלת מבט, הנמיכה עניה. כל זאת היתה עושה על מנת לעורר דחיה מהגברים שאותם נאלצה לשרת.

תכניתה אכן הצליחה – התנהגותה המוזרה עזרה, והקונים קיבלו את הרושם שמדובר פה באשה מוזרה, דבר שעזר מאוד לזרז את הקניה ...
עברו הימים והעלמה התמימה נחלשה דעתה, היתכן שקידוש ה' היא עושה?
הרי נרתעים ממנה וחושבים אותה למשונה. ואולי זה חילול ה', כי מה יגידו על בנות היהודים? ובעצם, זה יכול גם להפריע לשידוכים...
התשובה לא אחרה לבוא ובאחד הלילות הראו לה משמים שבזכות השתדלותה האמיצה בצניעות תזכה למנורה של שבעה קנים מזהב טהור שכולם צאצאים שלה.

ואכן, לימים נישאה העלמה לרבי אליעזר ליפמן וזכתה לשבעה צאצאים צדיקים וביניהם בניה הקדושים והטהורים רבי אלימלך מליזאנסק ורבי זושא מאניפולי זיע"א.

צדקת זו קיימה במסירות נפש של ממש את הנאמר במשנה: "מוטב לי להקרא שוטה כל ימי, ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום" (מס' עדיות ה'). היא הפליגה בזהירותה שלא להכשיל אחרים תוך שהיא מבזה עצמה ומתנהגת היפך הטבע האנושי של האדם להתאים את עצמו לסביבה, וזכתה בזכות כך לדרגה שאין לשער מעלתה. שבכל פעם שמזכירים תורה בשם צאצאיה הקדושים, נשמתה מקבלת נחת רוח בשמים.

מידה כנגד מידה

אשה הנזהרת מלהשמיע קולה בפני גבר זר ומשתמשת בו בקדושה ובחכמה בפני נשים בלבד, תזכה מאת ה' לכח רוחני בדיבורה שבעזרתו תוכל להשפיע על נשים אחרות, לקרבן לה' יתברך ולעוררן לתשובה.
חווה - אם כל חי, שוחחה עם אחר, הקשיבה לעצתו ונפגעה. עולמות עונג אינסופיים נצחיים שחיכו לה ולבעלה בן רגע נחרבו וקרסו.
לעומת זאת, תמר שהנמיכה קולה אף כשדרה בבית חמיה – עד שבשיחתו עימה בחוץ לא הכירה, זכתה שבזכות צניעותה המופלגת יצא ממנה מלך המשיח לדורי דורות.

מכאן נבין נזיפתה של ברוריה אשת ר' מאיר בעל הנס בר' יוסי הגלילי ששאלה "באיזה דרך נלך ללוד". היא כינתה אותו "גלילי שוטה" כיון שהיה צריך לקצר ולשאל "באיזה ללוד", מכאן נלמד שכל מלה ומלה צריכה להיות שקולה ומדודה כאשה פונה לגבר ולהפך.

נשים יקרות, הקב"ה נתן לנו כלים לקדש את תשעת הקבין שנתנו לנו הנשים ואיתם נעלה ברוחניות ונרומם את בתינו. עלינו למעט את הדיבור ברשות הרבים. לדבר בקול שקט, חותר ולא מתנגן וממבט הגברים להתרחק ובכך נעשה רצון ה' ונקרב את הגואל.

דברים מתוך שיעוריו של מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א

להלן ציטוט שיעורו השבועי של הרב רצאבי שליט"א, כדי שנשכיל להבין עד כמה שורשיה של מצוות כיסוי הראש הם עמוקים. הצדיקים שהורו לנו דרך ברורה הם ארזי הלבנון, ששורשיהם חזקים ואיתנים ובלתי ניתנים לעקירה.

הרמב"ם כתב בפרק רביעי מהלכות תשובה ה"א, עשרים וארבעה דברים מעכבים את התשובה. ארבעה מהם עון גדול, והעושה אחד מארבעתן אין הקב"ה מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו. מפרט הרמב"ם בפרק הזה את כל הכ"ד דברים, אבל הדברים הראשונים שהוא פותח בהם הם עון גדול, שמי שעושה אפילו אחד מתוך הארבעה דברים האלו, אין מספיק בידו הקב"ה לעשות תשובה, לפי גודל חטאו. אין הכוונה שמונע את התשובה, כי אין דבר העומד בפני התשובה. שום חטא, אפילו החמור ביותר, אינו עומד בפני התשובה. כמובן שצריך לדעת איך לעשות תשובה, אבל אין דבר שלא מתקבלים בתשובה. תמיד אדם יכול להתאמץ, בחוצפא כלפי שמיא, מהני, זה מועיל. ואפילו שדוחים אותו, כמו שובו בנים שובבים חוץ מאחר, בכל זאת אם אלישע בן אבויה היה חוזר בתשובה, היו מקבלים אותו. רק בגלל העון שלו, דחו אותו. הראו לו שכביכול הוא כבר לא יכול לשוב. בכל אופן הרמב"ם כתב זאת בעצמו בסוף הפרק, שכל הדברים שהוא מונה פה אע"פ שהם מעכבים את התשובה, אינם מונעים את התשובה. אם אדם יתאמץ בכל זאת לשוב, יש לו חלק לעוה"ב.

הדבר הראשון שהרמב"ם מונה הוא המחטיא את הרבים. ובכלל עון זה, המעכב את הרבים מלעשות מצוה.

ההתנגדות ללבישת השאל, הרדיד והרעלה - עצת היצר הרע.

הדבר השני שאומר הרמב"ם באותה הלכה, בכלל המחטיא את הרבים, ובכלל עון זה, המעכב את הרבים מלעשות מצוה. אני חושב שבדור שלנו לצערנו, יש הרבה אנשים טובים שנכשלים בדבר הזה.

מדוע אני אומר את זה. בזמן האחרון יש ויכוח גדול בכ"ב ובירושלם, ובבית שמש, בין רבנים, ת"ח, ובציבור עצמו, על ענין השאלים והרדידים. ויכוח עצום נהיה בנושא הזה. אבל הדברים כבר נעשים בצורה לא נורמלית. יש נשים צנועות שהחליטו ללכת עם שאלים, ויש כאלו שמתנגדים. רבנים, תלמידי חכמים. יש ממש מלחמה נגד זה. אפילו בבתי ספר יכול להיות שאם האמא הולכת עם שאל, לא יקבלו את הילדה. אני מדבר על בית ספר חרדי. לפי עניות דעתי זה בגדר מעכבים את הרבים לעשות מצווה, ואני אסביר את זה בע"ה. יתירה מכך, שמעתי על רבנית גדולה בעיר מסוימת, אינני מכיר, שהתלבש עליה היצר הרע, והתנאי להתקבל לשעורים שלה, לקהילה שלה, הוא להוריד את השאל. מי

שלא מורידה את השאל לא מתקבלת לשיעור. האמת שצריכים לברר את הנושא הזה, ואני מבין שיכולות להיות טעויות בנושא, אבל אני חושב שזה אחד מהדברים שאנחנו צריכים לחזור בתשובה בדור שלנו. הרי עניין השאלים והרדידים שהיה עד הדור שעבר, בא"י התבטל ונעלם, לא חלמנו שזה יחזור. כתבתי על זה בש"ע המקוצר שזה אחד מהדברים שהיה אצל האמהות שלנו, וכעת התקיים בנו הפסוק "הכוני פצעוני נשאו את רדידי מעלי", ה' ירחם. מה שהיה בהרבה ארצות, לא בכולם, נעלם בדור שלנו. ולמעשה אין לנו תירוץ טוב וברור, למה בדור שלנו הנשים אינן יוצאות עם רדיד, וכמובן שזה גורם למכשולים גדולים, אבל אף אחד לא עמד נגד זה. כעת קמו נשים צדקניות שחידשו את זה. לבוא עכשיו ולהתנגד, הדבר נראה לי חמור מאד. גם אם הרבנים אינם יכולים להנהיג זאת חזרה, להגיד שצריך שילבשו הנשים שאלים, אבל כבר ישנן שעושות את זה מעצמן, מרצונן. הרי הן לא מקבלות על זה כבוד, הן מקבלות רק בזיונות, צועקים להן ברחוב ערביות, פלסטיניות, טאליבניות. יש להן ממש בושה וחרפה מזה, והן מתביישות, ועושות זאת ממש בחירוף נפש לשם שמים. חלק מהרבנים שיוצאים נגד השאלים, לא יצאו אפילו נגד הפאות בזמנו. המתנגדים טוענים שזה משונה ולא מקובל, וזה גורם לחילול ה' כי החילונים צוחקים עליהם וכו'. אבל נראה שיצר הרע התלבש בהם בעניין זה. לפעמים יצה"ר מתלבש על אנשים צדיקים, עד שנראה שמשהו אצלם התעוות, בעוונותינו הרבים.

אותה רבנית וכיוצא בה שלא רוצה לקבל נשים הלובשות שאלים לשיעור שלה, כנראה הסיבה האמיתית היא שלפי דעתה אסור שיהיו צנועים יותר ממנה. אם יש צנועה יותר ממנה, זה פגיעה בכבודה. וזו הסיבה לאמיתו של דבר. אלו שמתנגדים, זה בעצם משום שכואב להם לראות מישהו יותר מהם. למה מפריע לחילוני לראות אדם חרדי, כי כשהוא רואה חרדי הוא מבין שיש דעה אחרת חוץ מדעתו, וזה מפריע לו. הוא רואה שיש משהו אחר מעבר למושגים שלו, הוא לא יכול לשבת בשקט, זה מפריע לו והוא נלחם בזה. לראות אשה שמתלבשת בצניעות יותר ממנה, זה מפריע לה, כי פירושו שהיא לא בסדר, לכן היא מתנגדת לזה. אין ספק שטמונה פה מידה רעה.

בירור המקורות ללבישת הרדיד והרעלה, ואם זה מצד הדין או מנהג

אבל אנחנו צריכים לברר את הדברים על פי דעת תורה. לא סתם לפי דעות של בעלי בתים, או דעות המוניות. צריכים לברר מה ההלכה, ואח"כ נראה איך אפשר לסדר את זה במציאות.

בעצם יש פה שני נושאים. הנושא של הרדיד, והנושא של הרעלה. רעלה זה הכיסוי שעל הפנים. לזה בכלל לא חשבתי שגיעו, אבל הגיעו גם למצב הזה. יש נשים היום שהולכות עם כיסוי על הפנים, כמו שבתים ועוד מארצות המזרח זה היה מקובל, לא בכפרים אלא בערים, איפה שיש ריבוי עם. כאן אנחנו מדברים על ירושלים, בני ברק, היכן שיש ריבוי עם,

והן הולכות עם כיסוי על הפנים. כמו שכתוב אצל רבקה אמנו ותקח הצעיף ותתכס, או אצל תמר כי כסתה פניה, חז"ל אומרים כסתה פניה בבית חמיה, שאפילו כשהיתה בבית חמיה כסתה את הפנים, לכן יהודה לא הכירה. וכמו שכתוב בספרים גם רחל אמנו היתה מכוסה. הענין של כיסוי הפנים היה מקובל מדורי דורות בארצות המזרח.

יש שאינם יודעים, אבל ישנם הרבה מקורות לענין כיסוי הפנים, למרות שהדבר לא חובה, ולא הלכה. אין חובה בחז"ל לכסות את הפנים, בכל אופן זה היה מצוי. יש מדרש מפורש שאומר כך [מדרש חופת אליהו רבה פ"ד סי' מ"א], **ארבעה דברים אמר אדריינוס לבני פלטין שלו, מה שישאל עושין, לנו נאה לעשות. כמה אנו גרועים מהם וכו', נשיתן של ישראל יוצאות ופניהן מכוסות.** רואים שהיה מנהג אצל נשות ישראל לצאת בפנים מכוסות.

יש ספר מחברת הערוך שחיבר ר' שלמה פרחון דף נ"ז, הבאתי את הדברים בשו"ת עולת יצחק חלק שני סימן רל"ד, הוא כותב על הפסוק בישעיה מ"ז ב' **גלי צמתך**, ובשיר השירים ד', **מבעד לצמתך**, אנחנו מפרשים צמתך, צמה שבשיער. אבל רבינו סעדיה גאון בתפסיר מסביר שהכוונה לצעיף שמכסים בו את הפנים. לפי פירוש רס"ג, בזמן ישעיה הנביא ושלמה המלך, היה מקובל לכסות את הפנים, וזה פירוש הפסוקים. כותב הר"ש פרחון, **מנהג ארץ ישראל ובבל ואספמיא**, דהיינו ספרד, **כל הנשים מכסין פניהן בסדין, וכשכורכין אותו על פניהן, מניחין דרך שפת הסדין חור אחד כנגד עין אחת להסתכל בו**, עשו חור, כי אסור להסתכל בנשים וכו'. ובארץ אדום בלבד, דהיינו באירופה נשים מגולות פניהם.

יש איגרת של חכם אשכנזי, שמו הר"ר ישראל, שהיה גר באיטליה ועלה לא"י, ופה היו ספרדים, והוא כותב ומספר על המלבושים שבא"י, **הם כמו המלבושים שהיו לובשים התוגרמים שהיו באיטליה וכו', הנשים הולכות בצניעות גדולה, כל המלבושים עד צווארן ואינן מגלין אפילו אצבע מבשר, וכשיוצאות לחוץ הן מעוטפות כולן בסדין לבן ובגד שחור על פניה, והוא דק של משי ורואה ואינה נראית.** א"כ יש שתי אפשרויות של כיסוי הפנים, או שעושים חור כנגד העינים, או שעושים את הכיסוי שקוף, וכך לא רואים אותה אבל היא יכולה לראות. בתימן גם השתמשו בזה, קראו לזה מגמוק, פירושו רעלה. ואפילו הבעל אינו מכיר בבחוץ את אשתו, ומכסות כל גופן. אפילו אם היתה נראית אצבע קטנה, היה גנאי גדול להם. ומלעיגים על מלבושי הנשים שלנו, היו צוחקים על האשכנזיות, אומרים שזה פריצות. והוא אומר, **והדין עמהם. ומוסיף, ומיד כשבאתי הנה, כל מלבושי בתי הגדולה תיקנתי כמנהג המדינה.** הוא היה בשנת הר"פ. למעשה יש לזה עוד הרבה מקורות. לגבי הרדיד: הרדיד הוא הכיסוי שעל הראש שמכסה על הכתפיים, או כמו שכתוב ברמב"ם בהלכות אישות פרק י"ג ופרק כ"ד, שמכסה את הגוף. האם זה על חצי גוף או שלושת רבעי גוף, לכאורה משמע שזה היה על רוב הגוף. ענין הרדיד בודאי שהוא יותר מפורש.

[*הרחבת המערכת: ויש שסוברים שהוא חובה מצד הדין, הרמב"ם בהל' אישות פכ"ד דן באשה שעברה על דת יהודית ופוסק שבעלה יכול לגרשה ללא כתובה וז"ל: "ואי זו היא דת יהודית הוא

מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל. ואלו הן הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על דת יהודית. יוצאה לשוק או למבוי מפולש וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים. אע"פ ששערה מכוסה במטפחת". עכ"ל. השו"ע מעתיק אותו מלה במלה ופוסק אותו להלכה באה"ע סי' קט"ז והרמ"א שם לא חולק בענין זה. גם המשנה ברורה מביא את השו"ע באו"ח סי' עה' וז"ל בכ"ה ד"ה ודע "וכל זה לענין חצרה וחדרה אבל לילך בשוק וחצר של רבים, לכולי עלמא אף אם תלך במטפחת לבד לכסות שערה, מקרי עוברת על דת יהודית, עד שתלך ברדיד מלמעלה ככל הנשים" כך שכפי הנראה כך היה לדעת כולם להלכה. אמנם יש סברות מנגד שמתרצים שהרדיד בא לכסות חלקי שיער שהמטפחת לא כסתה (כגון שהיתה מלאה נקבים מעשה סבכה וכדו' עיין שו"ע המקוצר סי' ר"ב ה' י"ב ד"ה אי נמי) אך מוכן שגם תירוצים אלו דחוקים. ואין לנו סיבה טובה מדוע הסירו אותו. בכל אופן ענין הרדיד הוא ממש מפורש וגם יש בזמננו שסברו שהוא מצד הדין (כמו שיבואר בהמשך עמ' 59 ד"ה איך נסתדרו) נושא הרעלה וכיסוי פנים הוא פחות ברור, אבל למעשה זו משנה מפורשת במסכת שבת דף ס"ה ע"א, ערביות יוצאות רעולות, מפרש רש"י נשים ישראליות שבערב, יוצאות מעוטפות ראשן ופניהן חוץ מן העינים. א"כ אלו שקוראים להן ברחוב ערביות צודקים, כמו במשנה, הכוונה כמו שאומרים מדיות, כי המשנה לא באה להגיד הלכות לערביות, זה כמו שתגיד תימניות. לא צריכים להתרגש שקוראים להן ערביות, גם המשנה קראה להן ערביות. אבל הם גם קוראים להן טאליבניות, הסברנו מה זה טאליבניות, מטליב זה מבקש, הן מבקשות רצון ה'. והיה כל מבקש ה'. כמו מראות הצובאות. נשים שהתחילו להיות פרושות וצדיקות לעשות את רצון ה', נשים שכיסו את עצמן והחליטו ללכת בצניעות. אומרים שרעלה זה רע לה, אבל צריכם לדעת שזה לא רק רע לה, זה רע ליצר הרע. בשביל זה קמו להילחם נגדם בכל הכח, אבל לא צריכים להתרגש.

א"כ לפי רש"י פירוש רעולות, כיסוי הפנים.

דרך אגב, אינני יודע מה הזכות של הערביות, שענין כיסוי הפנים מתייחס דוקא אליהן. אבל צריכים לדעת, שיש הבדל גדול בין היהודים לערבים בזה. הערביות גם אם הם צנועות, הדבר הוא רק חיצוני, לא פנימי. אצלם הכל פריצות, שטופים בזימה, כל הצניעות היא רק כסות עינים. אבל אצל בנות ישראל היתה צניעות, וצניעות אמיתית. שלא תחשבו ח"ו שאנחנו משוים אותם לערביות, אלא שבצורה החיצונית בארצות המזרח כך היה, והיהודים שגרו בארצות אלו נהגו באותו מנהג.

גם הרמב"ם בהלכות אישות מזכיר את הענין הזה. יש שטעו בהבנת דברי הרמב"ם ולכן כדאי לדעת את זה. הרמב"ם דן אם אדם התחתן, ואחרי החתונה רואה שיש לאשתו מומים. יש מומים שבגלוי, בפנים או בחלקים הגלויים שבגוף, ויש מומים שבסתר. הרמב"ם מביא את ההלכה שכתוב במשנה ובגמ' במסכת כתובות, שעל מומים שבגלוי הוא לא יכול לטעון, מאחר וראו אותה, והקרובות של החתן יכלו לראות, כי הרי בעבר הם עצמם לא היו נפגשים לפני החתונה, אבל קרובות משפחתו ראו אותה, וממילא היה יכול לדעת

מראש שיש לה מום גלוי. אבל מום שבסתר, מאחר וזה לא נראה הם לא יכלו לדעת, ולכן הוא יכול לטעון. בא הרמב"ם ואומר חידוש מעצמו, הוא כותב זאת כדבר פשוט, **דבר ידוע** הוא שאין דין זה אלא באותן המקומות שהיה מנהג הנשים שם להלך בשוק ופניהן גלויות, והכל יודעין אותן ואומרים זו היא בתו של פלוני וזו היא אחותו של פלוני, כמו ערי אדום בזמן הזה. באירופה זה כך. אבל מקומות שאין דרך הבנות שם לצאת לשוק כלל, ואם תצא הבת למרחץ בנשף תצא מתנכרה, ולא יראה אותה אדם חוץ מקרובותיה, הרי זה טוען אף במומין שבגלוי. קשה פה להיכנס כעת לשקלא וטריא, אבל אומר לכם את המסקנא. יש הבדל בין ערי אדום לבין ארצות המזרח. בערי אדום הנשים יצאו גלויות וזה ידוע, אבל בארצות המזרח הנשים הנשואות יצאו עם כיסוי. זה מה שהרמב"ם רוצה להגיד, שבארצות המזרח הנשים הנשואות, הרי אי אפשר לשים אותה בבית הסוהר, הרמב"ם בעצמו כותב בפרק י"ג שהולכת לבית אביה, צריכה ללכת לבית המשתה, יש לה שמחות, צריכה לגמול חסד אז היא יוצאת לפעמים מתי שצריך, והיתה יוצאת מכוסה. הבנות הרווקות בכלל לא יצאו, כך היה מקובל בארצות המזרח, שהרווקות היו בבית ולא יצאו בכלל.

הרמב"ם בפירוש המשנה מפרש אחרת מרש"י, ערביות יוצאות רעולות, רעולות הכוונה עם פעמונים. הוא כותב בערבית מגרצאת, מפועמות. **רעולות כמו פעמונים או זגין, כי הנשים הערביות היו יוצאין בזגין כמו שמנהגן לצאת תמיד.** והוא מין ממני החלי הנטיפות והשרות והרעלות. וכמו והברושים הרעלו (נחום ב') כלומר הונדו והונעו כדי שיפול פריין. המלה רעלה לפי הרמב"ם הכוונה לפעמונים. ממילא אלה שחולקים ומתנגדים לרעלה, באו וטענו שלפי הרמב"ם אין מקור למה שרש"י אומר, כי למה הרמב"ם לא מפרש כמו רש"י, משמע שלדעת הרמב"ם אין דבר כזה לצאת עם כיסוי פנים. כך טענתם.

ראשית, צריך לדעת שדברי הרמב"ם בהלכות אישות פרק כ"ה הל' ב', סותרים אותם. כי הם רצו להגיד שיש מחלוקת בין הרמב"ם לרש"י, שלפי רש"י יוצאות עם כיסוי אבל להרמב"ם שלא מפרש כך אלא מפרש שהכוונה לפעמונים, משמע שהוא חולק. דרך אגב, את זה אומרים דוקא אנשים שבעבר עסקו וחזקו את ענין הצניעות, אבל אני חושב שבעניין הזה יצה"ר טיפס עליהם. כנראה בעבר היה להם זכות, אבל עכשיו הם כבר תוהים על הראשונות, ודוקא הם אלו שנלחמים נגד הנושא הזה. לכן ברצוני להסביר שאין דבר כזה, יש כאן רק מחלוקת איך לפרש רעולות, לפי רש"י זה מכוסות בפנים ולפי הרמב"ם זה פעמונים, אבל לא שהרמב"ם חולק על רש"י שאין מושג כזה לכסות את הפנים. יש כאן בסך הכל מחלוקת בין רמב"ם לרש"י איך לפרש את המשנה, אבל לא מחלוקת על עצם כיסוי הפנים, כי יש רמב"ם מפורש שכך זה בארצות המזרח כפי שהבאנו. נכון שלפי הרמב"ם בזמן המשנה לא כיסו את הפנים, אבל הגאונים כותבים מפורש והרד"ק מביא אותם, הרעלות פירשו הגאונים שהיו מכסות את הפנים חוץ מהעינים. א"כ המחלוקת אינה לדינא, אלא מחלוקת מה עדיף לפרש. לרמב"ם לא נוח פירושו של רש"י שאומר

ערביות יוצאות רעולות הכוונה לכיסויי שעל הפנים, כי זה פשיטא, מה החידוש שזה דרך מלבוש? ברור שזה כך. וחופץ מזה, אם אתה אומר שרעולות פירושו עם פנים מכוסות, הרי הנביא ישעיה (ג, טז. יח. יט.) צועק, **יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון וגו', ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים והשביסים וגו' הנטפות והשירות והרעלות**, דהיינו שגם הרעלות לא יהיו לעתיד לבוא, לכאורה אם הרעלות הם צניעות גדולה איך הנביא ישעיה מוכיח את בנות ישראל על פריצות, הרי דוקא זה צנוע יותר. לכן לרמב"ם לא מסתדר לפרש את מה שכתוב במשנה רעולות שזה כיסוי הפנים. מצד שני, רש"י לא מסכים לפרש כהרמב"ם שרעולות זה עם פעמונים, כי א"כ לכאורה איך זה מותר בשבת? מה עם השמעת קול? רש"י סובר שזה אסור. לכן הוא פירש את המשנה אחרת, אבל אין ויכוח בעיקר וביסוד אם זה צנוע, ברור שזה הכי צנוע. [ומה שהנביא הוכיח את בנות ישראל על כך, הוא מפני שהשתמשו ברעלות מפוארות. והמלה "תפארת" שכתחילה, חוזרת על כל התכשיטים דלקמן]. והראיה, שרבינו סעדיה גאון מפרש כמו הרמב"ם, כי בערבית הוא מפרש רעלות היינו גלאגיל, שפירושו פעמונים, ומאידך רס"ג בעצמו מפרש מבעד לצמתך היינו כיסוי לכסות את הפנים. א"כ אין שום קשר בין הדברים ואין האחד נוגע לשני. [בתשובה כת"י הארכתי בס"ד בכל האמור, וכאן נתבאר ראשי פרקים].

ברצוני להביא מה שכותב סבא קדישא מהרש"א אלפנדרי בחלק או"ח סימן א', חם לבי בקרבי, מה אענה ומה אומר שאותות הזמן שהגיע לידינו כזאת, האנשים שהם צריכים לסייע על דבר כבוד יתברך שמו כשלו ונפלו ואין איש שם על לב. דוקא האנשים שהיו צריכים לחזק את הצניעות, דוקא הם מקלקלים את הצניעות, ואפילו מי שתופס ספר יתלה עצמו באיזה סברא דחוויה מהפוסקים להורות היתר לעצמו ולאחרים ומקלו יגיד לו. גם בוש לא יבוש, אפילו דבר שהוא פשט איסורו בכל ישראל וכו'. אבל, הוא אומר, כבוד אלוקים הסתר דבר, מסיבות אחרות שמתי לפי מחסום ואני את נפשי הצלתי. הוא מדבר על עניין הפאה נוכרית, מחפשים להם איזה שלטי גבורים, מישהו שמתיר אפילו שזה דחוק ואף אחד לא מקבל את זה. הוא ממש רותח על זה. איך דוקא אתם שצריכים להנהיג את הקדושה והצניעות, דוקא אתם מתנגדים. זה חמור מאד.

מעלת עשיית חומרות, ומתי יש להחמיר ומתי לא

אבל מצד שני צריכים לדעת, יש דברים דקים שאפשר לטעות בהם. יש מושג של חומרות, וצריכים לדעת מתי להחמיר ומתי לא. חומרות זה דבר טוב אבל לא לכל אדם. יש אנשים עם נרוים, עם עצבים, וזה מסוכן להם. יש מושג כפייתיות, אנשים שמתוך כל מיני חומרות מגיעים לידי שיעגון. אדם שרוצה להחמיר על עצמו, ראשית שידע שזו חומרא ויגיד בלי נדר. כי ידוע שלפעמים אנשים מקבלים על עצמם כל מיני חומרות, ובסוף קרה איזה דבר ונמנעו מלעשות את החומרא, ובאו ממש לידי הפרעות נפשיות ודברים מסוכנים. אנשים כאלה לפעמים לא מסוגלים לקרוא קריאת שמע כמו שצריך, ידוע נוסח בריסק

אני מתכוון לקיצונים שבהם, שש שש שש עד שהוא מגיע למלה שמע, רח"ל. מרוב שהוא צריך לכוון וכו'. נתפסים להרבה חומרות, וזה מסוכן. או ישנם אנשים שלמדו את ההלכה של נקיון פי הטבעת, חוץ מכבודכם, ובסוף ממש פצעו את עצמם, או שכבר לא מסוגלים להתפלל בגלל שחושבים שהוא לא נקי, כל מיני חומרות. או שישנם כאלה שלומדים בגמרא איזה לשון נדר, ומתחילים להסתכר. אבותינו פתרו את הבעיה הזאת, במקום להגיד הרי עלי אמרו הרי עלי, אבל יש כאלה שלמדו בגמ' או בהלכה לשון נדר, פתאום נכנס לו שאולי יש לו נדר, והוא מסתכר עם זה, זה ממש בעיה קשה מאד. לאנשים כאלה מתירים אפילו איסורי דאורייתא, כי ח"ו זה מסוכן וממש פקוח נפש. אבל אדם שהוא נורמלי ויודע ושקול, ודאי שחומרות זה דבר טוב.

לדוגמא, אבא מארי סיפר לי על אשתו של רבו, מארי חיים בן מ"ו יוסף זצ"ל, שהיה נשוי לשתי נשים, הראשונה נפטרה ונשא שניה. הראשונה היתה מדקדקת במצוות, על חציצה בטבילה היתה ממש קיצונית מאד, אבל לא זכתה להביא ילדים. והשניה היתה בסדר פחות או יותר, ודוקא היא זכתה להביא ילדים. לפעמים הדבר לא קשור לצדקות. אינני יודע אם זה היה כ"כ מצוי בעבר בתימן, אבל גם היום לצערנו יש דברים כאלה, יש כאלה יושבות שעות ע"ג שעות ומחפשות כל מיני חומרות של חציצה בטבילה, אולי זה אולי זה, או בכדיקות ישנן כאלה שממש עושות את זה עם שיגעונו. סיבוכים וחיטוטים, רבע שעה. אבל זה לא מתחיל מזה, מי שהיא כזאת, היא כך גם בדברים אחרים.

כותב כף החיים בסימן קנ"ח הלכות נט"ו סעיף קטן כ"ה, **דכשמעלין את האדם במעלות, כפי ערך המעלה שמעלין אותו צריך שיזדכך יותר, אפי' בדקדוקי מצות כחוט השערה, ובכל מדריגה ומדריגה שעולה, צריך מירוק מחדש וכו'.** וע"כ יש חסידים נזהרים לילך אחרי דברי המחמיר אע"ג דלפום דינא הוא מותר, והוא מפני שבעת העליות מדקדקים עמהם כחוט השערה. דהיינו, כשמעלים צדיקים בגן עדן ממדרגה למדרגה, מדקדקים. נכון שעכשיו הוא בסדר, קיים תרי"ג מצוות, אבל יש חומרות לקיים אם אתה רוצה לעלות ממדרגה ולזכות למדרגה גבוהה יותר. וכל איש כפי גבורתו. וכל אשר נשמתו זכה ביותר, תאוהו נפשו לעשות חומרות וחסידות ביותר. וכל אשר אין נשמתו מתוקנת כ"כ, תאוהו נפשו לילך אחר הקולות. אם אדם רוצה לדעת את מדרגתו, תלוי מה הוא מחפש, אם מחפש היתרים סימן שהוא בדרגא נמוכה, וסימניך בתר עניא אזלא עניותא. ובזה יוכל האדם להבחין את עצמו כמו שכתבו בעלי המוסר, ודו"ק. אם אדם רואה שהוא אוהב חומרות, זה סימן טוב, אבל כמו שאמרנו שהדבר לא יהיה בעצת יצה"ר.

באיזה דברים להחמיר ובאיזה לא, כתב הברכי יוסף ביורה דעה סימן של"א ס"ק כ', שם הוא מדבר בהלכות מעשרות, יש איזו חומרא בשומשמן שלקח מן הגויים ועשה שמן, מתי גמר מלאכתם וכו', בסוף הוא אומר הרוצה להחמיר יחמיר ויעשר, אבל הוא אומר בשגם לאיש אשר אלה לו אם אתה כבר חסיד ורוצה להחמיר חומרות, יותר טוב היה

אם ישים אליו לבו לדקדק בדברים חמורים מאלה, אל תחפש חומרות בהלכות מעשרות או בהלכות ריבית וכו', אלא תחמיר בדברים חמורים מאלה שהם עיקרי הדת ועונשן של מדו"ת, מדות זה משקלות, אבל גם על מדות של כעס וגאווה וכו', דרך ארץ קדמה לתורה, תחמיר בדברים האלה. אבל בדברים האלה אתה מזלזל ומחפש להחמיר בדברים דקים שהם לא מהיסודות, ואל תקרי מעוני ומרוב עבודה. והוא אומר, ולכל הדברות אין להורות ברבים להחמיר בדבר שנתפשט המנהג להיתר. אם המנהג להתיר אל תחמיר, תחמיר לעצמך לא לרבים. בסוף הוא כותב, ויותר מהמה בני היזהר במשקל החסידות, ובין תבין בינה לעתים.

פה צריכים להבין, מה הוא מתכוין להיזהר במשקל החסידות, מה זה משקל החסידות. אני חושב שהמושג הזה מבואר לראשונה בספר מסילת ישרים. הברכי יוסף – החיד"א היה אחרי המסילת ישרים. יש פה דבר יסודי מאד, אין זמן להיכנס לכל הנושא, הספר מצוי לכל אחד ואפשר לראות, רק נאמר בראשי פרקים את היסוד על מנת להבהיר את העניין. גם אני בעבר טעיתי בנושא הזה. אתם יודעים, הספר מסילת ישרים הוא ספר שכשהגר"א קרא אותו אמר שהוא הולך רגלי לקבל את פני המחבר, אבל אמרו לו שהוא כבר הלך לעולמו. גברא רבא היה הרמח"ל, אם כי היו לו הרבה מתנגדים מפני שלא הבינו את גדלותו. בכל אופן בספר הזה הוא כותב פרק מיוחד [פרק כ], במשקל החסידות. הוא מביא שזו מלאכה קשה מאד כדי לדעת איפה להחמיר ואיפה לא. זה דבר דק מאד ומסוכן. מצד אחד אדם רוצה להיות צדיק וחסיד ולהחמיר, אבל יכולות לצאת מזה הרבה טעויות. אדם יכול לעשות מעשה שלעצמו הוא טוב, אבל יכול להיות שיצא מזה דבר רע, וכן להיפך, דבר רע שיצא ממנו דבר טוב. והוא אומר, אתה צריך למדוד לא לפי המעשה עצמו, אלא לפי התוצאה. והנה מה שצריך להבין הוא, כי אין לדון דברי החסידות על מראיהן הראשון, אלא צריך לעיין ולהתבונן עד היכן תולדות המעשה מגיעות, כי לפעמים המעשה בעצמו יראה טוב, ולפי שהתולדות רעות יתחייב להניחו. ואם יעשה אותו יהיה חוטא ולא חסיד. והוא מביא שתי דוגמאות, אחת מבית ראשון ואחד מבית שני. בבית ראשון הנה מעשה גדליה בן אחיקם גלוי לעינינו, שמפני רוב חסידותו שלא לדון את ישמעאל לכף חובה או שלא לקבל לשון הרע, אמר ליוחנן בן קרח, שקר אתה דובר על ישמעאל. גדליה לא הסכים לקבל לשון הרע על ישמעאל בן מתניה. ומה גרם? גרם שמת הוא ונפזרו ישראל, וככה גחלתם הנשארה. עד היום יש לנו את התענית צום גדליה. הגמרא אומרת למיחש מיהא בעי, אל תאמין אבל תחשוש ותזהר. אך הוא לא חשש ולא האמין, ובאמצע הסעודה קם והרגו, ובסופו של דבר נהרגו מזה עוד עשרות אנשים. וכבר יחס הכתוב אליו הריגת האנשים אשר נהרגו, כאילו הרגם הוא. וכמאמרם ז"ל [נדה ס"א א'] עה"פ את כל פגרי האנשים אשר הכה ביד גדליהו, והגמ' שואלת וכי גדליהו הרגם והלא ישמעאל הרגם, אלא מפני שמתו בגללו נחשב שהוא הרגם. הטעות שלו היתה, שאפי' שהתנהג כחסיד וצדיק, לא מקבל לשון ר',

אבל הוא לא עשה חשבון מה יכול לצאת מהחסידות הזאת.

והבית השני גם הוא חרב על ידי חסידות כזה אשר לא נשקל במשקל צדק. במעשה דבר קמצא. אמרו [גטין נ"ו א'] סבור רבנן לקרוביה. אמר להם רבי זכריה בן אבקולס, יאמרו בעלי מומין קרבין לגבי המזבח. סבור למקטליה, רצו להרוג את אותו אחד שהביא את הקרבן בעל מום, אמר להם רבי זכריה בן אבקולס, יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג. אבל הוא לא סתם הטיל מום בקדשים, הרי אם לא יקריבו את הקרבן שהביא הוא ילך להלשין לקיסר, זה לא דומה לסתם מטיל מום בקדשים, בכל אופן רבי זכריה בן אבקולס שהיה ראש הכהנים והדעה שלו היתה קובעת, לא התייחסו למה שאחרים אומרים ועשו על פיו. ובסופו של דבר בין כך ובין כך, הלך אותו רשע והלשין את ישראל. בא הקיסר והחריב את ירושלים. והוא מה שאמר רבי יוחנן על זה, ענותנותו של רבי זכריה, החריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו והגלתנו לבין האומות. א"כ צריך היה לעשות חשבון מה יצא מהחסידות הזאת. ומביא המסילת ישירים עוד דוגמאות.

בסוף הוא כותב עוד ענין, מה שחז"ל אומרים הוי עז כנמר שאדם לא יבוש מפני המלעגים עליו. למשל, אם אדם נמצא במקום שאינם שומרי תו"מ, ואפילו מקום של גויים, צריך להניח תפילין לפני שיעבור הזמן, למרות שיצחקו עליו. שילעגו, הוא חייב להניח תפילין. הנה חייב האדם לשמור כל המצות בכל דקדוקיהם לפני מי שיהיה ולא יירא ולא יבוש. וכן הוא אומר ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, וכן שנינו הוי עז כנמר וכו'. אמנם גם בזה צריך חילוק והבחנה. כי כל זה נאמר על גופי המצוות שחייבים אנחנו בהם חובה גמורה, שבהם ישים פניו כחלמיש. אך יש איזה תוספות חסידות, שאם יעשה אותם האדם לפני המון העם, ישחקו עליו ויתלוצצו, ונמצאו חוטאים ונענשים על ידו. והוא היה יכול להניח מלעשות הדברים ההם, כי אינם חובה מוחלטת. הנה דבר כזה, ודאי שיותר הגון הוא לחסיד שיניחהו משיעשהו. והוא מה שאמר הנביא, והצנע לכת עם אלוך. וכמה חסידים גדולים הניחו ממנהגי חסידותם בהיותם בין המון העם, משום מחזי כיוהרא.

א"כ יש פה שני דברים. דבר ראשון, כשאתה עושה דבר של חסידות, כיון שאתה לא חייב לעשותו ויבואו להתלוצץ עליך, הם יענשו על ידך א"כ אתה גורם להם להיענש. אם אתה לא חייב לעשות את הדבר, אומר המס"י יותר הגון שתניח אותם. הוא לא כתב שאסור אלא כותב יותר הגון. שנית, אפילו אם לא התלוצצו עליך, אבל זה מחזי כיוהרא.

אולם צריך לדעת, שיש הרבה גדולים שאומרים שבזמננו אין מחזי כיוהרא. אפילו שזה נראה כיוהרא שעושה דבר זה בפני אנשים אחרים, אדרכא יעשה ולא יחשוש. אפילו אדם במדרגה נמוכה, אפילו אם הוא מזלזל ולא מקיים כל דבר, לא צדיק כזה גדול, אפ"ה תעשה. ולשיטתם אין בעיא גם בהנחת תפילין דר"ת במקום שלא מניחים. או למשל, מי שלומד בהתמדה, ישאיר את הספרים פתוחים כדי שיראו איך שהוא לומד, אדרכא שיראו המשפחה, שיראו האנשים שאתה לומד וילמדו ממך, כך הם סוברים והרבה אוחזים כך.

אינני יודע אם זה הלכה למעשה לפי כל הדעות, לא ראיתי כאלה שיגידו הפוך, בכל אופן ודאי שאפשר לקחת את זה בחשבון, ובלבד שלא יעשה זאת כדי להתפאר, אלא על מנת שיראו אותו ויקחו מוסר. זה מבחינת ענין מחזי כיוהרא. אפשר לראות זאת בפסקי תשובות סימן א' שם הוא מביא כמה שאומרים כך, וזכור לי גם מכמה ספרים שלא מצוינים שם. זכור לי נימוק אחר בשם הגר"א וגם בשם שלחן הטהור, שאין בזמן הזה מחזי כיוהרא כי הכל זה רק חרפות ובזיונות. אם אתה תחמיר אין פה יוהרא, רק יצחקו עליך ויבזו אותך. זה בזיונות ולא יוהרא.

נחזור לענין של הרדיד והרעלה. אם זה רק חסידות אז לכאורה עומד לנו פה כחומה בצורה המסילת ישרים. דרך אגב, הרבה מביאים אותו ולא ראיתי אחד שיגיד אחרת, כולם מביאים את המס"י הזה כדבר שנראה מוסכם, ויש ראיות לזה אפילו בפוסקים. לדוגמא כתוב בהלכה לומר אמן יהא שמיה רבא לומר בקול רם. אם אדם יצעק יותר מדי יתלוצצו עליו, כתב המשנ"ב אל תתן קולך מדי שלא יתלוצצו. ראויים שזה ממש הלכה למעשה.

איך נסתדר עם המסילת ישרים? אם עניין השאלים, הרדידים והרעלות הם חסידות, ומתלוצצים עליהן ומבזים ומשפילים אותן, לכאורה הם גורמים לאנשים האלה לחטוא, וייענשו בעבורם. לכאורה זה סיבה למנוע.

אבל יש פה כמה תשובות למה זה לא נכון. גם אני חשבתי כך בעבר, נכנס לי ספק בנושא הזה, אבל צריכים לדעת שני דברים: א. הרבה אוחזים שהרדידים זו לא חומרא אלא מצד הדין. צריכים לדעת את זה. מובא בספר דעת הקדושה סימן ו', כתב הרי"ז מרגליות כך, **היום הנשים הצנועות בירושלם נוהגות ללכת בשוק ורדיד על ראשה, הרדיד האחד מכסה את המטפחת והשערות והרדיד שמכסה את כל הגוף.** זה היה בדור שעבר, אח"כ הוא מביא מתשובות בית הלל, **הנני מודיע לכם, המנהג הזה של הצניעות שמיוסד בירושלים שהיו הולכות הנשים כך בשוק זה לא מנהגא דחסידותא אלא מעיקר הדין, כיון שלא ניתנו תכשיטין לאשה אלא כדי שתתקשט בהן בפני בעלה, ומי שלא מתנהגת כך עוברת עבירה.** ובספר כתר הצניעות, של בעל המתוק מדבש, **המנהג שהיה המנהג הקדום ללבוש שאל רדיד וצעף, זה מנהג מתקופת התנאים והאמוראים, לא יצאה אשה ללא כיסוי השאל, ואחת הסיבות לכסות על הגוף וזה האמת, והרבה זוכרים מאיתנו איך האמהות והסבתות לא יוצאות החוצה בלי זה, ונשוב למנהגים ההם ונחזיר את העטרה לישנה.** הוא היה כבר ממש בדור שלנו (ומביא שם עוד כמה רבנים).

יש שטענו, שלבישת הרדיד בעצמו מושך את העין, ומביאים ראיה לטענה זו מרות המואביה שכתוב למי הנערה הזאת, הגמרא בשבת דף קמ"ג מביאה שתי סיבות למה שאל בועז, או שראה שמלקטת שתיים, או שמנהג צניעות ראה בה, ובמדרש כתוב שהיתה הולכת ארוך יותר מכולן, ומזה מביאים ראיה שאפילו שהיתה בצניעות יותר מכולן, בכל זאת בועז שאל עליה, דוקא בגלל שראה שצנועה יותר מכולן. אבל זאת לא סיבה למנוע את זה. יש

עוד תירוצים שאפשר לחלק. מביאים בשם רבנים חשובים, שכיון שלצערינו בזמננו בלאו הכי אנשים נכשלים, כי אפילו בשכונות חרדיות מתנהגות בפריצות, א"כ עדיף יותר ללכת כך מאשר כך. בכל אופן זו תשובה אחת, שיש כאלו הסוברים שזה **מצד הדין ממש ולא חומרא**.

ההבדל בין חסידות לבין דרך חסידות

תירוץ נוסף, אולי יותר יסודי וחשוב (והוא לאלו הטוענים לחסידות ברדיד), כתוב בספר מקור הלכה על מסכת שבת. הוא דן האם מותר לשבת באוטובוס ליד אשה, אם הבגדים נוגעים אחד עם השני, השאלה האם זה איסור או מידת חסידות. הוא כותב שאם נוגעים הבגדים, בעצם הנגיעה ח"ו יכול להיות מצב שמגיעים לידי קירוב. אח"כ הוא כותב, מה יקרה אם אדם יושב כבר ובאה אשה ורוצה לשבת על ידו האם הוא יעמוד או לא, הוא כותב שצריכים לשקול את זה. **אם הוא רוצה לעמוד, אל יחוש מן המלעיגים, וכבר ראה הנביא מראש יגיע זמן שיתקיים וסר מרע משתולל**, בדור הזה מי שצדיק מסתכלים עליו כאילו שהוא משתולל, זה לא חילול ה' אלא קידוש ה'. **ולפעמים יש להימנע ממעשה חסידות במקום מלעיגים כמובא בספר מסילת ישרים, אבל יש חסידות ויש דרך חסידות**. דהיינו, אם זה ענין מסוים של אדם, שמחמיר איזה חומרא ומתלוצצים עליו, שלא יעשה. אבל אם יש לו שיטה, דרך חסידות, כמו מנהג של קדושה וצניעות, זה מותר. ויש לזה ראייה מפורשת מהרא"ש. הרא"ש כותב בארחות חיים, **אל תניח דרך חסידות אע"פ שמלעיגים עליך הבריות**, לכאורה זה סותר את המסילת ישרים שכתב הפוך, לא טוב שתעשה אם מתלוצצים עליך, כי אתה גורם שיענישו אותם בגללך. אלא התשובה היא, זה דרך חסידות וזה חסידות. והוא ממשיך, **מעשה פרטי של חסידות יש להימנע, אבל על דרך חסידות, מה שאדם מתרחק מעריות כוונתו לשם שמים ולא לשם צביעות, זה בכלל שסר מרע, זה דרך חסידות**. אדם שמתנהג בקדושה וחסידות, וזו הדרך שלו.

ממילא יוצא, אלה שנוהגות כך אשריהן ואשרי חלקן. יש לזה עוד ראייה מטהרת הקודש שהבאנו בזמנו, מה שכותב על האנשים במקוואות שהולכים ללא לבוש לפני כולם, כמו שלצערנו היום, שלא מתביישים. הוא מציע שילך מכוסה עד המקווא (לדוגמא עם מגבת) וכותב **לא יבוש מפני הכסילים המלעיגים. מה הם נחשבים, מי הם? מה הם נחשבים נגד קורטוב של קדושה וצניעות, וכן הדין**. והרי לפי המס"י זה לא טוב שיצחקו עליך, אלא כפי שבארנו, בגלל שהאדם הזה מתנהג כך, זו דרך חסידות ואדרבה זה טוב מאד.

ידוע שר' יהונתן אייבשיץ קיבל הרבה בזיונות. היעב"ץ בזמנו התנגד לו מאד, כי הוא חשד בו. היום אנחנו כבר 300 שנה אחרי, יודעים מי היה ר' יהונתן אייבשיץ, אחד מגדולי ישראל, מחבר כרתי ופלתי, אורים ותומים, יערות דבש, מפורסם כאחד מגדולי ישראל. אבל היעב"ץ שהוא גם אחד מגדולי ישראל התנגד לו קשות, החרים אותו, כמה ספרים חיבר נגדו, כמה בזיונות קיבל, ממש לעגו וצחקו עליו. עד כדי כך מסופר עליו שהוא היה

כנראה אדם רגיש וגם בקיץ היה לובש חם, היה יוצא עם מעיל אפילו בימים החמים. פעם אחת אחד משונאיו ראה אותו ואמר לו, חמרא אפילו ביומי תמוז קרירא ליה. החמור אפילו בימי תמוז קר לו. אמר לו ר' יהונתן אייבשיץ, חמור מי שקר לו ולא לובש מעיל. יש הרבה סיפורים עליו. בכל אופן, היעב"ץ היה קנאי בן קנאי, ובזמנו היה את שבתאי צבי וחשדו בר' יהונתן אייבשיץ שהוא מאמין במשיחיות שבתאי צבי. הוא היה כותב קמיעים, הוא לא היה רק פשטן אלא גם מקובל גדול בנסתר, והיעב"ץ מצא בקמיעים חשד ורמז לצבי שבור. בסוף הוכרעה המחלוקת ע"י הגר"א, הגאון מוילנא שבדק את הקמיעים של ר' יונתן אייבשיץ, אמר שזה כשר ובזאת נגמר הויכוח. אבל מסבירים בספרים, מה הענין הזה, למה הוא היה צריך לסכול תמיד בזיונות וחרפות, כי הוא היה גלגול של יהונתן בן גרשום בן מנשה, שעבד עבודה זרה. ולכן גם השם שלו היה יהונתן, ונשמתו היתה צריכה להיתקן.

זה שהיום כל הנשים הצנועות שמוסרות את עצמן כל כך על הנושא הזה, אינני יודע מה הן היו בגלגול קודם. כנראה הן באו לתקן את הגלגולים הקודמים שלהן. אם לא התנהגו אז ח"ו כמו שצריך, היום הן באות ומקבלות את הבזיונות באהבה. מי שיצעק עליהן ערביות, יקבל את העונש שלו. כתוב שבעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, יש מפרשים שאדם צריך להיות עז פנים בקדושה. לא יתייבש שצוחקים עליו. חוצפא יסגי על הצד הטוב. לא להתפעל מהמלעיגים. ואם אדם הולך בדרך ה', אפילו שמלעיגים עליו, זה כנראה תיקון לגלגולים הקודמים. לא צריך לפחד מכל הרעש והדברים האלה. אדרבה, זה אחד מהדברים שצריך הציבור שלנו לחזור עליהם בתשובה. ובכל אופן מי שלא יכול, לפחות שלא יתנגד. הכי הרבה ישתוק. כי עד כדי כך, רח"ל, יש שמתנגדים לזה. כנראה שהעומק של הדברים הוא, שמתוך קנאה לא מסוגלים לסכול את זה, לראות שיש משהו יותר מהם. אדרבה, יהי רצון שכן ירבה וכן יפרוץ, הלואי. זה אחד המכשולים הגדולים בדור שלנו. אין מי שיסביר למה בדור שלנו הולכים בלי רדיד כמו בדורות שעברו, אין תירוצים פשוטים שמתקבלים על הדעת. גם בשלחן ערוך המקוצר מי שיראה, הבאנו תירוצים בקושי למה כבר לא הולכים עם הרדיד בדור שלנו, אבל כל התירוצים דחוקים.

הבעיני היא, שהמנהלות האלה שהולכות עם פאות וכל הפריצות, חושבות שכך ראוי להיכנס לבית יעקב, אבל עם רדיד ושאל אסור להיכנס לבית יעקב, וזה בדיוק הפוך. נראה שממש הס"מ התלבש בהן רח"ל. זה מראה על פגם גדול שיש בנושא הזה. אינני יודע מאיפה נכנסה בהם הטומאה הזאת. הדבר צריך בדיקה. אבל ח"ו אינני רוצה להוציא שם רע ח"ו, ולכן אני חושב שיש לזה הסבר פשוט, אצל האשכנזים בעיקר הנושא של הרעלה והשאל לא היה כ"כ מקובל בעבר, לכן זה נראה להם מוזר, אינם יודעים מאיפה זה בא. אבל אצלינו זה כן היה מקובל. והאמת שלא רק אצלינו, גם אצלם זה היה מקובל בעבר והם פשוט שכחו. אבל ב"ה יש ספר 'עולמות של טוהר' שם הוא מראה את כל התמונות שבעבר היה כך גם אצלם. חשבתי פעם שזה בא מהספרדים, אבל הם כותבים

שלא, הישוב הוותיק של האשכנזים בירושלם, אלו שבאו מאירופה כך הלכו. המנהג היה כך באירופה בדורות הקודמים, וגם בירושלם השאירו את המנהג שלהם כך, לא שהם הושפעו פה מהספרדים שבא". אחד מגדולי האדמו"רים אמר, כשרואים את ההנהגות של התימנים כיום, זה בדיוק כמו ההנהגות שהיו לנו לפני ארבע דורות. לצערנו הם התדרדרו מכל ההשכלה והרפורמה, והגיעו למה שהגיעו. אבל צריכים להכיר את האמת ולדעת שיש לכל הדברים האלה מקורות.

לכן לפחות שלא יפריעו, ומי שיעודד בעז"ה הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו.

בתשובה לשאלה מהקהל: אני מדבר על השאל והרדיד, אבל הרעלה לא היתה באירופה מעולם. (*ראה למטה הערת מערכת) על הרעלה כותב הצמח צדק שתי סיבות למה לא. הוא כותב, במדינתנו לא נהגו לכסות את הפנים משום דטריחא מלתא, וגם שלא יצחקו הגויים עליהן. הם היו רוצים לעשות את זה, אבל מחשש שהגויים יצחקו על היהודים ויתרו על זה. אבל כאן בארץ ישראל, אם אפשר אדרבה, טוב לעודד את הדבר. ולא לחשוב שזו תרבות שבאה מהערביות, כי האמהות שלנו הלכו כך, רחל אמנו הלכה מכוסה, תמר, בזמן ישעיהו הנביא ובזמן שלמה המלך, בכל הדורות זה היה מקובל מאז ומקדם בישראל. הפוך, מסתמא הערביות למדו את הצניעות מאיתנו, אבל אצלם הצניעות היא חיצונית ואצלינו היא פנימית. אדרבה זה דבר טוב, והלוואי שנוכל לעמוד בזה, לפחות את השאל. האמהות שלנו לא היו הולכות עם מטפחת כמו שהיום, הלכו עם מטפחת רחבה שגם בלי הרעלה רוב הפנים היו מכוסים. קשרו את המטפחת מתחת הגרון, וגם הצואר היה מכוסה. לפחות שאל ללא הרעלה אם אפשר. ואני שומע בטלפון שיש כאלה היום הולכות כך, בפרט בירושלם. בב"ב יש קצת בעיא, בספרים כתוב שנקראת בני ברק (בספר יהושע ובזמן התנאים, וכנזכר באגדתא דפסחא) מפני שהיו משתמשים בכלים נאים ומבריקים, וזה כנראה משפיע לדורות. לכן בב"ב קשה לזה קצת להתקבל, אבל אני חושב שאדרבה זו מצוה גדולה, ולהתנגד לכך ודאי שזו לא הדרך. (כמובן מדובר על רעלות צנועות, אחידות, ולא בצבע בהיר. כי המטרה להוסיף בצניעות, ולא חלילה להיפך). וה' ברוך הוא יסייענו ויעזרנו על דבר כבוד שמו.

ניתן להאזין לשיעור
המלא בקול הלשון
03-6171111 שלוחה
1378 שיעור 194

*ידוע על מקרים בודדים באירופה כגון, חיה, בתו של רבי נחמן מברסלב זיע"א שנישאה לנכדו של "בעל התניא" ודרה בקרימנטשוק היתה מכסה פניה כשהיתה הולכת ברחוב. וידוע סיפורה המפורסם של אימם של ה"נועם אלימלך" ורבי זושא שכיסתה חלק מפניה ועיוותה את אופן דיבורה ובשל כך הובטח לה משמים שתזכה למנורה בעלת 7 קנים מזהב שאלו צאצאיה הצדיקים זיע"א.

ה"שאל" (רדיד)

הרב אברהם ארבל שליט"א

בשנים האחרונות נשים צדקניות רבות החזירו עטרה ליושנה, והולכות עם "שאל" (רדיד) ברשות הרבים (נשכבר זקוקה לצאת, שהרי ללא צורך גדול אסור לצאת כמו שנכתב לקמן), ודבר זה היה המנהג הקדמון בכל קהילות ישראל וזו דרך קלה וחסכונית להימלט מכל האיסורים שיכולים להיות בחולצה. והעושה כן אין קץ לשכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

גם ב"שאל" יש להקפיד שהבד יהיה אטום (וגם לא בד רשת או תחרה והדומה להם) וקשיח (שלא יפול על הגוף ולא יצמד לאיברים), בצבע כהה ושקט, ובלי איורים, וגם שיהיה סגור, ולא רק ע"י כפתור עליון שדבר זה אדרבא מכשולו גדול יותר, אלא צריך שיהיה סגור כולו מלמעלה למטה. וצריך שיהיה ארוך מקדימה ומאחורה שלפחות יכסה את כל האגן, וגם מהצדדים שלא יהיה ניכר כלל הגוף בהרמת היד וכו', והמדקדקות לובשות שאל ארוך מראשן על הרצפה.

כמו כן אין ללבוש "שאל" עם דוגמאות תחרה או שוואנצים, כמו שחשבו לעשות כמה מעצבות. וזו עצת היצר הרע לחבל במנהג הקדוש הזה. וגדולי הדור שבחו את ההולכות עם ה"שאל" וקראו לנשים כולן לעשות כן.

ואין לחשוש שכיון שיש מקומות שאין זה מצוי אם כן אולי זה איננו צנוע שזה מושך את העין, שדבר המוסיף בצניעות אין לטעון בו טענה כזאת וכל המחמירה הרי זו משובחת. (ובודאי אף אחד לא יעלה על הדעת שנאמר לנשים ללכת עם מכנסיים ברחוב חילוני כדי שלא יבלטו, וזה פשוט).

ומזה גם נשמע ונבין, שאלו הנשים הצדקניות והקדושות המכסות את פניהן ב"רעלה" (וכבר יש כאלו בכמה מקומות בארץ הקדושה), מנהגן משובח לאין קץ, ואין סוף לקדושתן, ומי יוכל למלל מעלתן, ומי יוכל לעמוד במחיצתן בעולם הבא, ועל תוקף גבורתן מתקיים כל העולם, וזכותן היא המגינה עלינו, יהי חלקנו מחלקן.

נלקח מהקונטרס "באתי לגני" תקציר הלכות צניעות לבת ישראל שנכתב ע"י הרב אברהם ארבל שליט"א (תלמידו המובהק של מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א).

הרב ארבל שליט"א מתלמידיו המובהקים של מרן עובדיה יוסף שליט"א - מחבר הספר "באתי לגני", ליקט ואסף את הלכות הצניעות בלבוש והנהגות לאורך כל הדורות. התקציר, הלכות לנשים מופץ בעשרות אלפי עותקים ברחבי הארץ, הבאנו כאן רק קטע המתייחס לנושא הרדיד והשאל כדי ללמוד כיצד לקיים את המצווה החשובה הזו באופן הנכון, לפי רצונו של הקב"ה. הרב עובדיה שליט"א הסביר שבודאי כל אשה צריכה להזהר ולקבל קבלה כשהיא מוכנה ושמחה בה ולהתקדם בצעדים קטנים, אחרת תתכן נסיגה קשה אחורנית (מתוך ראיון עם חתנו, הרב אבוטבול).

כה תאמר לבית יעקב

מתוך דברי התעוררות מהגאון רבי מאיר בראנדסארפער (שליט"א), [זצלה"ה] בעל שו"ת "קנה בושם", וחבר הביד"צ פעה"ק ירושלם ת"ו

אחד מגדולי
הצדיקים בדור
האחרון חבר בית
דין העדה החרדית
תמך ועודד את
פעילות ההסברה
וההפצה בנושא
הצניעות.

בכנס התעוררות לאברכים בבית הכנסת "שערי תורה" רח' שפת אמת 24, בית שמש (לפני חג השבועות תשס"א, נדפס בגיליון "העדה" סיון תשס"א)

א. כתוב בתורה הקדושה (דברים כ"ג ט"ו) ולא יראה בך ערות דבר ושכ מאחריר, והיסוד של קדושה הוא צניעות, ורבינו (הרה"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל) כתוב בצוואה (ספר הצוואה עמוד נ"ג אות א'), ובתקנות (בפרק ד', ועוד), שצניעות קיבלנו מאבותינו הקדושים, בשרה אמנו כתיב (בראשית י"ח, ט') ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל ופירש רש"י ז"ל הנה באהל צנועה היא, וכן ביצחק (בראשית כ"ד ס"ד) ויבאה האהלה, וכן במתן תורה (שמות ב', י"ז) ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו דרשו חז"ל (נדרים כ.) זו היא הבושה, ומי שאין לו בושה בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני (שם). ובושה זה צניעות ותורה צריך להיות עם צניעות. ואיתא בחז"ל (מגילה יג) בשכר צניעות שהיתה בה ברחל זכתה ויצאה ממנה שאול, ובשכר צניעות של שאול זכה ויצאה ממנו אסתר ע"כ.

והנה ענין הצניעות שייך הן אצל אנשים והן אצל נשים עם כל זה ביותר שייך אצל הנשים. והנשים בעצמם מבינים יותר מה הוא צניעות מהו מלבוש צנוע או לא.

ב. בגמרא (יומא ט: שבת סב:) מקדש ראשון מפני מה חרב מפני ג' דברים שהיו בו, (עבודה זרה גילוי עריות שפיכות דמים) מפרש בגמרא גלוי עריות דכתיב (ישעיהו ג' ט"ז) ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון וכו' ותלכנה נטויות גרון וגו' (והיינו שהלכו בצורה שהביאה לגלוי עריות).

והלבוש כהיום לבזמן הגמרא הוא בגדר פריצות ובאמת הגדרה מפורשת איזהו מקום שחייבין לכסותם לא מצינו, אלא שבדבר זה צריך לומר צאי לך בעקבי הצאן (שיר השירים א' ח') דור אחר דור, איזה מקום היה דרכם לכסותו.

ולמשל, טפח באשה ערוה (ברכות כד, ובשו"ע או"ח סימן ע"ה סעיף א') היינו במקום מגולה. ואיזהו מקום מגולה כתב הצמח צדק (ברכות פ"ג), כל מקום שאפשר ואין קשה לכסות ע"כ, וצריך לכסות באופן שלא יהיה בולט דהיינו שלא ימשוך את העין.

והנה נתעוררו לפני זמן מה בענין צוואר מגולה, ומצינו במחברים שצוואר הוא מקום שחייב לכסותו, וכן היה המנהג בכל הדורות שהלכו מכוסה, ובוודאי שלגמרי מגולה הוא פירצה, והסיבה לזה שאפילו אלו הנשים שלא היה הצוואר מכוסה על ידי המטפחת מכל מקום הלכו בקאלנער (צווארון) בלע"ז, אבל שנהיה מאדע לתפור בלי קאלנער, ומבלי משים לב שהצוואר נהיה מגולה נתפס דבר זה גם אצל אנשים יראי השם, וצריך לגדור גדר בזה. (ועיין

בשו"ת קנה בושם חלק ג' אבן העזר סימן ק"ו)

ג. ולאחרונה נתעוררו הנשים בענין השאל, ושמעתי שהיצר הרע מצא לו דרך חדשה, ששואלים את הנשים מדוע את הולכת כך וכך (לא כמו שצריך) ומתרצים שהבעל רוצה בזה, ועל תירוץ זה היו יכולים ללכת בבית כרצון הבעל וגם בזה צריך שיהיה בצניעות אבל ברחוב אין לזה עם רצון הבעל ובאמת צריך לזה יראת שמים בכל ענינים אלו ובודאי צריך להשגיח על שלום בית ודרכי נועם וכו'.

והענין של השאל אסביר בקיצור שיש לזה עיקר ברמב"ם ובשולחן ערוך סימן קט"ו בדברים שאם עשתה אחת מהן עוברת על דת יהודית דהיינו שיוצאת שלא בכתובה, ואלו הן יוצאת לשוק או למבוי מפולש או בחצר שרבים קובעים בו וראשה פרוע ואין עליה רדיד ככל הנשים, אף על פי ששערה מכוסה במטפחת, ע"כ. פירוש: היינו שהיה להם רדיד על הראש וגם על הגוף, כמבואר בסימן ע"ג בדברים שחייב הבעל לאשה שאם הדרך של אותו מקום ללכת ברדיד החופה כל גופה נותן לה (וכמבואר בפרישה)

נשאל אם כן מדוע לא הולכים ברדיד? ובאמת כשנתבונן בהשתלשלות הדורות נראה למשל כהיום יודעים שלצאת עם מעיל זה צניעות (ראה הערה למטה), ואי אפשר כאן להאריך בפרטים שהוא העדר צניעות למשל כשגוף בולט וכדו' וכדו' אבל לצאת במעיל הוא וודאי צניעות והיעב"ץ (סידור יעב"ץ ח"ב. חלון המצרי-מוסר נאה שער שיש. דיני תשעה באב) ועוד כותבים על זה שלצאת במעיל הוא פריצות.

וההסבר שבימים ההם הלכו ברדיד ולכן כתבו שלצאת במעיל הוא חוקות הגוים והוא פריצות. ואיני נחות כעת לעיקר ההלכה, שאפשר שאם המלבוש העליון תפור ברוחב הרבה ומכסה היטב אפשר שאין זה פריצות, רק היום ששמעתי מחכמים מכל מקום אמרתי שיש דברים בגו, בפרט כהיום שאין הולכים בימות הקיץ במעיל, ואי אפשר לפרוט כל הדברים שאין הולכים כמו שצריך, ובעונותינו הרבים עצם הלבוש אינו בתכלית הצניעות, אז הרדיד מכסה, ולכן אין לזלזל בהתעוררות על זה לא לחנם אמרו חז"ל (סוטה י"א) בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים, ואיתא במדרש (מכילתא פרשת בא פרשה ה', ילקוט שמעוני פרק י"א רמז קפ"ו) שנתן הקדוש ברוך הוא דם פסח ודם מילה כדי שעל ידי זה יזכו לגאולה, וכמו כן אצל הנשים היה הזכות שלא שינו שמם ולשונם ומלבושם.

וכיום הוא גם כן מצרות הזמן, ובעונותינו הרבים אפילו אנשים יראים, הענין של צניעות לקוי, ועל זה מתלבש הירע הרע, כיון שבזה תלוי הרבה קדושת הדור, ובמלחמת העולם אמרו צדיקים שהרבה יש לתלות בפריצות ובדעות כוזבות ואפיקורסיות. ובכל דבר אם נתעוררים בענין צניעות לגדור גדר אפילו מי שאינו ביכולת צריך לעודד זה ובודאי הוא התקרבות לגאולה, ובפרט לפני קבלת התורה שיהיה תורה בקדושה וטהרה ובזכות הענין של צניעות נזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן. ובאמת בודאי צריך שיהיה ביכולתו עכ"פ לעודד וכו'.

נב. המראה מקומות בסוגריים נכתבו ע"י המעתיק

(* היום יש רבנים שממליצים שנשים ילכו עם מעיל כל השנה (גם בימות הקיץ) כדי להסתיר צורת הגוף.

שומרי החומות

מאמר זה מיועד לדורשי האמת בדור האחרון – דור עקבתא דמשיחא, כשהסתר הפנים הוא בשיאו. המידע אליו נחשפנו בחוברת זו מרים אותנו למציאות חדשה מזו שהכרנו עד עתה. מציאות זו התקיימה אמנם בכל הדורות אך בדורנו זה התרחקנו ממנה כ"כ וכל זאת מחמת נפתולי הגלות האחרונה שבגינה הוחשכו השבילים המובילים אל האמת לאמיתה.

ידוע כי הגלות האמתית היא בהעדר הדעת ואת הדעת האמתית ניתן למצוא רק אצל הצדיקים האמתיים שבכל דור. ואכן, לא בכדי שזאת הסיבה שיש ערפול גדול סביב הדיבורים והפסיקות של הצדיקים ועוד יותר דווקא – כשמדובר בהנהגות והלכות צניעות.

הרמב"ן על התורה והמהר"ל מפראג בספרו גבורות ה' מביאים שהנסיון בדורנו האחרון יתרכז סביב ענין העריות והקדושה ויצה"ר בדורינו אכן מכניס ספקות בעניינים של גופי הלכות ופסיקות שהיו ברורות בדורות הקודמים כשמש בצהרי היום.

האריז"ל בספר הליקוטים פ' ואתחנן כותב "עתה רוב הדור הם מהערב רב" וזה דובר על דורו, דבר שגורם לנו להשקיע מחשבה נוספת על המצב בדורנו זה. איך קרה שגופי הלכות עוותו עד כדי רפורמה כללית ברוב ספרי הלכות הצניעות של דורנו?

הדברי חיים בהשמטות פ' ויקהל: "כנראה בעליל שהרבנים והחסידים והבעלי בתים שבדור הזה המה בעוונותינו הרבים רובן מערב רב ורוצים לשרור על הציבור" גם הגר"א בפ' לתקוה"ז דף קי"א כתב: "ויראי חטא ימאסו" פי' בעיני הערב רב שהן ראשין בגלותא" ובפי' יהל אור לזוה"ק פ' בראשית ביאר שהערב רב רוצים להיות להם שם רב' וגדול' והם קופצים להורות אעפ"י שלא הגיעו להוראה".

ואמר מהר"ן מברסלב זיע"א שלפני משיח יהיו מפורסמים ומנהיגים של שקר ולא תהיה אף קהילה או קיבוץ של אנשים המתקבצים יחד וחפצים באמת לשמוע דבר ה' "ואעפ"י שיהיה אז איזה כשרים בדור אך יהיו מפוזרים" וציווה לכתוב זאת בספר למען ידעו הדורות הבאים (שיחות הר"ן קכ"ו).

נמצא, שאין זה פלא שבדור אחרון זה הבלבול גואה ואנו מוצאים עצמנו לעתים קרובות פעורי פה לנוכח הסילופים שגובלים בעוונותינו הרבים בחוכא ואטלולא

של ממש על תורתינו הקדושה שנתנה בהר סיני לפני כל ישראל. אחת הנבואות על דור זה היא: "פני הדור כפני הכלב" ואכן, בדורינו רבני השקר המתיימרים להיות "פני הדור" מסתכלים תדיר אחורנית לראות האם מקשיבים להם (ככלב ההולך קדימה לפני אדונו ומסתכל אחורנית לחפשו) והם מחפשים תמיד את תמיכת הציבור לתפיסותיהם ואהדתו אליהם ולכן המושג "גזרה שהציבור אינו יכול לעמוד בה" – תפס מקום נכבד במאגר המילולי שלהם והם משתמשים בו אף לעיקרי הלכות שנפסקו ע"י תנאים ואמוראים שאסור לחלוק או לשנות מדבריהם אפילו כמלוא הנימה, אותם גופי ויסודי הלכות שבדורות הקודמים אף אחד לא העז לשנות.

ודאי שהצדיקים (בניגוד לאותם רבני שקר) אומרים את האמת והם עמוד התווך של עם", אלא שהגחזי של הנביא אלישע מופיע בכל דור ודור ומחליף פרצופיו ובדור משיח הוא מתגבר בחוזקו ביתר שאת ואף מתרבה כפי שהוסבר לעיל.

לאחרונה נחשפים מקרים מזעזעים על עסקנים שנמצאים סביב צדיקים גדולים וסגרו או סוגרים אותם לא רק לחשיפה ציבורית אלא גם למציאות המדורדרת של דורינו ומשתמשים במשפטים ובדברי הצדיקים בשינוי או סלוף והוצאה מן ההקשר עד כדי כך ששאלה אישית שנשאל רב גדול בנושא ובאופן פרטני ואישי הפכה לפסיקה גורפת לגבי אותה הסוגיה והדבר בא לידי ביטוי בעיקר בנושא הצניעות. סיפורים אינספור יש על מעללי גחזים אלו. החל מסיקול פגישות הרבנים עם פעילים בתחום הצניעות האמיתית בצורה בוטה וגלויה עד כדי גירוש בבושת פנים מלשכת הרב באמצע הפגישה מיד לאחר שנתברר שהנושא הוא כאמור צניעות, ועד לזיוף הסכמות הרבנים ו/או הוצאתן במרמה לצרכים שונים שתמורתן זוכה הגחזי לכסף או כבוד. ישנם מקרים מזעזעים יותר והם כוללים כליאה של הצדיק כפשוטו בדירתו ומניעתו מלצאת לציבור או שליטה על דבריו וכמוכן על כספי הפדיון המועברים אליו תוך גרימת נזקים גדולים מאוד לאנשים חסרי ישע כולל מקרים הגובלים באלימות פיזית ממש ועד לשבירת איברים.

(ובאמתחנה מידע מתועד בהקלטות והסרטות ונעשים דברים מזעזעים באכזריותם כלפי גדולים בדורינו וכלפי הציבור שמחפש דבר ה' באמת ואילולי אלו ההוכחות היה קשה להאמין).

המצב הוא שהרבה כהרבה רבנים ואולי הרוב והממונים על הציבור סגורים בחומה שבויים בידי המקיפים והסובבים אותם אם זה המשב"קים או עסקני הציבור וכדומה לא נותנים להם לדבר לא נותנים להם לצאת כי מטעים ומרמים אותם, לא נותנים להם לברר ולדעת את האמת מה שקורה אלא מספרים להם מה שהם רוצים, ואם מי שהוא רוצה לדבר אליהם לא נותנים לו עושים ביקורת על כל מי שנכנס וניגש אליהם שלא יהיו לדבר מה שהם לא מאשרים ונמצא שהאדיזט הוא הקופץ בראש כל דבר וקובע כל הנהגת הדור והסטרא אחרא שולטת משתוללת על כל גדותיה והכל שותקים, והכל שותקים אבל אסור לשתוק כשרואים המצב שלנו איך שקורס לגמרי כמו מי שרואה שריפה גשמית ושותק הרי זה בוודאי עווננו חמור מאד... (הגה"ן דתהילות ישראל שליט"א)

ולענין הבלבול הגואה בספרי הלכות הצניעות בדורינו, נקדים ונספר על הרה"ג עובדיה יוסף שליט"א שהדריך תמיד את תלמידיו שבחקירת נושא הלכתי כלשהו עליהם לגשת תמיד למקורות הראשונים ביותר שנכתבו על אותו הנושא ולא להישען על ספרי דורינו בלבד. חשוב לציין כי למרות שהנהגות הצניעות שנבקעו לדורות נשתמרו במהלכם ע"י קבוצות קטנות של צדקניות של אותו הדור, ולמרות שבכל דור היה קושי מצד כלל הציבור ללכת עפ"י עקרונות ההלכה, מעולם לא חשבו לכופף אותם בגלל הקושי לקיימם. לעומת זאת, בדורות האחרונים חומה זו נפרצה ויוצא שרוב ככל ספרי דורינו נשענים אחד על השני מבלי לבדוק את המקורות הראשונים ביותר וכשנשאלו רבנים גדולים לפשר פסיקתם – התשובה שנענתה היתה כי הם מסתמכים על גדול פלוני אחר שמסתמך הוא על גדול פלוני אחר וכן הלאה עד שלא נודע מקור להיתרים שנפסקו נגד ההלכה. וכל זאת, תוך ניתוק מדברי הש"ס והפוסקים וגופי הלכות שנתנו בסיני.

לצערנו מדובר בספרים המוכרים ביותר ואפילו נחשבים לחזקים ביותר בהשקפתם ומעוטרים בהסכמות של צדיקים גדולים.

ספרים נוספים, נלמדים אף בקרב אלו המהדרים בצניעות ונחשבים לספרים בדרגה גבוהה ביותר בהשקפה ו/או הלכה והם בעצם המפורסמים ביותר בקרב הציבור הירא, גם הכלל עולמי.

לאחר בדיקה יסודית של ספרים אלו התבררו מספר פרטים: בחלקם נמצאו סילופים שלא על דעת מחבריהם שנעשו ע"י הגהות, שינויים ותוספות שסותרות את המהדורות הראשונות שעין הציבור לא זכתה לראות וכנראה גם לא תזכה לצערנו.

ישנם שהגדילו לעשות והדברים שנכתבו הגיעו לידי סילופי הלכות הגובלים ברפורמה של ממש וברוח של כפירה.

כיון שאין כאן הכוונה להתנגח בלשכות ו/או ברבנים חלילה, נמנענו מלציין שמות ופרטים מדויקים והם שמורים במערכת, אך על מנת להמחיש לקוראת את רוח הכפירה הנושבת מספרים אלו נביא ציטוט מאחד מהמוכרים ביותר: "עיקר הגוף צריך להיות לבוש בצורה נאה ומלאת חן... שמלה יפה מסיתה את תשומת הלב מהגוף עצמו (לא, אם לא בחזרה לגופה של הלובשת???) לפיכך, טוב וראוי לשמלה שתהא פרחונית ומקושטת בכל צורה שהיא". ציטוט זה סותר לחלוטין את תורתנו הקדושה והוא נגד גמרא מפורשת שלשונה: "שלא יסתכל אדם באשה נאה ואפילו פנויה באשת איש ואפילו מכוורת **ולא בבגדי צבע (של) אשה**". אמר ר' יהודה אמר שמואל, **אפילו שטוחין על גבי כותל**..." (מס' עבודה זרה דף כ' ע"ב) כש"כ עליה...

נושא כאוב נוסף הוא ארגוני הצניעות שמתיימרים להציג עצמם כמפיצי קדושה וצניעות וזאת עושים ע"י הפצת תקנוני צניעות הנוגדים את רוח התורה ובהיפך גמור לדעתם של גדולי הדור שכביכול "חוסים" עליהם. מגדיל לעשות המרכז והמפורסם שבהם המעוטר בהסכמתם החתומה של גדולי הדור, ובהתייחסותו לפאה הנכרית בתקנוניו, הוא מעניק לה מעמד חשוב יותר מאשר למטפחת ויוצר אשליה שלפאה הנכרית ישנם כללים מסויימים שעליהם יש לשמור, בעוד שבמטפחת ישנן "פרצות מצויות" שמהן יש "להזהר" כלשונם.

ועל הנ"ל לא נותר לנו רק להביא דברי הנביא בישעיהו ג' י"ב: "עמי מאשריך מטעים". ופירוש הרד"ק שם: "אותם שהיו ראויים ליישר אותך בדרכך הטובה – הם הטעו אותך" (וכעין זה פרש"י, האבן עזרא, המצודת דוד והמלבי"ם ע"ש).

לאחרונה ממש, מסתמנת תופעה של הקמת ארגונים הנלחמים גופא נגד הצניעות

תוך הסתת בדצי"ם ורבנים שונים ומנסים בפועל להסיר את השאל והרדיד מנשים צדקניות ע"י איומים, הפחדות והוצאת דיבה ושם רע בכל דרך אפשרית עד כדי איתור שמות וכתובות של נשים צנועות ואיומים עליהן. בין באלומות פיזית ובין בפניה לרשויות הרווחה במידע שקרי עמ"נ להרחיק האם מילדיה. ארגונים אלו לעולם לא יציגו עצמם כנגד הצניעות אלא אדרבא, מתיימרים להציג עצמם כפועלים למען הצניעות או שלום הציבור וכדו'. לתופעה זו אולי רמז הפסוק בשיר השירים ה' ז': "הכוני, פצעוני, נשאו רדידי מעלי שומרי החומות!"

למרבה הפלא, למרות החושך ההולך וגדל במאה השנים האחרונות, מתקיים בנו לשמחתנו, ממש עכשיו "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ". ורבות הנשים עשו חיל ומתחזקות להחזיר העטרה ליושנה בלבוש אמותינו הקדושות. אכן, הגאולה קרובה...

ועכשיו, יותר מתמיד – בזכותן של נשים צדקניות!

אמר הרב שמואל מסלונים זע"א: "והנה איתא במדרש, כי בימים שלפני הגאולה האמתית, כאשר יצטרכו כבר להקים את בית המקדש, יתפלגו בני ישראל לשני צדדים: הכשרים באמת יחפצו באותו כהן גדול שהם יבחרו בו כמתאים לעטרה זו, ואילו הפורקים עול יאמרו שהם היהודים האמתיים והם הם שצריכים לבחור את הכהן גדול כפי הבנתם, וכריעו אז ביניהם כדרך הבחירה שהיתה בימי אליהו זכור לטוב, דהינו שיעשו ביניהם סימן, שכל מי שיענו לו באש מן השמים – האמת אתו, והנסיון הגדול יהיה אז באופן זה, שהאש מן השמים תרד לצדם של אלו שהתרחקו מן התורה והם יצליח במלחמתם, אך זה יהיה הברור האחרון, כי הכשרים באמת לא יתבטלו אפלו בפני המופת הזה. והעצה להחזיק מעמד במצב נורא זה לכל יהודי היא – שיהיה מקשר לצדיקים וליהודים כשרים המקושרים לתורה, כי התורה היא נצחית, ובכח זה אפשר להחזיק מעמד בכל העתים והמצבים." (מתוך "ספר בעקבתא דמשיחא")

מנבואות חז"ל לענין מנהיגי הדור באחרית הימים (שם עמ' פ"ה): "יהיו הרבה רבנים ומנהיגים רמאים כמו עלי אילנות. הסימן להכיר צדיק אמת אם נוהר משקר עד קצה האחרון, צריך תפלה הרבה להנצל ממנהיג שקר." "הרבה מנהיגים אשר בדור הקודם היו נחשבים עוד לעובדי עבודה זרה – בדור הזה נעשו מנהיגים"

"כי לא יהיו בדור צדיקים כבדורות קודמים, ואין מי שישמש לדגמא ולתוכחה לדור". (בשם הרבי מסאטמר זצוק"ל, שם עמ' פ"ב).

ו נכתב (שם) בשם הרבי מרוז'ין זצוק"ל: "וכן הוא בדורות הללו האחרונים, שכדי להנצל מדעות כוזבות צריך להיות ממש אותות ומופתים".

חכמת נשים בנתה ביתה

לאחר שזכינו בפרקים הקודמים לגלות את מהות צניעות האשה, נותר לנו רק להתבונן על הדרך לממש את העצות ולהגיע דרכן לעשיית רצון ה' בשלמות. אחת הבעיות העיקריות העומדות בדרך העולה בית א-ל היא המניעה מסביבתנו הקרובה, בין אם מדובר בבעל, משפחה או החברה. כאן אנו מתבקשות להתבונן על המצב: אין שום כח בעולם מלבדו יתברך. ולכן, המונע אותנו כרגע הוא... הקב"ה בעצמו.

מדוע ה' הוא זה שמונע אותנו

רבי נחמן מברסלב זיע"א מסביר בליקוטי מוהר"ן תורה סו: "כשאיש הישראלי צריך לעשות דבר הצריך לו ליהדותו, שכל יהדותו תלוי בזה, אזי מזמינים לו מניעה בשביל החשק. כי ע"י המניעה נעשה התגברות החשק מאוד" ומוסיף שם ש"כל מה שהדבר הנחשק גדול ביותר, המניעה יותר גדולה... וע"כ ראוי לו לאדם לדעת שכשיש לו מניעות גדולות מאוד מאיזה דבר שבקדושה. ידע ויבין מזה שזה הדבר יקר מאוד". כידוע, כל שפע רוחני מצריך הכנת כלים להשפעתו ולקבלתו על ידיו. בדיוק כפי שאנו זקוקים לכלי כדי להחזיק בתוכו עושר גשמי כגון אוצר יהלומים לדוגמא, וככל שהכלי שבידינו גדול ועמוק יותר כך נוכל לאגור בו יותר. באותה מידה נפשנו צריכה כלי קיבול גדול להחזיק בתוכו את היהלום הגדול שבכתר הקדושה והטהרה – אוצר מצוות הצניעות. ובכן. איך נכין את הכלי? רביה"ק ממשיך להסביר בליקו"מ בתורה קפ"ה שהכלי נעשה ע"י אותם רצונות עצים והשתוקקות שנוצרו מאותן מניעות, הוא מוסיף ש"כל מי שיש לו יגיעות וטרחות יותר בתחילת ההתקרבות לה' יתברך, דהינו שיש לו מניעות רבות וגדולות, כגון, מאביו, ואשתו וחותנו או משאר בנ"א... והוא צריך להתייגע ולטרוח מאוד לשברם. כל אלו היגיעות והטרחות הם טובה גדולה להאדם, כי עי"ז זוכה אח"כ לקבל הרבה קדושה וטהרה, כי ע"י היגיעות שבתחילה נעשה הכלי, וכל מה שיש לו יותר יגיעות וטרחות וכו' יש לו כלי גדול ביותר לקבל אח"כ בתוכו שפע קדושה וטהרה להתקרב לה' יתברך" נמצא, שהמניעות שאנו נתקלות בהן באות לעורר בתוכנו רצונות וכיסופים לצניעות האמתית. רצון חזק שיביא אותנו בסופו של דבר אל המטרה הנשגבה. כי הכלל הוא "שבדרך שבה אדם רוצה לילך, בה מוליכין אותו" (מכות י', ע"ב) וכעת למניעות עצמן:

לא לדחוק את השעה

חשוב מאוד בנקודה זו לא לדחוק את השעה. לא לנסות לפתור את ההתנגדות במלחמה נגדית, ב"לעשות דווקא" וכדו'. בצורה כזו, ניתן ליפול בקלות למחשבות הכפירה של "כוחי ועוצם ידי" ומכאן הדרך לכשלון היא קצרה מאוד. אם כן, איך מתמודדים? מה עושים?

אנו הנשים קיבלנו מתנה נפלאה מבורא עולם: **כח התפילה והדמעה**, שביכולתן להפוך עולמות ממש ולשבור כל חומות המתנגדים באשר הם. בכח התפילה והתחינה, האדם מבטל עצמו וכוחותיו אל מול בורא העולם ומשליך הכל על מי שאמר והיה העולם. כשאנו מבינות שכל האנשים שסביבנו הם שלוחיו של הקב"ה ושכולם פועלים ברצונו, אז אנו מגיעות להכרה האמתית שרק מי שמהווה ומזמין לנו את המניעה – רק הוא יכול לבטלה, ואילו צריך לפנות כדבר איש אל רעהו.

לדבר עם ה' – כיצד?

מדורי דורות נהגו אמותינו להתפלל לה' במלים שלהן, להתפלל ולהתחנן אליו כבנות לאביהן. התפילה היא מתנה וגם עליה אנו צריכות להתפלל שנזכה שתצא מעומק הלב, ושנזכה לדיבורים אמיתיים מהמקום הפנימי ביותר אצלנו. בתפילה רצוי לפעול בסדר מסוים המדריך אותנו כיצד לפתוח שערי שמיים ואותו נביא בקיצור להלן: הדבר הראשון והבסיסי ביותר הוא הכרת הטוב, לא להיות כפיות טובה. לכן, בשלב הראשון טוב להתחיל בהודיה על החסדים שגמל עימנו ה' יתברך: חיים, בריאות נפשית וגופנית, בעל טוב, ילדים, פרנסה וכו'. כך אנו נכנסות לתפילה מתוך מציאות אחרת. של תודה, של הכנעה. כך אנו גם מגיעות לשמחה שהיא נחוצה ביותר דווקא בשעת התפילה (ספר חסידים) ושעל ידה ניתן להגיע בנקל ללב נשבר והשתפכות הנפש. השלב השני, הוא כאמור הלב הנשבר והווידי דברים שבכוחם לנקות ולטהר אותנו מעוונותינו כדי שנוכל להתחיל את שלב הבקשות כשאנו זכות ונקיות. השלב השלישי והאחרון הוא שלב הבקשות והתחנונים. ע"י ההודיה לה' וההכרה בטובו ובחסדיו וע"י הווידי דברים והחרטה על חטאינו, אנו זוכות להגיע לתפילה בתחנונים – מלשון מתנת חינוך, ובה נבקש מלפני ה' בלב נשבר שיחוס עלינו למען שמו וישבר ויבטל את כל המניעות ללכת בדרכיו ושיעניק לנו דעת להבין שהכל ממנו וכח להתמודד עם כל הניסיונות והמונעים כי כל רצונו הוא – לעשות רצונו. כמובן שכדאי להתפלל בקול ולא בלב בלבד: "עיקר התפילה היא בפה דייקא, כי הדיבור הוא כלי השפע ולפי הדיבור כך השפע.. ע"כ כל מה שחסר לאדם בגשמיות וברוחניות, צריך להתפלל עליו בדיבור בפה דייקא כדי שע"ז ימשיך השפע כנ"ל (ליקוטי עצות ע' תפילה). והכלל לכל תפילה: **לעולם אין להתייאש!** כמו שטיפות מים הנוטפות על סלע לבסוף עושות בו נקב, כך תצליח התפילה העקבית לנקוב נקב במסך ההסתרה והמניעות שלנו בעבודת ה'. וע"ז כותב ר' נתן בליקוטי הלכות (תפילין ה') על דברי רבי נחמן מברסלב (ליקוטי תניא מ"ח) ש"צריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה'. אבל עיקר העקשנות ביותר צריכין בתפילה ותחנונים".

במקביל לעבודת התפילה שהיא טובה לכל הרפואות ושאותה יש להמשיך בכל

הזמנים, ננסה להתייחס מזווית נוספת למניעות ולמונעים:

מניעות מצד הבעל: "אין לך כשרה בנשים אלא אשה שהיא עושה רצון בעלה" וילקוט שמעוני, שופטים). ומה אם רצון הבעל מנוגד לרצונה של האשה להתחזק בצניעות? הרב שלום ארוש שליט"א מביא בספרו "חכמת נשים" פירוש נוסף ל"עושה רצון בעלה" והוא, ש"האשה הכשרה, היא זו שעושה את הרצון בבעלה, דהינו, מעוררת בו את הרצון לעבודת ה', ונמצא כל הרצון שיש לו לקדושה, זו היא שעשתה". חשוב לציין שלפני שהאשה נגשת למלאכה זו, עליה לברר בתוך תוכה ולוודא שרצונה הוא אכן יציב וחזק ללא שום ספקות ובלבולים. רק כך תוכל לגשת לבעלה תוך שהיא משדרת לו את הבטחון והרצינות בכוונותיה וכך היא מעניקה לו בטחון בנכונות הדרך שבחרה בה. וככל שרצונה חזק ויציב יותר – כך תהא מידת פתיחותו של הבעל לרעיונותיה. "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז) – ע"י הדלקת נרות שבת פועלת האשה להאיר את נשמות בני משפחתה ויכולה לכוון ע"כ בשעה זו. כח גדול יש לה לאשה להשפיע על יראת שמים של בעלה כמובא במדרש רבא (בראשית י"ז): "מעשה בחסיד אחד שהיה נשוי לחסידה אחת ולא העמידו בנים זה מזה, אמרו אין אנו מועילים להקב"ה כלום, עמדו וגרשו זה את זה, הלך זה ונשא רשעה אחת ועשתה אותו רשע, הלכה זאת ונשאת לרשע אחד ועשתה אותו צדיק, הוי שהכל מן האשה". חז"ל רומזים לנו ב-3 מלים את הסיבה להתנהגות הבעל והיא **שהכל מן האשה**. כך יוצא, שאם הגענו למצב שבו הבעל מתנגד לצניעות עלינו לפשפש במעשינו ולהתנהג בהתאם שהרי הבעל הוא המראה המשקפת אותנו. מטרת הקידושין (שלצערנו בדורנו נדחקה לקרן זווית) הוא לייחד את האשה לבעלה ולאוסרה על אחרים בראיה, שיחה וכדו'. הבעל שקידש את אשתו מתחת לחופה, אמור מטבעו לאהוב ולייקר את הצניעות האמתית שכן רק באמצעותה הוא משיג בפועל את מטרת הקידושין. וכל סטייה מהתנהגות זו מצידו מצביעה על קלקול מסוים. ובכן, איך מתמודדים עם מציאות שכזו?

אל תהיי צודקת – תהיי חכמה! האיש סולד מהגישה הכוחנית ולא אוהב שאשתו מחליטה בשבילו ולכן, לא נתחיל בהטפת מוסר. אנחנו לא ה"תלמיד חכם" של הבית, כבודו של הבעל נפגע כשאשתו מנסה להתעלות עליו בוויכוחים הלכתיים וכבוד זה הדבר החשוב ביותר אצל האיש. במקום לירות עליו את החיצים – השתמשי בנשק המשפיע ביותר שלך שהוא התפילה, והישעני על בורא העולם. את בעלך תמשיכי לכבד בכל המשתמע מכך: כשהאישה מטפחת את הבית ואת עצמה בתוך הבית, מאירה פנים לבעלה, מראה לו שמחה ומשתדלת ללכת בתאוות ליבו – בין במאכלים ערבים בין בסדור וניקיון הבית וכדו', היא מראה לו בכך שהוא חשוב בעיניה, וכשהיא ממליכה אותו, בנקל תוכל להיות בעיניו למלכה. "לשון רכה תשבר גרם" (משלי כ"ה,

ט"ו) דיבור מפיס ושפה עדינה ונקיה מרככים את הבעל ופותחים פתח בקשיחות שבורא העולם טבע בו. בד"כ גבר מראה התנגדות כשהוא מרגיש מאוים ולכן, כדאי לעשות דברים שיחזירו לו את הרגשת הביטחון והשליטה בבית. התייעצות עימו ושימוש במשפטים כגון: "רציתי לשמח אותך", "חשובה לי דעתך" וכדו' מחזירה לו את הרגשת הבטחון והשליטה. כמו כן, השקעה הולמת בילדים: תשומת לב, יחס טוב, חינוך עם משמעת וכו' תישא פירות רבים לגבי יחסו של הבעל.

מניעות מצד המשפחה / חברה: אשה השמחה בצניעותה, מקבלת ומקרינה בטחון לסביבתה. ולכן צריכה האשה לעבוד על מידת השמחה ולהתפלל עליה ובכך תזכה לשמחה של מצווה ואהבת הצניעות ועל ידי כך תפתח עזות דקדושה ותשדר לסביבה: אני גאה ושמחה לעשות רצון ה'. כך, היא גם מקדשת את שמו יתברך! לעתים קורה שדווקא משפחות מיוחסות לא מקבלות את ההתקדמות בצניעות ובמיוחד אם היא נגד הזרם ולרוב המוחלט הסיבה היא, כיון שזה משקף חסרון אצלם ומחייב גם אותם בצורה מסויימת. ולכן, חשוב מאוד לזכור מהיכן ההתנגדות מגיעה ולדון אותם לכף זכות.

כמו שכתוב בליקוטי מוהר"ן רפ"ב: "דע, כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות. ואפילו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועי"ז שמוצא בו מעט טוב ודן אותו לכף זכות עי"ז מעלה אותו באמת לכף זכות ויכול להשיבו בתשובה..." נמצא, שלימוד זכות עליהם הוא זה שישבור את המניעות כי עי"כ נוכל להשיבם בתשובה בענין זה ואולי אפילו יצטרפו גם הם ויאמצו את הנהגת הצניעות האמתית המבורכת. יש לזכור ולא לשכוח, שכולם שליחים של ה' יתברך וכולם הם מקלות של ה' יתברך. כעס והקפדות לא רק שלא יקדמו אותנו, אלא עלולים להזיק רבות בסופו של דבר. צריך רק סבלנות וללכת באור האמונה בחיפוש אחר רצון ה'.

לסכום, גם מעט זה הרבה: תורה רפ"ב בליקוטי מוהר"ן מורה לנו ליישם את אותו לימוד זכות גם על עצמינו, ולחפש ולמצוא את הנקודות הטובות הטמונות בנו. בכך, נוכל גם אנו לעלות עצמינו לכף זכות אצל ה' יתברך ולשוב אליו בתשובה שלימה ואמתית. יש לדעת שגם אם המניעות צומחות מתוכנו – אין יאוש בעולם כלל ושכלל תנועה של התקדמות שלנו ולו הקטנה ביותר ממש כחוט השערה בעולם הזה – אנו רצות בזה כמה וכמה אלפים פרסאות בעולמות העליונים (ליקו"מ תניג"מ מ"ח) ולכן עלינו לשמוח ולייקר כל התקדמות וצמיחה שלנו ולהפוך אותה עי"כ למדרגה נוספת בדרך אל הפסגה הנכספת כש"כ אם נתבונן על כל ההישגים המהותיים שלהם זכינו עד כה, בחיינו האישיים בפרט ובדור חשוך זה בכלל. דור שבו כל צעד של מסירות נפש נחשב כעשרות מונים לעומת הדורות הקודמים שבהם המניעות לא היו כה חזקות ולא יצאו מתוכנו.

"ואני תפילה.."

פרק תפילות

חכמינו אמרו שאין דומה מצווה שאדם התפלל עליה למצווה שאדם מקיים בלי להתפלל עליה.

ככל שאדם יותר מתפלל על המצווה, הוא בונה לעצמו כלי יפה יותר, מצווה משובחת, והשכר על המצווה הוא גדול פי כמה מונים.

כשאדם מתפלל על המצווה, הוא זוכה לענווה ושפלות, כיון שהוא מבין שכל מצווה זוהי מתנה מהקב"ה והזכות לקיימה ניתנה לו ואינה מובנת מאליה. בזכות הענווה, אדם זוכה לקיים את המצווה יותר ויותר בשמחה.

כשאדם מפרש שיחו לפני הקב"ה הוא יכול לפרט על כל הקשיים והמניעות בקיומה, ולהתחנן לשם שיזכה לקיימה בדרך הנכונה.

מי יתן שהתפילות יזכו את כולנו לקיים את מצוות הצניעות מתוך שמחה וטוב לבב ושנשכיל להבין כמה חשוב, בדרך חשוך זה, להתפלל על מצווה יקרה זו.

תפילה לאשה על צניעותה

יהי רצון מלפניך ה' אלו-הינו ואלו-הי אבותינו, הא-ל הקדוש החפץ בקדושה, שתעשה למען שמך הנורא והקדוש ותחוס עלי ועל בנותיי בכלל כל נשות עמך ישראל, ותשמרנו שלא נחטיא את הרבים ואף לא אחד מישראל, ותתן בנו דעת להישמר שלא להיראות ברשות הרבים, ולא יראונו ולא ישמעונו, ותן בנו יצר הטוב לכופף את יצרנו הרע והדוחק בנו להתקשט ולהתייפות, ולא נצא לרשות הרבים באיפור או קישוט או בריח טוב, לא באונס ולא בשוגג ולא במזיד, ובחסדיך הפשוטים רחם עלינו שלא ניכשל בשיחה בטילה, ולא בשחוק וקלות ראש, והרחיקנו מפרנסה שאיננה בצניעות, כי אתה ברחמיך מחיה את כולם, בהיתר ולא באיסור, ורחם עלינו שלא תמוש מאיתנו האמונה כי אתה ה' לא תמנע טוב להולכים בתמים, ונא אל תצריכנו לרפואה שאיננה בקדושה כי אתה רופא כל בשר ומפליא לעשות, וזכנו שנשיג כל צרכינו וצרכי ביתינו מבלי שתיפגם צניעותנו, שלא נצטרך להיראות לרבים ולא להגיע למוכרים גברים, ועשה עימי חסד שלא תיגלה אף שערה משערותיי, ולא שום חלק מגופי, אפילו לא לרגע קט, לא באונס, ולא בשוגג, ולא במזיד, וכערני בעיני כל הגברים, וזכני שלא יסתכלו בי עיניים זרות, ואהיה יפה רק בעיני בעלי, ותוסיף בי יצר הטוב להתחזק עוד ועוד בצניעות, עד כי אזכה להגיע למעלת אמותינו הקדושות, וזכנו שלא נימשך אחר חברות רעות ורצונות רעים אלא רחם עלינו ברחמיך רבים שנזכה לעשות רצונך באמת, ובלי פשרות, ובלי גניבת דעת, והעמידנו על האמת והרחיקנו מדיעות שקר ואנשי שקר, אנא רבונו של עולם, בראת גן עדן ובראת גיהנם, בראת צדיקים ובראת רשעים, יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם, וזכני אני ומשפחתי בכלל כל עמך בית ישראל לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא. אמן כן יהי רצון.

(נלקח מתוך הקונטרס של הרב ארבל שליט"א – באתי לגני)

תפילת הודיה לבורא עולם

מלך מלכי המלכים, הקב"ה, אדון עולם, תודה.
תודה שאני עומדת כאן לפניך ומוודה לך.
וכל מה שאומר יהיה כאין וכאפס לעומת
כמה שאני באמת צריך להודות לך.
הרי על הכל אני צריך להודות לך.
כי הכל ממך, הכל נתת לי בחן, בחסד וברחמים.
תודה על רוב רבי רבבות פעמים שעזרת לי,
תמכת בי, הושעת אותי, הצלת אותי,
שימחת אותי, ריפאת אותי, שמרת עלי, עודדת אותי.
תודה שאתה תמיד איתי.
תודה שאתה נותן לי כח לעשות מצוות,
כח לעשות מעשים טובים, כח להתפלל.
תודה על כל הפעמים שעזרת לי ולא ידעתי להגיד תודה.
תודה על כל החסדים שאתה עושה עימי, בכל רגע ורגע.
תודה על כל נשימה ונשימה שאני נושם.
ותודה לך מלך מלכי המלכים,
גם על כל הדברים שאין לי,
תודה שקשה לי לפעמים,
תודה שקצת עצוב לי לפעמים, כי הכל לטובתי,
ואפילו אם לא תמיד ראיתי שזה לטובתי,
עמוק בלב אני יודעת שכל מה שמגיע ממך
הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה במיוחד בשבילי, בהשגחה

תפילה להתחזקות בצניעות

ריבונו של עולם, אנא רחום וחנן זכני שאהיה בת ישראל כשרה וצנועה כרצונך והסר כל המפריעים מעבודתך אנא השם, אתה המסייע להבאים להיטהר ואתה אמרת "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", הנה אני עכשיו פותחת לך אבי שבשמים פתח כחודו של מחט ומתחננת לפניך, אנא השם, אני רוצה לשוב אליך בתשובה שלמה וללכת בצניעות, אבל קשה לי, יש לי הרבה ניסיונות ומפריעים, לך לא קשה שום דבר, עזור לי להתגבר בשמחה על כל הניסיונות ותסלק מעלי את כל המפריעים ואזכה להיות יהודיה כשרה כרצונך הששה ושמחה בקיום התורה הקדושה, יהי רצון מלפניך שלא יכשלו בי בני אדם אנא השם רחום וחנן, רחם עלי ועזור לי ושמע תפילתי.

פרטית מדויקת ומושלמת, כמו שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך את הטוב.

רק אחרי שנמצאים בחושך, אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על כל דבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה

נתת לי, ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפילות שלי.

בורא עולם, אני מבקשת סליחה ממעמקי לבי,

אם היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי

ובמקום לומר תודה רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה כל העולם. אנא אל תרחק ממני לעולם.

אמן סלה !!

"האומר תפילה זו מהלב הופך מידת דין לרחמים"

התפילה נכתבה ע"י הרבנית קוק תחי' נכדת הרב אלישיב שליט"א

תפילה להצלחת האשה בבית היהודי

ריבונו של עולם! מלא רחמים, מגן ומושיע לנו ולאבותינו הקדושים,
תודה לך על כל מה שטוב ועל כל מה שנראה לי כלא טוב, תודה לך על כל מה שיש ותודה לך
על כל מה שאין.

אצלך יש רק טוב, ורק אתה יודע מה טוב בשבילי, לתיקון השלם של נשמותי.

אליך נפשי אשא, אליך אתחנן כי כך בטחתי.

יורדת כנחל דמעותי, שופכת לפניך כמים ליבי,

אנא אבי, אב הרחמן, שמרה נפשי והצילני, ממצוקותי הוציאני,

על כל בניך ישראל, על בני ביתי ועל עצמי אני בוכה ומבקשת.

שלח ישועות גדולות וגאלינו!

עורר את נפשי לחזור אליך בתשובה שלמה, לרצות את האמת האחת והיחידה.

הוליכני בדרך האמהות הקדושות שמסרו נפשו לקדש שמך.

יודעת אני, אבי, שצניעות בת ישראל חשובה לך מאוד, יותר מכל!

הרי הצניעות זה יותר מהלכה, צניעות זו תורת האשה, שניתנה לנו מהאימהות הקדושות עוד

לפני שניתנה התורה הקדושה בסיני, צניעות זה עמוד יסוד של העם היהודי!

תן בי תבונה לא ללכת אחר האופנה ולא לנסות למצוא חן בעיני החברה המלעיגה.

רק ללכת אחרי הנשמה הזכה והטהורה ללכת על-פי תורתך הקדושה.

מאמינה אני באמונה שלמה שבכח הצניעות יכולה אני וכל אחת מבנותיך ישראל להפוך גזרות

קשות ורעות לישועות ונחמות, וע"י הצניעות אני מוגנת ומגנה על עצמי ועל כל עם ישראל.

וע"י הצניעות אזכה לשקט נפשי,

ולכן חזק אותי שלא אתבייש בצניעותי, שאזהר ואשמר לא להדר בלבושי, שלא תתקנא בי

שום אשה חס-ושלום.

אדרבא- שאשמח על הזכות הגדולה שנתת לי להצניע את עצמי

ובזאת תזכני להעלות את כל היופי למקום רוחני.

אז אוכל להתבונן בעצמי ולתקן את פנימיותי.

עד שיהיו המידות הטובות טבועות וקשורות בליבי ובלביותיהם של בני ביתי.

מבקשת אני ממך צניעות פנימית ואמיתית ללא פשרות וללא היתרים

תן בי עוז וגבורה לעמוד בניסיונות שעולים וגואים עליי מידי יום ביומו.

אנא ממך, עזור לי לבנות את ביתי בחכמה, להיות עזר לבעלי, להרחיב דעתו ולהמליכו בביתו, לשמח ליבו תמיד וע"י השמחה לעזור לו להתעלות ברוחניות ולהתדבק בך יתברך.

למד אותי שדווקא החיסרון זה השלמות,
צריך לבטוח בך שזה החיסרון שנתת לי,
זה בדיוק מה שאני צריכה ומה שטוב לי
לגדול ולצמוח בעבודתך יתברך.

את כל רצוני להתייפות אכניס לביתי לכבוד בעלי, וכל מתנותיו יהיו בעיני יקרות ביותר,
עזור לי להרחיק את כל שאינו אוהב, ואזכה להתהלך בתאוות ליבו.
המצא לי עצות טובות ותן בי כוחות נפש וגוף להשקיע כל כוחותי, כישורי וכיסופי בתכלית
זו.

להיות אשה כשרה כ-שרה, עושה רצונך בשמחה, להיות קרובה אליך כ-רבקה, להיות אשת
חיל אם הבנים שמחה,

אנא, תן בי יראת שמים טהורה, נקני מחטאותיי, טהר את מחשבותיי, שיהיו כל מעשיי טובים
ויפים מלפניך.

הזכר לי תמיד לשמור על דיבורי שיהיו בשפה נקייה, ואדבר תמיד בשקט, בטוב, וברכות גם
כשאני נותנת מוסר. ולא אדבר עם שום אדם שלא לצורך, ולא אחשוב שום מחשבה שאינה
טובה על בעלי או על בני ביתי,

ולא אקפיד עליהם בשום דבר, חס-ושלום.

תן בי רגישות, חוכמה ויכולת לדעת ולמלאות את הצרכים הרוחניים והגשמיים שבני ביתי
זקוקים לה,

ותמיד אשמור שלא אפגע בכבודם, ואשפיע עליהם רק טוב.

עזרני להתנהג כבת-מלך, בדרך ארץ וההסתפקות והסבלנות יהיו מנת כוסי,
שאדע לוותר, ולא להתווכח ולא להתעקש על כל דבר פעוט, גם שאדע לשתוק כשצריך.
ואשמח במה שיש לי ולא ארצה יותר ממה שיש לי כי הכל ממך יתברך

ומה שיש לי זה הכי טוב בשבילי,

ולא אתפתה ליצר הרע- לכעוס ולצעוק, לחמוד ולרצות,

צריך לזכור לנשום עמוק ולדעת שהכל ממך, ולכן צריכה אני להיות תמיד שמחה!

שהחיוך יהיה מצוי על פניי אפילו שלפעמיים כל-כך קשה, ואהיה כאוניות-סוחר.

שסערות וניסיונות החיים לא יערערו את שלוותי!

ותמיד אשאר מאופקת ויציבה ברוחי.

תן לי כח להתגבר על עצמי וממעמקים אשאב כוחי להאיר פנים לבני ביתי, אנא, אב הרחמן, תן בי הכח לשנות עצמי ולעבוד על מידותיי עד שתזהיר נשמתי כוזה הרקיע "כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבת-יה". מבקשת אני ממך, ראה את מעשיי והשתדלותי, כל התחזקות שלי מעידה על אהבתי ודבקותי, משכני אחרך וארוצה, זכני להתקרב אליך ולחסות בצל כנפיך עורר את אהבתך והשפע עלי על בתך האהובה את הטוב שאין לו סוף.

יודע אתה אבי, שדמעותי מצויה, אנא, כשליבי כואב ודואב, שאדע לנצל זאת לקרוא אליך, לזעוק ולבקש רחמים שתצליח את דרכינו להתדבק בך מלכינו, שנוכה לחזור בתשובה שלמה, לעבוד אותך בשמחה, באמונה ובבטחה, שתצליח את שלום בתינו ותצליח חינוך ילדינו, תקרב הגאולה הגדולה,

ותשמור אותנו ואת כל עמך ישראל מכל רע.

זכנו לשנות ולתקן את עצמינו לתכלית אחת ויחידה - לעשות לך נחת-רוח.

בליבי האמת זועקת ואליך אני מתחננת שלא אכשיל ולא יכשלו בי בני אדם ושמור על בעלי ובני ובני כל עמך ישראל ששום דבר חטא לא יעבור בפניהם. וכמו שאני מתעטפת בלבושיי הצניעות כך תעטוף אותי ואת בני ביתי ואת כל עמך ישראל בשכינה הקדושה, בחסד וברחמים גדולים.

זכני שבעלי יהיה דבק בך בכל דרכיו, "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה", ברך את ילדיי שיהיו כשתילי זיתים,

עטרת לראשי, מהוללים במידותיהם, תלמידי חכמים, בני עלייה שעושים נחת לבוראם ולאבא ואמא.

ונראה בנים לבנינו ויגלו ויפרסמו ויודיעו תורתך, שמך וממשלתך בעולם. אנא, השכן שכינתך בביתנו ויהיה ביתנו משכן לשמחה, לאמת, לשלום, ברכה, בריאות, פרנסה טובה, הצלחה ועוד..

"שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה" (תהילים צ')

תן בנו אהבה אמיתית, עין טובה, שכל ישר ועזות דקדושה לעמוד על האמת ולהורות אותה. ובזכות נשים צדקניות נראה ניסים ונפלאות ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמיים.
"יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי"

תפילה לבת ישראל

ריבונו של עולם,
מלא רחמים מגן ומושיע לנו ולאבותינו הקדושים,
אליך נפשי אשא, אליך אתחנן כי כך בטחתי,
אנא אבא, אב הרחמן,
רחם נא על בתך אהובתך והושיעני,
הדריכני להיות אשה כשרה עושה רצונך,
צנועה ואמיתית עם יראת שמים טהורה,
עזור לי להשקיע כוחותיי בקניינים רוחניים נצחיים,
להפסיק לייחס חשיבות כה רבה לחיצוני,
להיזהר ולהישמר לא להדר בלבושי,
תן בי תבונה לא ללכת אחרי האופנה,
רק ללכת אחרי הנשמה הזכה והטהורה,
ללכת על פי תורתך הקדושה!
יודעת אני אבא שצניעות בת ישראל חשובה לך מאוד
תן בי עוז וגבורה לעמוד בניסיונות ללא פשרות!
להיות כאימותנו הקדושות אשר מסרו נפשן לקדש את שמך!
אנא למדני אבי להתלבש ולהתנהג כראוי לבת ישראל,
אז אזכה לכל השפע השמור אצלך לעשוי רצונך,
שפע אין סופי מידך המלאה, שפע של ברכה וישועה,
אנא אבי, נחם נפשי, אנא שמע תפילתי,
תן בי הכוח לעשות רצון זה שלי,
ותחזינה עיננו בשובך לציון ברחמים גדולים,
”יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי”

נספחים

הליכה כהלכה-אורח החצאית

למדנו בגמרא בשבת (דף צ"ח ע"ב) תנא דבי רבי ישמעאל: למה המשכן דומה, לאשה שמהלכת בשוק ושיפוליה מהלכין אחריה. ומפרש רש"י: שיפוליה שולי בגדיה. ומשמע מדברי הגמרא דכך היתה הרגילות ודרך הצניעות הראויה לבת ישראל שיהיו בגדיה ארוכים באופן שכל הרגל וצורתה יהיו מכוסות היטב, וכמו המשכן שהיה מכוסה עד סופו. [וכן משמע בגמרא בפסחים (דף ג' ע"א ועיין ברכינו חננאל שם) דפיסוק הרגלים גנאי הוא לאשה].

וכן בגמרא בבבא בתרא (דף נ"ז ע"ב) למדנו: חלוק של תלמידי חכמים כיצד, כל שאין בשרו נראה מתחתיו. ופירש רשב"ם: שיהא ארוך עד פיסת רגלו שלא יראה כשהולך יחף: טלית של תלמידי חכמים כיצד, כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפת. ופירש רשב"ם: טלית - מקטורן שמתכסה בו על כל הבגדים שלובש: ומוסיף רשב"ם: שכאשר הבגד העליון מגיע עד סוף החלוק זה יותר צניעות. ורואים שאפילו שהרגל מכוסה כבר בחלוק, אם הבגד העליון מגיע עד סוף החלוק הוא יותר צניעות, וכל כמה שהבגד ארוך ומכסה את הרגל הוא יותר צניעות, ומזה נלמד קל וחומר לאשה שכאשר לבושה ארוך זה דרך הצניעות. עוד למדנו בגמרא בשבת (דף ע"ז ע"ב): מהי גלימה, שנעשה בה כגולם. ופירש רש"י: שאין לו חיתוך אברים. (ולא ניכר צורת אברי הגוף). ובגמרא במנחות (דף מ"ב ע"א) למדנו שרב יהודה אדם צנוע היה ולא פשט את גלימתו כל היום. ומשמע מזה דדרך הצניעות היא כשאין חיתוך אברים. כתב הרמב"ם (הלכות אישות פרק י"ג הלכה י"א): מקום שדרכן שלא תצא אשה לשוק בכיפה שעל ראשה בלבד עד שיהיה עליה רדיד החופה את כל גופה כמו טלית וכו' עכ"ל. הרי שיש מקומות שכדי להוסיף בצניעות נהגו הנשים להוסיף מעל בגדיהם רדיד החופה את כל הגוף כמו טלית. וכן כתב הבן איש חי (בספרו חוקי הנשים פרק י"ז): (ובמציאות הננו רואים בעינינו ונעיין בדעתנו, המלבושים הצנועים הוא הבגד המצניע האשה מכל צדדיה ויעטפה ויכסה מכתפיה עד עקבי רגליה עכ"ל. הרי שהדבר פשוט במציאות למי שרואה בעיניו ומעיין בדעתו, שבגד ארוך המכסה את הרגל וצורתה זה מלבושי הצניעות הראויים לבת ישראל).

ובספר חכמה ומוסר (מהגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל הרב דארם צובה בקונטרס דרך הצניעות פרק ג') כתב: ומדרכי הצניעות שיהיו בגדיו של אדם ארוכים וכמו שאמרו ז"ל וקל וחומר שיהיו בגדיה של האשה ארוכים. וצר לי על דורות הללו שנהגו להיפר, ואפילו חלוק שעל גבי בשרם קצר הרבה וזה פריצות הרבה וראוי לגעור בהם ולמחות בידם על זה המנהג הרע ולבטלו ולחזור למנהגם הראשון שיהיה ארוך עד כפות רגליה.

בעקבי הצאן

וכאשר נצא בעקבי הצאן לברר איך היה מנהג בנות ישראל הצנועות בכל הדורות בכל המקומות נמצא שבכל הדורות בכל תפוצות ישראל הלכו הנשים בלבוש ארוך והשמלה כסתה עד סוף הרגל וכפי שהעידו בתשובות האחרונים [רדב"ז (ח"ב סימן תש"ע) מהרש"א אלפנדרי (ח"מ סימן ל"ב) פני יצחק (ח"ו סימן ו') ועוד].

והגאון רבי שמעון אגסי זצ"ל (תלמיד הבא"ח בספרו אמרי שמעון עמ' ר"ג) צועק במרה על השינויים והפירצות שהחלו בזמנו בהשפעת תרבות הצרפתים, וכותב את הדרך הראויה שלא לשנות את מנהג ישראל לטובת אופנת הגויים וז"ל: בצאתה תהיה צנועה ביותר כדרך נשים הצנועות של הדור הקודם שהיו מתעטפות בצעיף מכף רגלם עד קודקודם עכ"ל.

וכן העיד על מנהג ישראל בעל שומר אמונים זצ"ל (תקנות והדרכות עמ' יד): בימי נעורי לא היה ניכר איזה אשה נושאת בתי שוקיים (גרביים) כי הבגדים היו ארוכין עד המנעלים עכ"ל. ובספר ישראל סבא (הנהגות הגה"ק רבי ישראל אביחצירא זצ"ל פרק ט' עמוד 88) הקפיד מאד על לבושי הנשים שתלכנה עם שמלה ארוכה שתכסה את כל גופן כולל הידים והרגלים עד העקב עכ"ל.

השתלשלות השינוי

כאמור עד לדורות האחרונים בכל העולם הלכו הנשים בלבוש ארוך שכיסה היטב את כל הרגל וצורתה, אך בדורות האחרונים התחילו אומות העולם שבמערב אירופה בהדרגה לשנות ולקצר את הבגדים, ובמשך הזמן ואריכות הגלות חדרה אופנה זו גם אצל בנות ישראל, והתחילו לאט לאט לקצר את הבגדים עד שהגיעו ללבוש קצר המגיע עד הברך וגם מעל הברך וכל זה בניגוד לצניעות הבסיסית והפשוטה שבדורות הקודמים אף אצל אומות העולם לא העיזו לשנות.

והנה באו הימים בהם השקר שולט והאמת נעדרת, ועל לבוש ארוך שמכסה את כל צורת הרגל שזה צניעות ומנהג ישראל המקובל מדורי דורות אומרים: פריצות, ועל הקצר שמראה את צורת הרגל וכן על גרב שקופה או בצבע הרגל אומרים: זה דרך צניעות, וגם יראים ושלמים מחוסר ידיעה נתפסים לדעות משובשות אלו, או לנו שכך עלתה בימינו.

וכפי מנהגו התחכם לו היצר הרע, ולצורך השעה מצא כמה משולי המחנה שהסכימו ללכת (למענו, כדי שיוכל להציגם כדוגמה) לפרק זמן בלבוש ארוך, כדי שיוכל על ידי זה אחר כך לבלבל את כל העולם, ולומר: ארוך זה מודרני, ארוך זה "אופנה", וכאילו הקצר של היום זה לא "אופנה" והוא את שלו כבר הרויח שבטענת סרק וכזב מרחיק את בנות ישראל מהלבוש הארוך בטענה שהוא "אופנה" ו"רחובי", נגד דברי הגמרא ורשב"ם ורמב"ם דלעיל, נגד מנהג כל ישראל מדורי דורות, נגד ההגיון הפשוט שמה שמכסה היטב שלא תראה צורת הרגל זה דרך הצניעות (והיצר משכיח מהבריות שאותן משולי המחנה הולכות גם בקצר על פי רוב, ושכל אופנת הקצר באה משפלות ובהמיות הגויים בדורות האחרונים).

על כן התעוררנו לפרסם דברים אלה לתועלת מבקשי הצניעות באמת, כדי שלא יסחפו חלילה אחרי דעות שהם היפך דברי חז"ל ומנהג ישראל בכל הדורות, ומקורן במהפכה של גויי הארצות ובטענות יצר הרע, ואדרבה יתחזקו ללכת בלבוש ארוך ורחב שמכסה היטב את הרגל וצורתה בצניעות, כדרך אמותינו הצדקניות בכל המקומות ובכל הדורות ככתוב: צאי לך בעקבי הצאן, וכפירוש הגר"א הנ"ל. והשי"ת ברחמיו יגאלנו במהרה בזכות נשים צדקניות, ויבנה את בית קדשינו ותפארתינו אכי"ר.

מצאנו לנכון לצרף לחוברת זו שהנושא שלה הוא צניעות, נספחים שקשורים לנושא הסרטים והמחשבים. יתכן ועולה השאלה, כיצד קשורים נושאים אלו לנושא הצניעות. ואכן, מעטים מבחינים מיד בקשר ההדוק בין שני הנושאים. לצערנו מכשירים אלו הכניסו ומכניסים כיום ביתר שאת פריצות וחציפות לתוך בתינו. דרך הסרטים, המחשבים, משחקי מחשב, והאינטרנט וכו'. מכשירים אלו אחראים לשואה רוחנית והרס שלום בית בהרבה בתים, גם של הרחוקים, אחינו התועים וגם של הקרובים. יש הסוברים שזהו שער הנ' שממנו כ"כ חששו הצדיקים מהדורות הקודמים שלא רצו להיות בדור האחרון, דור עקבתא משיחא.

סכנת המחשב בדורינו

בישעיהו מה', ז' כתוב: "יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא רע, אני השם עושה כל אלה" טובו של הקב"ה עמוק עד אינסוף והוא אינו מוגבל רק למה שרואות עינינו וכן- הרע גם הוא בריאה מיוחדת של הקב"ה וכשהוא ברא אותו הוא ברא אותו באותה עוצמה נוראה בה ברא את הטוב. לרע זה יש עומק אינסופי שאינו מוגבל למה שאנו רואים בעיניים שלנו. כשהיטלר ימ"ש התחיל את ההרס, כמה מקובלים בירושלים הלכו לכותל וניסו לעשות פולסא דנורא (בתקופתם היו צדיקים שידעו כיצד לעשות זאת) אך הם חשו ברוח קודשם שזו קליפה קשה מידי והפסיקו מיד את מעשיהם- הוא היה עומק של רע. ככל שמתרחקים מהר סיני הטוב בבריאה נחלש והרע-מתחזק יותר ויותר. לדוגמא: הטלוויזיה – אין זו התפתחות של קידמה, זוהי בריאה שהקב"ה ברא – "עושה שלום ובורא רע"-אדם יושב בסלון, ומחובר לכל הלכלוך שבעולם. כשהומצאה הטלוויזיה והיודאו חשבנו, גרוע מזה לא יכול להיות! אך, אין גבול לעומק הרע- אנו עוברים ניסיונות בעומק הרע. המחשבים זהו בריאה של רע, ואם לא נתייחס אליהם בכובד ראש הראוי להם הדבר עלול להרוג את נפשותינו ונפש ילדינו. בריאה זו טומנת בחובה חורבן נורא ואיום.

החכם מכל אדם לימדנו כלל חשוב בחיים: "אשרי אדם מפחד תמיד" (משלי כ"ח, יד) יש שאלה מעניינת ונוקבת: מה ההבדל בין גוי ליהודי? הרי יש גויים עם דרך ארץ שמתייחסים בכבוד אל הזולת. מה הבעיה להתקרב אליהם? (אצל אנשים הגרים בחו"ל עולה שאלה זו בצורה יותר שכיחה). התשובה היא- שכל דבר בנוי מחיצוניות ופנימיות, כמו שיש רכב הנראה תקין חיצונית ובבדיקה יתגלו תקלות שעומדות להתרחש, כך להבדיל, נפש האדם בנויה רבדים-רבדים, הקב"ה רואה את הרבדים הפנימיים בנפשות הגויים- "המבדיל בין אור לחושך ובין ישראל לעמים" וההיסטוריה מעידה על אמיתות התורה. השואה האיומה נעשתה ע"י האומה התרבותית והנחמדה ביותר- רק הקב"ה מכיר את נפש האדם לעומקה.

כשם שכל מילה של התורה חודרת עמוק לתוך הנשמה ומשפיעה לטובה, כך גם

הדברים הלא טובים הורסים אותה ומשפיעים לרעה על התנהגות הילד. אנו לא מודעים להשפעה שיש לטומאה על ידינו מאחר והתוצאות ניכרות רק בטווח הארוך יותר. כפי שאוכל משמין לא מיד מזיק ומשמין, כך אוכל טמא לא מיד מקלקל- אנו לא מודדים דבר רק לפי מה שנראה בעין. במחלה שהתגלתה - מתברר שהמקור היה בעיה שהתחילה לפני שנים, כך גם מבחינה רוחנית - לפתע בגיל 15 לילד אין חשק ללמוד ובגיל 17 מתחיל להסתובב ברחוב וכו'...

חוכמה בגויים להרע

לכאורה לא ברור מה כ"כ רע במשחקי המחשב! חז"ל למדונו- "חוכמה בגויים תאמין" בדור עקבתא דמשיחא כל החוכמה מרוכזת בנושא אחד- הנאות גשמיות. החוכמה של הגויים התמקדה בנפש האדם. משקיעים בפרסומות חוכמה עצומה והון עתק כדי לרתק את הצופים לכמה שיותר זמן, במשחקי המחשב הושקעו מיליארדים יש תמונות וקולות והילד משתמש בשיא הריכוז שלו כדי לתפוס את הדובי ולהורגו, כביכול משחק תמים, מה עשה משחק זה לנשמתו של הילד? רק בורא עולם יודע. זוהי בריאה של בורא עולם - בורא רע. החוכמה מרוכזת בלעשות את האנושות פחות אנושית ודבוקה להכתבות של בעלי הון שמחפשים רווחים. בהרבה משחקי מחשב מופיעים בעלי חיים והילד הורג אותם. את הנזק לנפש הילד לא ניתן לשער. הילד שותף בשעה קלה לאלפי פעולות אלימות שהופכים אותו לרוצח בתיאוריה.

המחשב החריף את בעיות הריכוז

כיום לילדים קשה להתרכז בקריאה לזמן ממושך. מה עשו יצרני המחשב? השקיעו מיליארדי דולרים כדי למשוך את כח הריכוז של הילד למשך שעות. ילדים צופים במשחקים וסרטים במשך שעות, והם מאבדים את עצמם ומתנתקים מהסביבה. את גודל ההרס שעושים המשחקים ליענקלה - אף אחד לא יודע. אבל ברור- שבתלמוד תורה הוא לא מרוכז. דפי המחברת וקולו של הרבה חיוורים לעומת המסך הצבעוני של המחשב. מנהל חידור אמר לגר"ש וואזנר שליט"א - שכפי שהדברים מתפתחים, תוך שלוש שנים הוא יאלץ לסגור את החידור. הילדים דבוקים למסכים וזהו הרס בלתי הפיך. כשהילד מתרגל להנאה חושית של ראייה, שמיעה ומגע לחיצת הכפתור הוא כבר לא נמשך לעבודה הקשה והיגיעה הקיימת בלימוד התורה ומחפש הנאה מיידית. הוא כבר לא מחכה בסבלנות להרגשת המתיקות שבאה מלימוד תורה. דברי הסבא מקלם: "רק אדם גדול ובעל מוסר כמו הרמב"ן יכול לנהל ישיבה" - רק מי שבקיא בנפש הילדים יכול להתריע ולפסוק האם באמת המחשב מזיק לנפש הילד. יש החושבים שאת בעית המחשבים נפתור ע"י הפקת סרטים "כשרים" ומשווים את הצפייה בסרט לזמן משחק כמו בכדור. כשילד משחק בכדור זה לא מרחיק אותו מן הלימוד, הוא מוציא מרץ ומתרגן, אך בסרט הילד דבוק למסך - אין פה חילוץ עצמות, אין פיתוח המוח -

המחשב מקפיא את כוח החשיבה ומרגיל את המוח להתרכז רק בעזרת צבעים וקולות – זהו ביטול תורה באופן בוטה. וזה משחית את הנשמה. אפילו אם יפיקו סרט שבו החפץ חיים והרה"ג חיים עוזר זצ"ל מתנצחים בלימוד הוא יהיה פסול שכן התקליטורים נעשים בשיטות מושחתות של הגויים שהמטרה היא לכבוש את כוח הריכוז של הילדים ולשעבד אותו למסך ואח"כ גם לפתות אותו לסרטים ותקליטורים פסולים שהם פועל יוצא של הסרטים "הכשרים". לאחרונה ניתן למצוא הכל בספריה ממוחשבת (שותי"ם וכדומה) ולשלוט בה בלחיצת כפתור וללא מאמץ. מהיכן ימצאו אותם משתמשים וגם המבוגרים שבהם את הרצון והסבלנות ליגיעת הלימוד? ואיך יתרחק הילד מהסכנה כשהדוגמא האישית מראה לו שמדובר בעוד סוג של ספר גמרא.

רשעות עטופה בקדושה

הורים שואלים – הילד שלי משתולל בבית ורוצה לצאת לרחוב, האם לתת לו לצפות בסרט או משחק מחשב כדי שירגע? והרי אפשר לתת לו כדור שינה שיקפיא את מוחו, אך את זה אף אחד לא עושה, אך משחק מחשב וסרטים כן יתנו לו, כי זהו הבייביסיטר המושלם והחסכוני ביותר והאימהות בדורנו עושות זאת למרות הסכנה של חורבן הנפש והנשמה. היציאה לרחוב הרבה פחות מסוכנת מאשר להביא את כל הסכנות לתוך הבית ואמהות ערניות היו מוסרות נפש להעסיק את בניהן בתוך ביתן למרות הקשיים אם היו מבינות את גודל הסכנה בשימוש במכשירים אלו. תופעה מעניינת בדור המודרני – הנחלת ערכים שליליים דרך שימוש בחיות: בסרטים מצוירים ניתן לראות את כל הרשעות שבעולם דרך החיות – במקום שאדם ירביץ במקל וכו'... יחליפו אותו בקוף ואדם הדבוק במחשב רואה מאות או אלפי מראות כאלו ביום.

המחשב - טלויזיה ללא פיקוח

בטלויזיה הכוללת המון לכלוך, בכל זאת יש הגבלה – ממשלות הגבילו את התכנים כשראו את ההרס של הנוער. אבל גם תוכניות "מאושרות" כוללות מראות משחיתים ולכן הרבנים אסרו אותה, ואילו היצה"ר עשה תכסיס גאוני – הביא הביתה את המחשב, שיחד עם המודם המותקן בו – זוהי טלויזיה מושלמת ואכן היום בתוך המחשב ניתן להתקין את ערוצי הטלויזיה. הטלויזיה שבמחשב מסוכנת יותר, שכן היא מחוברת לכל העולם ללא פיקוח או הגבלה. כיום ילדים יודעים להשתמש במחשב אפילו יותר טוב מההורים. יהודי מסר מחשב לתיקון – המתקן אומר לו – בו תראה את התמונה האחרונה שהילדים שלך ראו – האבא ראה את התמונות והזדעזע! עלינו להזהר מהסכנה האורבת לבתינו. לדוגמא: הורים נזהרו להביא רק סרטים מבוקרים – וכששתי הבנות הפכו לחילוניות מתברר שבין 3-5 בבוקר, הן היו מפעילות את הווידאו ללא ידיעת ההורים. לצערנו. היום, הורים בטוחים שניתן לשלוט על הזמן והתכנים של הסרטים אך זוהי טעות יסודית שהוכחה אינספור פעמים. כך, נכנס לבתים הטובים ביותר מחשב עם סי.די רום שמשלב טלויזיה וידאו וסרטים ושאר מרעין בישין במעטפה

של קדושה- פרוייקט השו"ת פוסקים, חידושי תורה, פרנסה... היצה"ר מקדם את האדם שלב אחרי שלב, בסבלנות בהתחלה, ממליץ להורים תמימים על סרטים ומשחקים "כשרים ומאוזנים", תוך זמן קצר עוברים לסרטים מצוירים והיצה"ר לוחש- מה כבר רע בהם? ואח"כ מגיע תור הקולנוע המבוקר אחר כך נופלים למ"ט שערי טומאה.

סכנת האינטרנט

כשמגיעים לאינטרנט מגלים שזוהי סכנה איומה והרסנית יותר משאר הסכנות עליהם דיברנו באופן משמעותי.

בית שמחובר לאינטרנט הופך לרשות הרבים. בלחיצת כפתור נהפך המחשב ל"מחשב עולמי" שחושף את האדם לסכנות שהדמיון אינו מספיק פרוץ מלתארן. ידועים מקרים של התדרדרות וגירושין בגלל האינטרנט. אלפי בתים נחרבו עד היום בגללו- ואת ההמשך... מי ישורנו?! האינטרנט זוהי מערכת המקשרת את כל המחשבים שבעולם והתועלת- במקום לצאת לרחוב המלוכלך - יושב אדם בחדרו ומגיע לכל מקום בעולם - וכל הטומאה מגיעה עד אליו. אנשים נלכדו דרך האינטרנט בפסיכולוגים מושחתים שהרסו בתים. ידועים מקרים שבני תורה הכניסו אינטרנט לביתם לשם שמים. כדי לנהל עסקים בלי להסתובב ברחוב הפרוץ ותוך כדי דפדוף באתרים פנו בתמימות לפרסומים ודרכם הגיעו לכל התועבות שבעולם. והיה ויש לך צורך הכרחי בשימוש במחשב, הרי צריך להיות מודע לכוח ההרס הטמון בו. כמו שעל רעל או אקונומיקה יש סימן גולגולת- כך צריך להתייחס למחשב כאל פצצת אטום - והמשתמש צריך להיות מודע לגודל הסכנה שבו.

עד כאן- דבריו הקדושים של הגר"ש פינקוס זצ"ל

עד לכריאה הזו "בורא רע" של כלי התקשורת - הבית היהודי היה מבצר וחומה מגנה נגד כל הטומאה וההשפעות המזיקות שבחוץ, בזכות השמירה שהיתה לכל בית - לא עלה בידו של בלעם לקלל את ישראל, הקב"ה ברך את עם ישראל, אין פתח אחד עומד מול הפתח השני, היתה פרטיות. השימוש בכלי התקשורת זוהי הקללה של בלעם שחלילה לא תתקיים בנו! להפוך את הבית היהודי לנחלת הכלל - דרך כל כלי התקשורת- הפלאפון, המצלמה המחשב וכו'... ואז ממילא הבית היהודי, ח"ו, מאבד את מהותו. ומדבריו של הגר"ש וואזנר שליט"א: "מה מועילה המזוזה הכשרה השומרת על דלתות ישראל אם השונא נכנס לתוך הבית - אם לא שמתרחקים מדברים אלה עד הקצה האחרון". ידוע שהמפלגה הנאצית ימ"ש היא ממייסדי הקולנוע והשתמשה בסרטים לשטיפת מוח של דור שלם לשנאה ורצח עם במודע ובנוסף השתמשו בשיטה של החדרת תמונות שהעין אינה קולטת ונכנסות לתת מודע. יצה"ר עוזר לנו למצוא הכשרים מסוגים שונים גם לתוכנות סרטים, אינטרנט- וכו'.

אך האם אפשר להכשיר את השרץ?!

נגע הסרטים ותוצאותיו

הסיפור שנביא להלן מוגש מתוך כאב גדול בעקבות האסונות הפוקדים אותנו בתקופה האחרונה. לא בכדי, שהמחלה הידועה מתפשטת לאחרונה במימדים של מגפה. לאדם המאמין ידוע שיש לכך סיבות וקשרים רוחניים. דווקא זמנים המסוגלים ביותר להתעלות רוחנית, ימים של קדושה, מועדים וימים טובים לעמ"י, דווקא אז, היצר הרע בא בתחבולותיו להסית את האיש היהודי מהקדושה העצומה אליה יכול להגיע, ולהורידו לד' אמות של טומאה.

במעמד הנשגב של זמן מתן תורה, בתוך הציפייה להיכנס לקודש, עמ"י נפל לתרמית של עגל הזהב שרקד ופיזז מולם. ועכשיו, בערב הגאולה ודווקא בימים שמסוגלים לתוספת קדושה, היצר הרע משנס מותניו, להפיל אותנו שוב, והפעם – לגירסה המודרנית של אותו עגל הזהב שמהפנט אותנו בשלל צבעים וקולות ושמו מסך (אותיות ס"מ). אותו ס"מ מוביל אותנו לישיבה בחושך, תרתי משמע, שמטרתה לגרור אותנו "להקרנות" של סרטים. המחלה הידועה, שמה המרמז למילה "סרט" וטיפול הקרנות שנלחמים נגדה באים לאותת על חומרת הסכנה בה אנחנו נמצאים. עצוב להודות בעובדה שגם ארגונים בעלי מטרות קדושות כגון: צדקה, קירוב רחוקים וכו', נופלים גם הם ברשת הסרטים, בערבי חיזוק והתרמות למינהן. הם מאפשרים לעגל הזהב הזה להכנס להיכל והכל במעטפה של קדושה.

יענקל, בן למשפחה תורנית מכובדת הלומד בישיבה קטנה מצויינת, חשקה נפשו לחזות בכנס של יסוד תנועת דגל התורה באיצטדיון יד אליהו. ההזדמנות לא איחרה לבוא, בנסיעה לחתונה באוטובוס תיירים מפואר המצוייד בפלאי הטכנולוגיה – הוכנסה למכשיר הוידאו תקליטור של כנס "דגל התורה"... דמעות עמדו ליענקל בעיניים, כמו לשאר נוסעי האוטובוס הצעירים וגם המבוגרים, כאשר שמעו וראו את הגרא"מ שך זצוק"ל זועק ומתריע על המצב המזעזע של החילוניות שעקרה את עצמה מכל זיקה של יהדות.

ההתרגשות הגיעה לשיאה כאשר נשמע ונראה הגה"צ רבי שלום שכדון זצוק"ל קורא פרק תהילים, הדמעות זלגו, ואת ההתלהבות אי אפשר לתאר במילים... היתכן התעוררות אמיתית ממכשיר טמא שכזה?

ואכן, לימים פגשתי את יענקל ברחובה של עיר, בלורית מתנופפת על ראשו ובתוכה מתחבאת כיפת גרוש, בידו החזיק תקליטורים שחזותם העידה עליהם כמאה עדים שמשער החמישים הם מגיעים. תגובתי הראשונית היתה הלם, ויענקל ניצל את השקט לומר את אשר בלבו. דע לך, שהסרט הראשון שראיתי בחיים הוא של כנס יסוד "דגל התורה", וזה הדביק אותי בחידק הסרטים, הבאים בתור היו הסרטים

ב"פיקוח רבנים", סרטי טבע "מבוקרים", תוך שנה הגעתי לסרטים הגרועים ביותר... רבות ניסיתי לצאת מהבוץ אולם ללא הצלחה, אני שוקע בבוץ עד צווארי ואין מציל. לצערי אני לא סיפור יחיד, יש לי עוד עשרות חברים נושרים שהבעיות שלהם התחילו מהסרטים הכשרים. הורי שבורים, אחי ואחיותי סובלים מסטיגמה, כולם חושבים שהם לומדים מהאח השבאבניק שבבית, אין לי חיים גם בעולם הזה. וכל זה בגלל כמה "בעזנעס מאן", אנשי עסקים ממולחים אשר המצפון שלהם הוא כסף, הדוחים את הציבור התמים לצפייה בסרטים עם הכשר, ומכאן ואילך הדרך פתוחה למדרון...

הקטעים הבאים נלקחו מבטאון "הדרך" שנכתב בשנת תשס"ג.

בלב היבשת העצומה אמריקה, בקרב חסידות הידועה כמפיקת סרטים גדולה, ("בהכשר" כמון) נערך סמינר לנושרים שהשתתפו בו קרוב לאלפיים צעירים אשר בחיצוניותם כמעט לא נבדלו מאחרים, אולם בפנימיותם הכל רקוב, אין אמונה, אין שמירת שבת וקדושת המחנה, הכל פרח ונעלם. לכנס זה הוזעק הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל רבה של אופקים, אשר היה בגישתו הלכבית והצלחתו במקרים קשים, ואת מסע התשובה הוא פתח ביסודות הראשונים - אמונה בה'. בסיום שיחתנו שאל ותבע הרב פינקוס "האם לא הגיע הזמן להכריז על הסרטים כ"פצצת אטום" ולנטרל אותם מוקדם לפני שישרפו את נפשות בני ישראל, ה' ישמרנו". וכאשר עלה ונתעלה רבי שמשון לשיבה של מעלה באסון הטרגי בניסן תשס"א, בטוחים אנו שהוא יצא למעלה במלחמת קודש נגד הסרטים, ויהיה מליץ יושר על כל מי שיסייע לבער טומאה זו מקרבנו.

אש צולבת

נכנסתי לשיבה קטנה ונתקלתי באש צולבת מדוע לא לראות סרטים בפיקוח רבנים, מה הם לא חינוכיים - יותר טוב שישחקו הילדים ברחוב עם חברים רעים?! בתחקיר קטן שערכתי בין הבחורים קבלתי אומדן על מספר סרטים פופולריים, ואזכיר כמה לדוגמא: בתקליטור "שלמה המלך ואשמדאי"

שנעשה ע"י "ת"ת גור", המלך שלמה נראה מתנהג כמו מוכר אבטיחים בבאסטות שבשוק מחנה יהודה, וזה עוד נקרא חינוכי?! בסרט "דמעה של שבת" של האחים "גרובייס" המסר הסופי הוא שלא צריך לפחד מהתראות של נשמות מעולם האמת, אפשר להמשיך לחלל שבת גם אחרי כמה התראות של האב מעולם האמת, העיקר שבסופו של הסרט הוא מוריד דמעה של צער על שלא יצליחו לקלקל החברים הרעים, יצליחו הסרטים.... אב יקר! האם ילדיך הרואים "סרטים בהכשר" מוגנים

מהסכנה, האם אתה בטוח שאינם מבצעים גיחות לעולמות של רשע ואבדון מתחת לאפך הנבון?!

חילול הקודש

חילול הקודש ע"י קלות דעת וליצנות, עוברים כחוט השני בסרטים "החינוכיים". סיפר לי אישית אחד מחשובי האדמורי"ם בדורנו, בילדותי ראיתי את הסרט "יוסף שפיל" (באידיש) שיצא ע"י חסידות מפורסמת בביצוע אברכים יר"ש על טהרת הקודש – והוא הרס לי את חומש בראשית, ועד היום אני ניזוק מזה, דברי הליצנות והבדיחותא שהלבישו על יעקב ויוסף קררו אצלי את החרדת קודש מהאבות הקדושים. אי אפשר לפקח על המסרים, ובודאי שא"א למנוע את ההגדרות מההיתר לאיסור. וזה לא דעת יחיד. במכתב גדולי התורה והחסידות בשנת תשנ"ח נכתב: "חובה על ההורים והמחנכים להחדיר שמושג של "סרט" הוא טריפה ומוקצה מחמת מיאוס, ושכל סוגי הסרטים אין לצפות בהם".

כיצד יתכן שכלי כזה טמא ישרת את הקדושה ויאפשר לימוד ועיון במקורות וכן הקרנות "חיזוק" למינהם? אכן, שווה לו כל זה כדי שפעם אחת יפגום יהודי בעיניו ובנשמתו! אין שום סיעתא דשמיא מצד הטומאה!

הרב פינקוס זצ"ל בסיפרו "אוהל מרים" כותב שאפילו אם יפיקו סרט שבו הח"ח והרה"ג חיים עוזר זצ"ל מתנצחים בלימוד הוא יהיה פסול, כיוון שהוא אינו מצד הקדושה.

מופעים, ספרים, סרטים והקשר ביניהם

ב. מחקרים רבים נעשו לגבי הנזקים שגרמה הטלוויזיה, אך אלו נשכחו לגמרי בעידן מחשבים. הסרטים שנצפים בטלוויזיה ותופסים שעות רבות מחייו של האדם הנפכו לתופעה רווחת במגזר החרדי ולנושא שנוי במחלוקת.

מחקרים הוכיחו שצפייה בסרט, גורמת להפרשת הורמון שינה, שיוצר אצל האדם מצב של עירנות חלקית, במצב זה, האדם ניתן להשפעה כיוון שחושיו אינם מחודדים והוא חסר עירנות. פעולה נוספת של המסך (אותיות סמך-מם) – הוא לוכד את החושים כמו מגנט. מחקר מצא שהמילה אור-קל מופיעה בכמה שפות באנגלית – חזיון וביוונית – מאחז עיניים – מכשף (נלקח מפירושו של הרמד וואלי על התנ"ך).

מעניין לראות, כיצד ספרי הקומיקס הרגילו את העין שלנו לתמונות עם מלל רדוד וזוהי "הכנה" לשילוב של תמונה עם קול ותנועה. ההרגל לקורא ספרים עם תמונות

ותוכן שטחי גורם לכך שרמת החשיבה וכושר הדמיון יורדים וזה מעודד עצלות ושטחיות.

הפריצות שסחפה את דור ההשכלה, לא התחילה מיד בלבוש ובהנהגות, אלא מקריאת ספרים ומאוחר יותר צפייה בסרטים. ע"פ הבעש"ט הקדוש מקום הנשמה במוח, ויוצא שהפגיעה במחשבה, היא הפגיעה הקשה ביותר שמובילה לקלקולים אחרים, וכדברי רבותינו ז"ל – "הרהורי עבירה קשים מעבירה". (מסכת יומא כט' א').

מה חוסר צניעות בסרט?

אדם הצופה במסך מורגל להציץ לתוך חייהם של אחרים, לתוך בית יהודי או אחר ולתוך מעשים ומחשבות פרטיים של אחרים. לצערנו, הקללה של בלעם פה מתקיימת, והבתים מסתכלים זה בפתחו של זה. לעומת זאת, בדורות הקודמים, כשהתקיימה הברכה של בלעם – פתחי הבתים לא פנו זה מול זה ולא היתה עין רעה, וחמדנות ל"דשא של השכן".

הספרות החרדית המודרנית, גם בה מוצאים הצצה לתוך מחשבות ומעשים של הדמות הסיפורית תוך כדי יצירת עלילת מתח שסוחפת את הקורא לתוך תכנים רדודים בדיוק כמו בסרט, ומכוונת אותו להסתכל לתוך חיים ומחשבות של אנשים אחרים והרי כתוב ב"תהילים" (פרק צד' יא) "ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל".

ההזמנות למופעים ולהקרנות ושמותיהם:

- **"מסע לעולם אחר"** – הקרנה חד-פעמית, יצירת אומנות מפעימה, נצא למסע מופלא ועוצר נשימה ברחבי החלל – חוויה מדהימה.
- **"מלחמת הלהבות"** – דרמה סוערת מרתקת וקסומה.
- **סוד הגלים** – להיכן הגלים סחפו אותך?
- **מופע זמר** – כנרת מניו-יורק.
- **משולש ברמודע** – הפקה יחודית וחדשנית עם עשרות שחקניות (מסר).

הזמנות אלה ממחישות באופן בוטה את המטרה הזו להסתכל על האחר, לחפש מחוזות רחוקים, קסומים, וכו'. זאת, מתוך תפיסה משובשת, שכפי הנראה המציאות המוכרת היא עגומה וחסרת חיות ושמחה, ולכן האדם מוצא נחמה בחיפוש מחוזות קסומים ולא מוכרים. הסרט מעורר בצופה את הצורך להרגיש חוויות חדשות ומפליא שהשם של הנחש בארמית הוא חוויא.

בסרטים תמיד לוקחים אותנו למציאות חדשה שאינה מוכרת לנו, או למדינה זרה, האם היינו מוכנים לשלוח את ילדינו לטייל בחו"ל או להתארח בבית לא מוכר, אצל

אנשים שאנחנו לא מכירים? ודאי שלא! אם כן, כיצד אנו כהורים, מאפשרים לילדינו בעוונותינו, לצפות בכל זה על מסך ובכך להפוך אותם לאורחים לא צפויים במקומות לא רצויים?

המילים "תורת השם תמימה משיבת נפש" (תהילים יט"ח) מאבדות את יופיין, כשאדם מתרגל להשיב את נפשו במסך ולהתמכר לצלילים, תנועות וחוויות ממחוזות רחוקים וקסומים. קסם – זוהי אשלייה ועיוות המציאות. התורה מלמדת את האדם לשמוח בקיים ולא לשנותו או לסלפו.

מוסדות החינוך בימינו

לצערנו, לתוך מוסדות החינוך החרדי, הוכנסו מופעים על במות וכל תא דואר מוצף בהזמנות להצגות למיניהן. ההצגה על במה התחילה משירים של כוהני עבודת אלילים, והרבה מהמופעים משלבים הקרנות של סרטים בתוך התוכנית. וזה לא תמיד מצוין בהזמנה. הסרט זוהי הצגה מצולמת וזה מראה לנו עד כמה תרבות יוון מושרשת עמוק בתוכנו.

נשאלת השאלה: האם נפסיק לקרוא ספרים ולשמוח בהצגות? הפתרון אינו חד-משמעי – חשוב להתבונן בבעיות ולהכיר בהן, ולעשות שינוי הדרגתי, צעד צעד. להתחיל לבדוק מהם הספרים הנכנסים לבית. (אם מורגלים להזהר בכשרות המאכלים, ומנגעים של חרקים. לפיכך לגבי "המאכלים" הרוחניים צריך אפילו משנה זהירות). לשים גבולות (כל בית לפי אופיו) והעיקר להתפלל שנזכה לטהר את מחשבותינו ומעשינו מתרבות יוון, על כל אופניה ולהחזיר את כתר האידישקייט למקומו – לחיי פשטות שיש בהם תמימות טהרה וקדושה ונזכה אז שיתקיים הפסוק – "תורת ה' תמימה משיבת נפש".

”כל תנועה שמנתק עצמו מעט מהגשמיות
ופונה להשם היא גדולה... ואפילו נק' קטנה
מאוד שהוא ניתק מהגשמיות אליו יתברך,
הוא רץ בזה כמה וכמה אלפים פרסאות
בעולמות עליונים...” (ליקוטי מוהר"ן תנינא מ"ח).

חוברת זו יצאה לאור במס' מצוצמצם של עותקים, למעוניינים
לתרום יש לפנות: **03-6787440 052-7142065** ויתברכו בכל מילי
דמיטב וזכות הרבים תעמוד להם.